

**УПРАВЛІННЮ
МАГІСТРАЛЬНИХ
ГАЗОПРОВОДІВ
«ХАРКІВТРАНСГАЗ»**

60 РОКІВ

Харків
«Золоті сторінки»
2016

УДК 087.5:62
ББК 39.76
У 67

Редакційна колегія:
Собчук М.П., директор УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»
Слесар П.Ф., заступник директора з виробництва
Твердохліб М.К., заступник начальника відділу ЕЛЧМГ, ГРС і ПКЗ
Родін В.В., голова об'єднаної профспілкової організації

При підготовці видання були використані фотографії працівників та з архіву УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

У 67

Управлінню магістральних газопроводів «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — 60 років / редкол.: М.П. Собчук, П.Ф. Слесар, М.К. Твердохліб, В.В. Родін. — Харків : Золоті сторінки, 2016. — 120 с.

ISBN 978-966-400-376-3

У презентаційному виданні представлено історію створення, розвитку, становлення та сучасні досягнення одного з підрозділів ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» — Управління магістральних газопроводів «ХАРКІВТРАНСГАЗ». До видання також увійшли спогади ветеранів підприємства.

Призначене для фахівців газотранспортної галузі та широкого кола читачів.

УДК 087.5:62
ББК 39.76

ISBN 978-966-400-376-3

© «Золоті сторінки», оригінал-макет, 2016

Шановні колеги!

Філія УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — один із підрозділів ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», що є складовою частиною газотранспортної системи України. Історія ХАРКІВТРАНСГАЗу розпочалася з відкриття унікального для всієї Європи Шебелинського газоконденсатного родовища.

У 1956 році з надр Шебелинського родовища надійшли перші кубометри блакитного палива до Харкова. У той же час з'явилися й проекти будівництва газової магістралі на Дніпропетровськ, Одесу, Белгород, Москву. Цей період для харківських транспортників, без перебільшення, став доленосним, адже саме тоді було закладено основи потужного газотранспортного підприємства.

Сьогодні Управління магістральних газопроводів «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — це сучасна виробнича установа, до складу якої входять 10 лінійно-виробничих управлінь (Харківське, Куп'янське, Шебелинське, Запорізьке, Криворізьке, Миколаївське, Херсонське, Первомайське, Краматорське, Северодонецьке) та Пролетарське виробниче управління підземного зберігання газу.

Працівники філії забезпечують надійну і безперебійну роботу газотранспортної системи України, сприяють розвитку, модернізації і реконструкції її об'єктів, беруть активну участь у розробленні та впровадженні сучасних технологій транспортування та зберігання газу.

З нагоди урочистого ювілею — 60-річчя від дня створення — щиро вітаю керівництво і всіх працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» з визначною датою діяльності підприємства. Ваш високий професіоналізм, великий досвід роботи у газотранспортній галузі, створена вами потужна виробнича база дають впевненість у тому, що і надалі виконуватимуться поставлені перед вами завдання, метою яких є забезпечення своєчасного і якісного постачання природного газу європейським та вітчизняним споживачам. Бажаю всьому колективу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» з надією й упевненістю дивитися в майбутнє, бо вам під силу долати виклики, які ставить перед нами сьогодні.

Від усієї душі зичу вам і вашим родинам міцного здоров'я, великого щастя, миру, взаєморозуміння, злагоди та добробуту. Хай кожен день вашого життя буде мирним та спокійним, сповненим радістю, теплом і новими здобутками.

Нехай ваша діяльність, спрямована на розвиток і зміцнення енергетичної незалежності нашої держави, сприяє подальшому добробуту і розквіту демократичної України.

*З повагою та найщирішими побажаннями,
президент ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»
Ігор Прокопів*

Шановні працівники, ветерани підприємства, колеги!

Історія створення і розвитку підприємства УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» тісно пов'язана з відкриттям Шебелинського газоконденсатного родовища — найбільшого на той час у Європі. Видобування та транспортування газу на значні відстані вимагали вирішення багатьох практичних та теоретичних проблем, з якими працівники підприємства відмінно впоралися.

60 років — це для колективу відрізок часу, протягом якого змінюється не одне покоління працівників, зароджуються і зміцнюються традиції, на яких виховується молодь. Це дійсно хвилююча і радісна подія не тільки для колективу підприємства, але і для багатьох поколінь робітників, чією працею створювалась сучасна газотранспортна система.

Становлення і розвиток підприємства тісно пов'язані з іменами таких працівників нафтогазової галузі як Р.А. Комаровський, П.М. Алексієнко, А.А. Руднік, П.М. Мужилівський, Р.Г. Білобров, Г.П. Горностаєв, П.Ф. Слесар, В.О. Лопатін та інші.

За роки існування підприємства створено високоефективний науково-технічний потенціал. Накопичений досвід, сучасна технічна база, розвинена інфраструктура дають можливість упевнено розв'язувати газотранспортні та соціально-економічні завдання, які ставляться перед підприємством.

Сторінки історії становлення підприємства, спогади тих, хто наполегливо і героїчно працював у надзвичайно важких умовах, сучасні досягнення — це тільки мала частина великої епохи нашого розвитку, яка увійшла до цієї книги. Це наш подарунок ветеранам на довгу пам'ять та молоді, яка упевнено підтримує славетні традиції.

Сьогодні УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — невід'ємна складова частина багатоцільового підприємства ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», яке разом із транспортуванням газу вирішує питання його зберігання, будівництва та капітального ремонту газопроводів і технологічного обладнання компресорних станцій, реновації основного енергомеханічного обладнання з упровадженням сучасних еталонів газотурбінної техніки та систем керування, впроваджує природоохоронні програми, нові енергозберігаючі технології.

Ті досягнення, які вписані в історію підприємства і його сучасність, стали можливими завдяки сумлінному і відповідальному ставленню кожного працівника до виконання дорученої йому роботи, незважаючи на різні труднощі, а іноді й навіть небезпеку. Ми пишаємося своїми традиціями, своєю впевненістю у надійному постачанні блакитного палива споживачам.

Велика подяка всім вам за відданість вибраній справі, чесну и наполегливу працю. Щиро бажаю міцного здоров'я, нових здобутків, добра, мирного неба і благополуччя!

*Директор УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»
М.П. Собчук*

Шановні працівники та ветерани підприємства!

УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — одне з перших газотранспортних підприємств, створених в Україні.

Славетний трудовий шлях, який пройшов колектив за 60 років, воістину незвичайний, він є яскравою сторінкою в історії розвитку, забезпечення надійності та ефективності функціонування газотранспортної системи України.

За роки своєї діяльності УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» здобуло велику повагу та шану серед підприємств нафтогазового комплексу, споживачів та населення. Йому віддавали належне як колективу висококваліфікованих спеціалістів, який завжди відзначався відповідальністю, організованістю та надійністю у виконанні своїх зобов'язань.

Сьогодні УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — найбільша газотранспортна одиниця, яка постачає блакитне паливо третині споживачів України.

На всіх етапах розвитку підприємства значна увага приділялась організації праці, її оплаті і захисту прав працівників. Плідне співробітництво адміністрації та профспілок у цьому напрямку дозволило досягти достойних результатів.

Робітники завжди отримували гідну заробітну плату, і сьогодні вона найвища серед підприємств нафтогазового комплексу. Нашим надбанням став Колективний договір, в якому передбачене право на безпечну працю, житлово-побутове забезпечення, соціальний захист працівників, їх оздоровлення та відпочинок.

Наше підприємство має не тільки славні трудові традиції, а й живе активним суспільним життям. Ми пишаємось тим, що можемо проводити на гідному рівні наші культмасові та спортивні заходи, що наші ентузіасти-працівники досягають високих результатів у спорті, художній і самодіяльній творчості, що всі вони мають активну життєву позицію.

Але понад усе ми горді тим, що нам пощастило разом працювати в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — на підприємстві, яке створює історію галузі й держави, де шанують професіоналізм і традиції трудових династій, цінують щирі товариські стосунки.

Отже продовжуймо створювати славу історію нашого підприємства, забезпечуючи його стабільний розвиток.

Щиро дякую вам за віддану працю, професіоналізм і злагоду в колективі.

Щастя і добра вам, оптимізму і творчої наснаги, миру і благополуччя!

*Голова об'єднаної профспілкової організації
УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»
В.В. Родін*

*Крізь роки, тисячі кілометрів,
Крізь шаленого простору край,
Проростаючи трубами в землю,
Лине вдаль голуба магістраль.*

*Та блакитна ріка зігриває,
Всім даруючи світло з теплом,
У серцях наших вогник палає,
Щоб світилися душі добром!*

*Ми велика єдина родина,
Колектив — це є гордість для нас,
Ми працюєм для тебе, країно!
З ювілеєм, наш ХАРКІВТРАНСГАЗ!*

Ольга Кириченко

Передмова

*Роботящим умам, роботящим рукам
Перелогі орать, думать, сіять, не ждять.*

Т. Шевченко

Сучасність — це постійно зникаюча межа між минулим, існуючим тільки в нашій пам'яті та літописах, і майбутнім, яке існує в наших мріях і сподіваннях. Реальність — це сьогоденність, яка неповторна, але вона завжди базується на минулих досягненнях і подіях. «Вчора» зробило наше «сьогодні», а ми формуємо «завтра» для наших наступників. Показати, яким було це «вчора» і яке наше «сьогодні», — така мета створення цієї книги про славу історію і день сьогоднішній одного з найбільших підприємств паливно-енергетичного комплексу України — Управління магістральних газопроводів (УМГ) «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Сьогодні нашому підприємству **60 років**, але життя та історія — це не ті роки, що минули, а ті, що добре запам'яталися, бо час вимірюється подіями, які характеризуються непередбачуваністю вибору відповіді на питання, підготовленої минулим досвідом, а таких складних і цікавих рішень було в нашій історії багато.

На сьогодні наше підприємство — це **10 544 км** магістральних газопроводів (МГ) з робочим тиском 55–75 атмосфер, з них частка газопроводів діаметром більше 500 мм — 69% (крім цього, ще 48 км є на обслуговуванні). Довжина газопроводів з терміном експлуатації понад 30 років — 63% від усієї довжини. У складі УМГ є **14 компресорних станцій** (КС) загальною потужністю **756 МВт**, **3 підземні сховища** газу із загальним об'ємом активного газу **2,12 млрд. м³** і фондом свердловин **417 одиниць**, на обслуговуванні є **383 газорозподільні станції** (ГРС) із сумарною проектною продуктивністю 21,5 млн. м³/год. (14 ГРС знаходяться на тимчасово окупованій території в АР Крим).

Пропускна здатність нашої газотранспортної системи (ГТС) на вході складає **165,8 млрд. м³**, на виході — **71,6 млрд. м³**. Ми забезпечуємо газом понад 25% населення України, подаємо газ у 5 із 10 найбільших міст. Експлуатацію нашої ГТС, яка складає близько 30% від ГТС держави, здійснюють 11 структурних підрозділів зі сферою діяльності в 9 адміністративних областях України:

1. Харківське лінійне виробниче управління МГ (ЛВУМГ);
2. Куп'янське ЛВУМГ;
3. Шебелинське ЛВУМГ;
4. Пролетарське ВУПЗГ;
5. Запорізьке ЛВУМГ;
6. Криворізьке ЛВУМГ;
7. Миколаївське ЛВУМГ;
8. Херсонське ЛВУМГ;
9. Первомайське ЛВУМГ;
10. Краматорське ЛВУМГ;
11. Северодонецьке ЛВУМГ.

Організаційних, технічних і виробничих досягнень в нашій історії було багато, та найбільшу цінність для УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» складають люди, які працюють на різних посадах як в апараті управління, так і в підрозділах, і від самовідданої праці яких залежить злагоджена робота всіх складових ГТС та надійна і безпечна подача газу споживачам України, транспорт газу за її межі.

Нашу історію умовно можна розділити на три частини: перші 5 років — період зародження і становлення, наступні 30 років (1962–1991 рр.) — період екстенсивного розвитку і нарощування об'ємів, третій період (з 1992 року до нашого часу) — це період здобуття

і зміцнення незалежності України з оновленням основних фондів, структури та нових економічних відносин з підвищенням рівня технічної експлуатації, організації виробництва та ефективності.

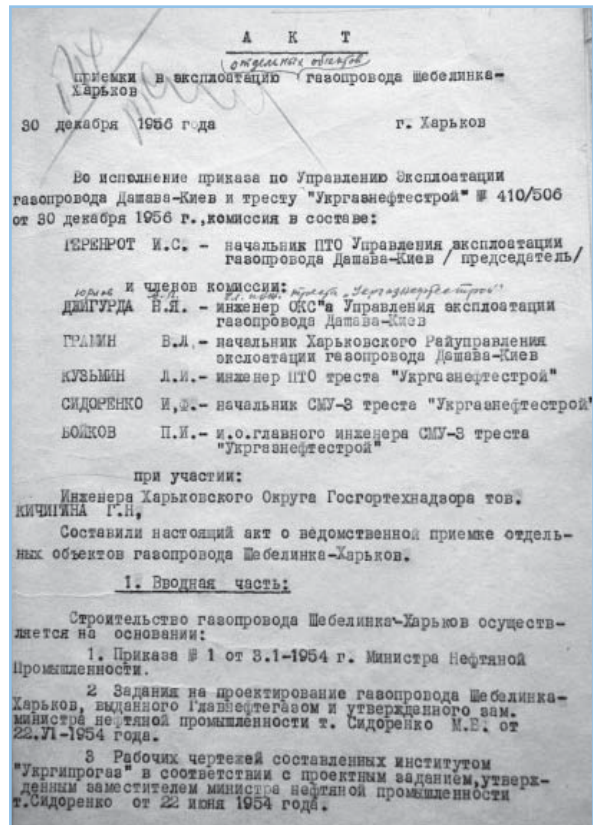
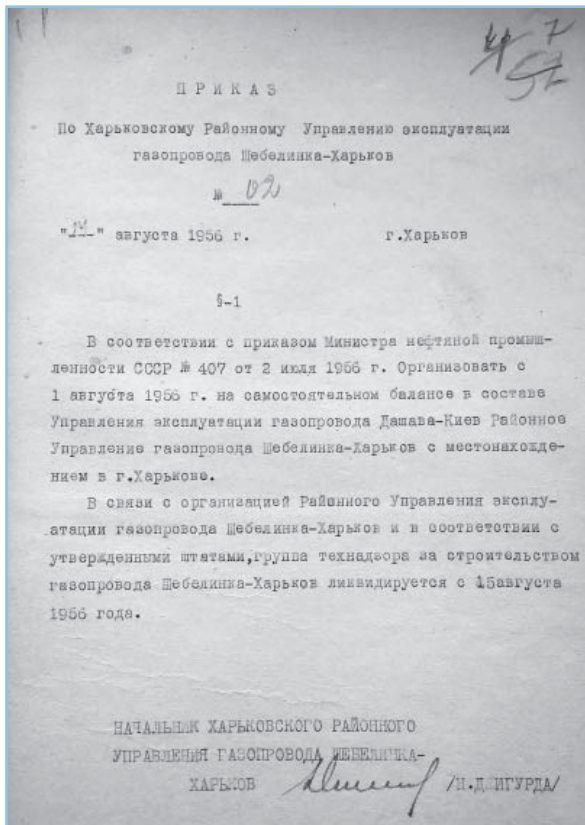
Початок становлення

*Хто добре загорівся, той добре почав,
а добре почати — це наполовину завершити.*
Г. Сковорода

Як і в кожній справі та починанні, спочатку було Слово — думка, розумне начало, рішення, яке було втілене у відповідні накази і постанови. А почалось становлення УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» як наслідок і необхідність промислової розробки відкритого у 1950 році унікального у Східній Європі Шебелинського газоконденсатного родовища із покладами газу, як пізніше було уточнено, близько 700 млрд. м³. Потреба подачі далеким споживачам природного газу як найбільш економічного виду палива на той час, його екологічні переваги порівняно з іншими видами енергетичних ресурсів спричинили розвиток будівництва трубопроводів та створення необхідних організаційних структур для їх експлуатації. На підставі наказу міністра нафтової промисловості СРСР

№ 1 від 03.01.1954 р. та робочих креслень інституту «УкрДІПрогаз» у серпні 1955 року було розпочато будівництво газопроводу Ду 400 «Шебелинка – Харків» довжиною 61 км, який був уведений в експлуатацію 25.06.1956 р. комісією, призначеною згідно з наказом № 410/506 Управління експлуатації газопроводу «Дашава – Київ» і тресту «Укргазнафтобуд».

01.07.1956 р. було створене Харківське районне управління експлуатації газопроводу «Шебелинка – Харків», що стало прообразом УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Спочатку Харківське РУ розміщувалось біля Харківської ГРС-1, яка була перенесена до с. Безлюдівка у 1976 році у зв'язку зі змінами межі міста Харкова. У тому ж 1956 році побудована ділянка газопроводу Ду 1000

«Ставрополь – Москва» довжиною 88,1 км, яка з 2015 року входить до складу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» (Северодонецьке ЛВУМГ).

Наступні 5 років були періодом інтенсивного будівництва газопроводів як від Шебелинського родовища на південь до м. Дніпро (Ду 700, 195,6 км), далі до м. Кривий Ріг (Ду 700, 133 км), Нікополь (Ду 400, 66,8 км), на захід до Києва і на північ до Белгорода (Ду 700, 140 км), так і по транспортному коридору Північний Кавказ – Центр, частина цих газопроводів також нині перебуває у складі УМГ. За цей час сталися і організаційні зміни. Дніпропетровське УМГ, створене у 1959 році, у липні 1960 року було перебазоване до м. Харків. До цього в УМГ за станом на **01.01.1962 р.** входило 10 ра-

йонних управлінь, а траса газопроводів з передачею у 1960 році від Московського УМГ Брянського і Бабинінського РУ простяглась від Калуги до Кривого Рогу. Усього довжина газопроводів Харківського УМГ становила **2411 км (із близько 4000 км в Україні)**, діяли **33 ГРС**. Транспорт газу зріс з 1,9 млрд. м³ у 1957 році до **13,5 млрд. м³ у 1961**. Щорічний приріст побудованих газопроводів за цей період складав майже 250–300 км. Завантаженість газопроводів становила 70–80%. Для забезпечення зростання з кожним роком об'ємів транспорту газу будувалися компресорні станції в Курську (1960 р.), Белгороді та у Кромах (1961 р.). Це був славний початок історії нашого підприємства.

Змужніння і нарощування об'ємів

*Міцна віра рушить скали.
П. Грабовський*

Незважаючи на поглиблення кризи в економіці колишнього СРСР та період «застою» (1962–1982 рр.), газова галузь розвивалась досить інтенсивно. Були відкриті нові газоконденсатні родовища на території Харківщини і Полтавщини у межах Дніпровсько-Донецької западини, для промислової розробки яких треба було розвинути газотранспортну систему, щоб подавати зростаючі об'єми природного газу крупним промисловим гігантам у Дніпропетровську, Кривому Розі, Запоріжжі, а також для побутових потреб. Об'єми транспорту газу постійно зростали. Так, за 1962 рік було протранспортовано **17,1 млрд. м³** при завантаженості по газопроводах «Шебелинка – Дніпропетровськ» 78%, «Шебелинка – Белгород» 68%; за 1966 рік середня завантаженість газопроводів Харківського УМГ склала **86,4% (у 1965 р. — 96,5%!)**, довжина газопроводів досягла **на 01.01.1967 р. 3898 км**, кількість ГРС — **63**, було забезпечено транспортування **28,3 млрд. м³** газу. Побудовані другі нитки газопроводів до Дніпропетровська, Белгорода, газопроводи «Шебелинка – Острогозьк», «Кременчук – Кривий Ріг», вводяться КС «Панютине» (1963 р.), «Краснопілля» (1964 р.), продовжується будівництво газопроводів на Миколаїв і Одесу. Колектив Харківського УМГ

у 1960–1974 роках очолював Герой Соціалістичної Праці, учасник Громадянської і Другої світової воєн, наполегливий та ініціативний Роман Антонович Комаровський.

У той період будівництво газопроводів і компресорних станцій практично не припинялось, хоча фінансування також не повністю забезпечувало його потреби. Навіть більше — у 1963 році газова галузь в СРСР була під загрозою зменшення об'ємів видобутку і транспорту газу для використання тільки для побутових потреб і для хімічної промисловості, що складало на той час близько 16% від загального споживання. За 1967–1972 роки введені в експлуатацію КС «Радущне» (1968 р.), «Куп'янськ» (1968 р.), на якій у 1972 році вперше у колишньому СРСР запущені в експлуатацію три нові агрегати для перекачування газу з приводом від авіаційних двигунів, що дало поштовх для розвитку нового покоління газотурбінних агрегатів — ГПА-Ц-6,3, ГПА-Ц-16. За цей час побудовано 803 км газопроводів, щорічно будувалось менше, ніж середній показник перших 10 років — 160 км проти приблизно 230 км за попередній період.

З початку утворення управління виросло в могутнє газотранспортне підприємство. Установлена потужність усіх КС на **кінець 1971 року** досягла 104 МВт, в УМГ

налічувалося 58 ГПА, довжина газопроводів досягла **4654 км**, в експлуатації була 91 ГРС. Обсяг транспорту газу склав **36,7 млрд. м³ за рік**, а використання потужності сягнуло 103%. У 1971 році відбулося укрупнення районних управлінь — з 13 РУ було створено 6 ЛВДС (лінійно-виробничих диспетчерських служб): Харківська, Курська, Брянська, Дніпропетровська, Криворізька і Кишинівська (з 1974 р. — лінійні виробничі управління МГ).

За період 1972–1992 років вводилось в експлуатацію щорічно в середньому близько 300 км газопроводів і до 25 ГРС, велося будівництво нових і розширення діючих КС. Виробниче об'єднання з транспортування і постачання газу «ХАРКІВТРАНСГАЗ» з 1974 року забезпечувало подачу газу 14 областям України і Росії, а також до Молдови, з вересня цього ж року — до Румунії та Болгарії.

У 1974 році була розширена КС «Панютино», у 1976 — КС «Радуже», побудовані та введені в дію КС у Тирасполі, Вулканештах (Молдова), а також у Валуйках Белгородської області (1976 р.), у Куп'янську Харківської області (1977 р.). На кінець своєї 20-річної історії **на 01.01.1977 р.** навіть із переданням 253 км газопроводів ВО «ЛЕНТРАНСГАЗ» та близько 100 км — Донецькому УМГ довжина газопроводів сягнула **5638 км**, діяли **113 ГРС**, потужність ГПА — **193 МВт**. Розвиток системи газопроводів і КС ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ» йшов у напрямку на південь (до Дунаю) і на північ.

Установлена потужність **85 ГПА** на всіх КС складала **на кінець 1980 року 275,5 МВт**, що дозволяло транспортувати понад 40 млрд. м³ газу. Усього на **01.01.1981 р.** довжина газопроводів склала **6837 км**, в експлуатації було **143 ГРС**.

Виснаження запасів газу родовищ України, що намітилось від початку 1980-х років, збільшення споживання газу народним господарством, зростання обсягів надходження газу із Західного Сибіру та постачань на експорт викликали гостру необхідність у будівництві газопроводів та розширенні ряду нових КС і КЦ. У той же час у зв'язку із реорганізацією КС «Куп'янськ» і «Валуйки» загальною потужністю 97 300 кВт були передані в експлуатацію Шебелинському газопромисловому управлінню (1982 р.), пізніше — КС «Тирасполь», «Вулканешти» та «Орлівка» загальною потужністю 58 800 кВт — УМГ «ПРИКАРПАТТРАНСГАЗ» (1987 р.).

У 1984 році розпочалось будівництво АГНКС. Було побудовано 25 АГНКС, одна частина яких у 1992 році була передана до ВО «МОСТРАНСГАЗ», а інша у 2002 — до новоствореного у складі ДК «УКРТРАНСГАЗ» управління «УКРАВТОГАЗ». Старіння газопроводів, багато із яких уже на той час мали 30-річний термін експлуатації, недосконалість застарілих будівельних технологій змусили колектив шукати відповідні рішення для забезпечення надійності газотранспортних мереж. Починаючи із 1983 року УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» здійснює капітальний ремонт газопроводів. Спочатку ремонт виконувався підрядними організаціями і власними силами, а з 1987 року — в основному силами Криворізького РБУ із застосуванням новітніх матеріалів та технологій. За перші 6 років після створення РБУ темпи ремонту склали 10,6 км і надалі вони зростали. У даний час Криворізьке РБУ передане в БМФ «Укргазпромбуд».

З проголошенням у 1985 році курсу на перебудову економічних відносин у колишньому СРСР розпочалися і структурні та

організаційні зміни. У **1987 році** до складу ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ» увійшли об'єми ліквідованого Харківського ГПУ (95 км газопроводів та 7 ГРС) і на короткий час всі об'єми ВО «ДОНБАСТРАНСГАЗ» (3002 км та 102 ГРС). Значні об'єми були передані іншим об'єднанням. Довжина газопроводів складала **10 646 км**, потужність КС — **805 МВт**, кількість ГРС — **344**.

Незважаючи на передання на баланс інших організацій об'єктів магістральних газопроводів КС, ГРС, лінійної частини газопроводів (усього 5584 км, у т. ч. ВО «ЕКСПОРТТРАНСГАЗ» — 322 км, «ДОНБАСТРАНСГАЗ» — 3002 км, «ПРИКАРПАТТРАНСГАЗ» — 1699 км, «Шебелинкагазпром» — 539 км, ВО «Чорноморнафтогазпром» — 23 км), УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» на **01.01.1992 р.** досягло досить значної потужності: довжина газопроводів складала **9019,3 км**, в експлуатації було **336 ГРС**, працювали **124 ГПА** загальною потужністю **803,3 МВт**. Об'єм перекачування газу досягав **110 млрд. м³ на рік**. На цей час у складі УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» було 9 ЛВУМГ та Пролетарська СПЗГ.

Була перегорнута велика і велична сторінка нашої історії. Можна констатувати, що за **35 років** розвитку колектив УМГ

«ХАРКІВТРАНСГАЗ» забезпечив значне нарощування потужностей газотранспортної системи, яка була і залишається сьогодні надійними артеріями постачання природного газу для комунально-побутових потреб, переробки та багато в чому енергетичною основою розвитку промисловості. За минулий період досягнення управління у становленні та розвитку газотранспортної системи були відмічені державними нагородами та відзнаками. У 1967 році — Пам'ятним прапором керівних органів СРСР, у 1971 році — орденом Леніна. Управління також було занесене до Книги трудової слави Харківської області. Із великою шаною згадуємо людей, які були причетні до таких трудових звершень. Назвемо тільки керівників ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ» за цей час: Р.А. Комаровський (1960–1974 рр.), Р.І. Бєлобров (1974–1981 рр.), П.М. Алексієнко (1981–1995 рр.), головні інженери у той складний час — П.М. Мужилівський (1957–1964 рр.), М.О. Петухов (1976–1994 рр.). Технічний розвиток газотранспортної системи відбувався синхронно з досягненнями наукової думки і промисловості в цілому.

Але настали нові часи. У зв'язку із проголошенням незалежності України всі потужності ГТС УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» на території Росії — магістральні газопроводи з відгалуженнями загальною довжиною 3920 км, 70 ГПА загальною потужністю 680 100 кВт і 48 ГРС, були у 1992 році передані ВО «МОСТРАНСГАЗ». На **01.01.1993 р.** в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» залишилось 5 ЛВУМГ, Краснокутський НГП, Пролетарське ВУПЗГ, які експлуатували **5251,2 км** газопроводів, **196 ГРС**, **54 ГПА** із загальною потужністю **222,9 МВт**. Але, в першу чергу, залишились кваліфіковані кадри, фахівці, які створювали та забезпечували надійну роботу об'єктів газотранспортної системи.

Оновлення та підвищення ефективності

*Тільки здійснюючи свої кращі мрії,
людство рухається вперед.*

В. Вернадський

Від проголошення незалежності України розпочалась сучасна історія і нові звершення колективу підприємства. Багато чого потрібно було переглянути і переосмислити, розставити нові акценти і визначити пріоритети. На першому плані постало не нарощування об'ємів, а збереження побудованих за попередні роки газопроводів, ГРС, КС тощо та відновлення їх проектних характеристик. Крім будівництва, виконувались роботи з реконструкції, капітального ремонту, впровадження нового високоефективного обладнання.

Після 1992 року побудовані та введені в експлуатацію газопроводи від НГКР «Юліївка» Ду 400/300 42,76 км; «Пролетарка – Павлоградська КС» II нитка Ду 1000 мм, 44,9 км; «Херсон – Крим» II нитка Ду 700 мм, 35,4 км; «Джанкой – Феодосія – Керч» Ду 500, 234,6 км; «Перещепине – Дніпропетровськ» II нитка Ду 500 мм, 61,9 км; побудовані ГРС і газопроводи-відгалуження, із них найбільш важливі «Печеніги», «Золочів», «Близнюки», «Сахновщина» Харківської області, «Новомосковськ-II», «Петропавлівка», «Дніпродзержинськ», «Межова» і перемичка «Межова – Просяна» Дніпропетровської області, «Запоріжжя-1а» (нова), «Новомиколаївка», «Оріхів», «Гуляйполе», «Верхній Рогачик» Запорізької області та 11 ГРС у східній частині АР Крим.

У 1992 році у зв'язку із організаційними змінами в нафтогазовій галузі до складу УМГ був переданий Краснокутський нафтогазопромисел, а також на базі вироблених газових родовищ створене Пролетарське УПЗГ. Це був зовсім інший вид діяльності, який мали освоїти працівники УМГ. У 1993 році було розпочато облаштування перспективного Юліївського нафтогазокон-

денсатного родовища, Богатойського і Безлюдівського газоконденсатних родовищ поблизу Харкова. У 1994 році було створене Херсонське ЛВУМГ. Усього в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» було 6 ЛВУМГ, 2 нафтогазопромисли (Краснокутський, Юліївський) і 18 ГКР та Пролетарське ВУПЗГ, 5508 км газопроводів і 222 ГРС.

За 1993–2015 роки середній обсяг ремонту газопроводів складав 27 км щорічно, що значно менше від рекомендованих науково-дослідними інститутами 4%. У 1993 році до складу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» увійшов Панютинський завод «Електродвигун», на якому було освоєно виготовлення нестандартних вузлів і обладнання для експлуатації та ремонту магістральних газопроводів, у тому числі сучасних високочастотних перетворювачів інверторного типу ПТКЗ.

Після реорганізації АТ «УКРГАЗПРОМ» у 1999 році нафтогазопромисли і ГКР були передані в експлуатацію ГПУ «Харківгазвидобування» (у т. ч. 144 км газопроводів). Разом із тим від ГПУ «Шебелинкагазвидобування» прийнято 2 ЛВУМГ — Шебелинське і Куп'янське із 461 км газопроводів. Для експлуатації газопроводу «Джанкой – Феодосія – Керч» було створене Феодосійське ЛВУМГ. На 01.01.2000 р. до складу УМГ входили 9 ЛВУМГ, 2 ВУПЗГ, 6369 км газопроводів, 231 ГРС, потужність КС — 414,6 МВт.

За 1992–2015 роки побудовано 46 ГРС, 1364 км магістральних газопроводів та газопроводів-відгалужень (а разом з об'єктами МГ, прийнятими у 2015 році від УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ», побудованими за цей період, — 91 ГРС і 2635 км магістральних газопроводів), прийнято від ГПУ «Шебелинкагазвидобування» 6 КС,

15 ГРС та 461,3 км газопроводів, від інших організацій — 18,7 км; передано 167,8 км газопроводів, у т. ч. в «Харківгазвидобування» — 144 км. Керівниками в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» були А.А. Руднік (1995–1998 рр.), Г.П. Горностаєв (1998–2007 рр.), П.Ф. Слесар (2007–2014 рр.), з 2014 р. — М.П. Собчук, головні інженери за цей час — В.В. Зуєв (1994–1995 рр.), П.Ф. Слесар (1995–2007 рр.), М.П. Собчук (2007–2014 рр.), Р.Ю. Малютін — з 2014 р.

Досягнення УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» за 1992–2015 рр. не можна уявити і без самовідданої праці висококласних інженерів, організаторів виробництва, які працювали на різних посадах як в апараті управління, так і в підрозділах. Це І.І. Слащов, А.С. Анохін, М.О. Пелехов, О.І. Ткач, В.М. Губа, Ю.П. Лукьянов, Р.Д. Карвасарський, В.М. Грипась,

М.А. Зінченко, О.Я. Хандримайлов, Ю.М. Пензій, В.І. Клименко, В.П. Собчук, С.В. Макаров, М.Г. Нефьодов, А.М. Бурдуленко, В.А. Гладишев, В.Ф. Мігур, В.О. Лопатін, В.С. Лукинов, О.М. Шеремет, В.П. Шелест, Є.Л. Гронус, А.А. Деркач, А.А. Кириченко, С.М. Білостоцька, В.П. Перетятко, А.М. Вельчев, І.І. Устинов, С.О. Лещенко, В.М. Фурсов та багато інших, які пішли на заслужений відпочинок або яких уже нема серед живих. Честь їм і хвала. Вони залишили після себе і добру згадку, і славні діла.

На сьогодні у філії ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» працюють багато досвідчених, активних, знаючих, відповідальних та перспективних фахівців, які забезпечують нормальну роботу підприємства.

Сучасні досягнення

Лиш боротись — значить жити!

І. Франко

Про стан нашого підприємства на сьогоднішній день, своє бачення проблем і здобутків, перспективи і плани на майбутнє в цьому динамічному і мінливому світі розповідають начальники провідних відділів.

П.З. Кузенко, відділ експлуатації ЛЧМГ, ГРС і ПКЗ:

— Відділ експлуатації лінійної частини магістральних газопроводів, газорозподільних станцій і протикорозійного захисту є структурним підрозділом керівного апарату філії «Управління магістральних газопроводів «ХАРКІВТРАНСГАЗ» публічного акціонерного товариства «УКРТРАНСГАЗ».

У складі відділу створені такі сектори: експлуатації лінійної частини магістральних газопроводів, з експлуатації устаткування газорозподільних станцій, протикорозійного захисту, технічних умов і охоронних зон.

Основними завданнями відділу є забезпечення надійної і безпечної роботи лінійної частини магістральних газопроводів, газорозподільних станцій та засобів протикорозійного захисту шляхом виконання оглядів, обстежень та своєчасного проведення ремонтно-профілактичних робіт, модернізації та реновації морально застарілого і зношеного обладнання, забезпечення

ефективної роботи ЛЧМГ, ГРС та засобів ПКЗ за рахунок оптимальних режимів роботи устаткування, надійності його функціонування, раціонального витрачання енергетичних ресурсів і матеріалів, зменшення втрат газу при його транспортуванні.

До 2015 року було виконано ремонт газопроводів загальною довжиною 712,492 км. Помітно зросли обсяги виконання ремонтних робіт зі створенням у 1987 році у Кривому Розі при виробничому об'єднанні «ХАРКІВТРАНСГАЗ» госпрозрахункової ремонтно-будівельної організації. Так, у середньому обсяг ремонтних робіт за рік становить 23,24, км, або 0,4% від загальної довжини газопроводів. Максимальний обсяг ремонтних робіт був виконаний у 2012 році і складав 56,646 км (0,82% від загальної довжини газопроводів).

Для підвищення надійності газопостачання на газорозподільних станціях проводяться роботи з реконструкції та модернізації обладнання. За останні роки на ГРС була впроваджена 61 автоматична система одоризації газу марок «Lewa», «ОДОФАКЕЛ», «Флоутек-ТМ-Д», КСОГ2К на заміну морально застарілим ручним крапельним одоризаторам. Підігрівачі газу з прямим контактом у кількості 75 шт. замінені на більш безпечні підігрівачі газу з проміжним теплоносієм та сучасною автоматикою виробництва ПАТ «Факел» та ТОВ «Термокомплекс».

З метою запобігання гідратоутворенню на вузлах редукування ГРС були встановлені регулятори тиску з теплогенератором типу РДУ-Т виробництва ТОВ «Контакт» у кількості 21 шт. Також упроваджено 20 шт. регуляторів тиску імпортного виробництва типу RMG, які мають ширший діапазон регулювання тиску газу.

З 1991 року на ГРС-7 м. Дніпропетровськ Запорізького ЛВУМГ працює турбодетандерна установка, яка забезпечує

електроенергією КС «Краснопілля» та майданчик ГРС-7. У 2012 році турбодетандерна установка введена в експлуатацію на ГРС-1 м. Запоріжжя.

У 2000 році була виконана повна реконструкція ГРС-1 м. Запоріжжя Запорізького ЛВУМГ, у 2007 році — ГРС с. Комсомольське Харківського ЛВУМГ з використанням обладнання виробництва Австрії. За новітніми технологіями на базі найсучаснішого італійського обладнання в 2012 році побудовані та введені в експлуатацію ГРС виробництва ПАТ «Факел» в м. Снігурівка Миколаївської області та в м. Білогірськ АР Крим.

Внутрішньотрубна діагностика (ВТД) проводиться з метою виявлення дефектів геометрії труби, корозійного, виробничого та механічного походження та дефектів у зварних швах. Уперше внутрішньотрубна діагностика на МГ УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» проведена у 1998 році. Згідно з результа-

тами проведення ВТД до 2007 року усунуто 6548 дефектів за допомогою установки металевих бандажів, муфт, м'яких муфт ППС та заміни труб. У 2007–2015 роках усунуто 9045 дефектів за допомогою сучасних технологій, розроблених Інститутом електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України, без випуску газу; зекономлено 135,3 млн. м³ газу.

Сучасні вимоги до захисту підземних трубопроводів від корозії полягають у використанні надійного та енергозберігаючого обладнання електрохімзахисту (ЕХЗ): перетворювачів установок катодного захисту (УКЗ) та дренажних установок, електродів анодного заземлення та матеріалів і технологій нанесення захисного покриття.

Для своєчасного виявлення місць пошкоджень захисного покриття трубопроводів, виявлення зон, не захищених активними засобами ЕХЗ, налаштування системи активного електрохімзахисту філією проводиться комплексне обстеження засобів протикорозійного захисту та корозійного стану лінійної частини магістральних газопроводів, газопроводів-відгалужень, підземних комунікацій об'язки компресорних станцій та підземних сховищ газу приблизно на 1500 км газопроводів щорічно.

За результатами даних робіт кожного року проводяться ремонти захисного покриття на близько 20 км газопроводів, реконструкція засобів ЕХЗ — заміна застарілих перетворювачів УКЗ на сучасні високочастотні перетворювачі інверторного

типу, будівництво додаткових засобів ЕХЗ, капітальний ремонт анодних заземлювачів УКЗ з використанням електродів із сучасних матеріалів. На наших об'єктах за останні роки проводиться ремонт близько 160 шт. перетворювачів УКЗ на рік (при наявних 1291 шт.) та капітальний ремонт близько 80 шт. анодних заземлень. Здійснюється регулювання системи ЕХЗ з метою досягнення 100% захищеності підземних трубопроводів, безпечної та довготривалої їх експлуатації. Протягом 2016–2017 років у рамках програми з енергозбереження планується провести заміну близько 10% трансформаторних перетворювачів УКЗ на перетворювачі інверторного типу, що мають коефіцієнт корисної дії 90–95% та сигнал на виході перетворювача з коефіцієнтом пульсацій 2–3%, що, крім економії коштів на електроенергію, забезпечує надійний захист підземних трубопроводів від корозії.

Філією активно виконуються роботи зі впровадження нових зразків сучасного обладнання ЕХЗ та їх дослідної експлуатації. Так, протягом 2013–2015 років було випробувано та введено в експлуатацію на філіях ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» декілька нових зразків перетворювачів. Також на даний час проводиться випробування декількох зразків електродів анодного заземлення.

При проведенні ремонтів захисного покриття використовуються напрацювання попередніх років, у зв'язку з чим застосовуються комбіновані види захисних покриттів: бітумно-полімерні з захисною плівкою ПВХ — покриття, що володіє кращими якостями одного (бітумного) та іншого (стрічкового) покриттів, тоді як використання їх окремо має певні недоліки. Великий обсяг ремонтів проводиться з використанням тришарових покриттів на основі екструдованого поліетилену, що наносяться в заводських умовах, мають значно вищі діелектричні властивості та підвищують надійність підземних комунікацій. Використання інших матеріалів та конструкцій захисного покриття відбувається залежно від умов прокладання газопроводів чи інших підземних комунікацій.

Для оперативного вирішення заміни існуючих перетворювачів УКЗ, ремонту перетворювачів, що вийшли з ладу, виготовлення та ремонту іншого обладнання магістральних газопроводів на базі Панютинського проммайdanчика Шебелинського ЛВУМГ з 1993 року працює цех з виробництва та ремонту устаткування об'єктів магістральних газопроводів (цех ВРУОМГ). Силами цеху ВРУОМГ в середньому за рік виготовляється 150–200 одиниць обладнання ЕХЗ: перетворювачів ПТКЗ різної потужності, трансформаторів ОМП 10/10-0,23, фільтрів постійного струму для трансформаторних перетворювачів, блоків сумісного захисту, контрольно-вимірювальних колонок ПВ, захисних каверів, блок-боксів УКЗ та іншого обладнання. Можливість оперативного ремонту УКЗ дозволяє підтримувати стан захисту підземних комунікацій у межах, передбачених НТД як за довжиною, так і за часом.

Є.О. Шапченко, виробничо-диспетчерська служба:

— Статистика завантаженості газопроводів УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» по системі газопроводів «ШДО» – «ШДКРІ» за останні 20 років вказує на те, що цей показник досяг максимальних значень з 1996 до 2001 року та складав 35,42% — 33,02%. За ці часи річний обсяг транспортованого газу становив 26,5–24,7 млрд. м³, а обсяг газу, переданого споживачам, — 21,2–17,2 млрд. м³.

За останні роки у зв'язку із значним подорожчанням газу скоротилося його споживання та, як наслідок, суттєво зменшилось транспортування. Так, у 2015 році транспорт газу по системі газопроводів «ШДО» – «ШДКРІ» склав 13,1 млрд. м³, а завантаженість газопроводів становила 15,36%. Споживачам було передано 8,5 млрд. м³ (без Донецької системи).

Одним із основних завдань у роботі сучасної системи магістральних газопроводів є транспортування газу із мінімальними витратами енергетичних ресурсів та скороченням виробничо-технологічних потреб.

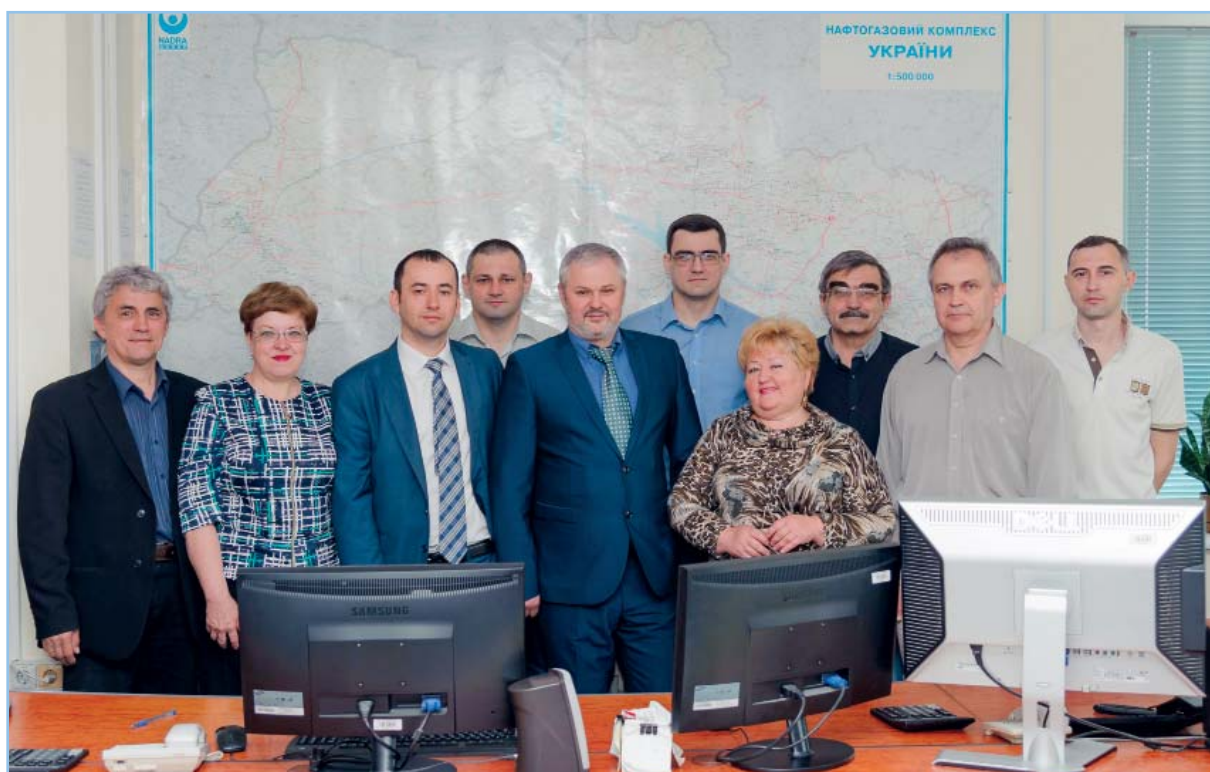
Раніше при проведенні аварійних, ремонтних, вогневих робіт стравлювання газу починалося з 12–15 кгс/см³, на даний час за-

стосовується максимальне спрацьовування газу споживачами до тиску значно нижчого, ніж 10 кгс/см³, як це було до переходу на роботи ГРС через байпасні лінії на регуляторах. Спрацьовування відбувається до 5 кгс/см³.

Максимально застосовуються безвогнєві врізки, а також вогнєві роботи зі встановлення композитних бандажів, муфт. Такі засоби дозволяють значно мінімізувати витрати газу.

На даний час одним із пріоритетів роботи УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» є створення оптимальних режимів для збільшення видобутку газу власними видобувачами. Газотранспортна система УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» розвивалася паралельно з нарощуванням видобутку власними газовидо-

бувними підприємствами. Розробка УКПГ ГПУ «Шебелинкагазвидобування» ведеться з 1956 року, родовища виснажені, пластові тиски низькі. Для газовидобувних підприємств украї важливим є питання зниження тиску на виході з УКПГ.

У квітні 2016 року була проведена оптимізація роботи газотранспортної системи УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» із розробкою та задіянням реверсної схеми подачі газу власного видобутку споживачам Донецького та Луганського регіонів через магістральний газопровід «Новопсков – Шебелинка». Газ подається з Червонодонецької дотискувальної компресорної станції ГПУ «Шебелинкагазвидобування» безпосередньо до Донбасу у зворотному напрямку зі зниженим тиском (у межах 28–32 кгс/см³), що дало змогу збільшити видобуток газу по Хрестищенсько-Єфремівській групі родовищ на 15%.

До задіяння схеми тиск у газопроводі-перемичці «ОШ» – «ШБКБ», до якої подає газ Червонодонецька ДКС, був у межах 43–50 кгс/см³. У листопаді 2015 року після виходу з ладу 2-го ГПА Червонодонецької ДКС добовий обсяг подачі газу зменшився з 4,2 млн. м³/добу до 3,2 млн. м³/добу.

У впровадженій схемі роботи зниження тиску в системі відбувається завдяки закачуванню надлишкових (профіцитних) обсягів газу до Краснопопівського ПСГ.

Дана схема розроблена для експлуатації у неопалювальний період (з квітня до жовтня), її використання дало можливість відмовитися від прийому природного газу на цей період з ГВС «Сохранівка» (ПАТ «ГАЗПРОМ»).

В опалювальний період газ, закачаний до Краснопопівського ПСГ, буде відібраний, що також дозволить зменшити прийом газу з ГВС «Сохранівка» (ПАТ «ГАЗПРОМ») у цей час.

За 31 день роботи схеми збільшення подачі газу від Червонодонецької ДКС складало 21,575 млн. м³. Прогнозоване збільшення до 15 жовтня складає **109,267 млн. м³**. Крім збільшення видобутку газу, впровадження реверсної схеми зі зниженим тиском на виході Червонодонецької ДКС дає змогу зменшити витрати паливного газу на компримування ГПУ «Шебелинкагазвидобування».

В.В. Трухачов, відділ експлуатації КС:

— Станом на сьогоднішній день в експлуатації перебувають 122 газоперекачувальних агрегати на 14 компресорних станціях у 22 компресорних цехах. Загальна встановлена потужність складає 755,96 МВт:

- ГПА з газотурбінним приводом — 71 одиниця потужністю 551,96 МВт;
- ГПА з електроприводом — 51 одиниця загальною потужністю 204,0 МВт.

У 2015 році у зв'язку з проведеною реорганізацією УМГ «ДТГ» до складу УМГ «ХТГ» були включені 5 КС із 45 ГПА загальною потужністю 379,76 МВт.

Останній період експлуатації протягом близько 10 років характеризується скороченням споживання газу промисловістю і населенням, його транспортування територією України також скорочувалось, внаслідок чого зменшилась робота компресорних станцій. Стратегія розвитку КС була спрямована на модернізацію і технічне переоснащення обладнання КС, яке в основному експлуатувалось з початку 80-х років минулого століття.

Були продовжені роботи з реконструкції газоперекачувальних агрегатів типу ГПА-6,3. Після виконаних робіт із заміни привідних двигунів на КС-3 «Шебелинка», КС «Кегичівка», у 2012 році на трьох ГПА-Ц-6,3/125 КС «Пролетарка» Пролетарського ВУ ПЗГ була проведена заміна фізично зношених і морально застарілих двигунів НК-12СТ з ККД 24% виробництва Самарського МПО (Росія) на газотурбінні приводи типу АІ-336-2-8 виробництва АТ «Мотор Січ» (Україна) з ККД 30%. Одночасно була замінена автоматика на систему автоматичного керування ГПА. За рахунок підвищення ККД привідного двигуна, економічний ефект від реалізації цієї реконструкції за перший рік експлуатації склав 182,352 тис. грн., економія паливного газу — 2552 тис. м³. Упровадження більш потужних приводів ГПА на КС «Пролетарка» надало можливість проводити закачування газу в ПСГ без включення дотискувальної КС «Павлоград». За рахунок скорочення експлуатації електропровідних ГПА типу СТД-4000-2 скорочення витрат електроенергії за сезон закачування газу сягає близько 2000 тис. кВт/год.

Крім того, були проведені роботи з технічного переоснащення:

- двох агрегатів ГТ-750-6 КС-2 «Шебелинка» із заміною регенераторів тепла, апаратів повітряного охолодження масла;
- заміна повітроочисних пристроїв циклового повітря на газоперекачувальних агрегатах КС «Пролетарка» у кількості 3 шт., на КС-2 «Шебелинка» — 2 шт., на КС-3 «Шебелинка» — 2 шт. і роботи продовжуються. Упровадження цих

пристроїв дозволяє підтримувати ККД привідного двигуна на рівні паспортних даних за рахунок більш ефективного очищення циклового повітря;

- технічне переоснащення агрегатів ГПА-Ц-8 КС «Кегичівка» Харківського ЛВУ МГ зі впровадженням «сухих» газодинамічних ущільнень (СГДУ) нагнітачів, замість існуючої системи «масло-газ». Упровадження системи СГДУ повністю виключає потрапляння масла в пласт у режимі закачування газу;
- на КС «Куп'янськ» у рамках реконструкції компресорного цеху-2 із заміною газоперекачувальних агрегатів ГПА-Ц-6,3 проведені роботи із заміни блоку підготовки газу для власних потреб КС, а саме: паливного, пускового, імпульсного газу і газу для роботи котельні. Зміна цього обладнання підвищила експлуатаційну надійність і ефективність;
- упровадження на КС «Краснопілля» автоматичної системи пожежогасіння компресорного цеху, що відповідає вимогам сучасних нормативних документів.

В.І. Стецюк, відділ підземного зберігання газу:

— Важливою і невід'ємною складовою транспортної роботи УМГ «ХАРКІВТРАНС-ГАЗ» є регулювання сезонної нерівномірності газоспоживання, і цю функцію виконує процес підземного зберігання газу, що здійснюється з 1986 року на Пролетарському ПСГ, яке територіально знаходиться в Магдалинівському районі Дніпропетровської області.

Сховище створене у виснажених газоконденсатних покладах Пролетарського газоконденсатного родовища (продуктивних горизонтах московського та башкирського ярусів середнього карбону) для регулювання сезонної нерівномірності транспортування газу системою газопроводів «ШДКРІ» і підвищення надійності газопостачання Придніпровського промислового вузла.

У 1989 році сховище введено в експлуатацію, у 1990 проведено перше компресорне закачування газу, в 1991 — перше відбирання газу, а з 1993 року ПСГ горизонту М-7

вийшло на циклічну експлуатацію. Сховище забезпечує максимальну добову продуктивність при відбиранні газу до 10 млн. м³/добу; обсяг активного газу, що підлягає руху, складає 1000 млн. м³. При максимальному заповненні сховища на початку сезону відбирання ПСГ дозволяє подавати газ у газопровід з режимною продуктивністю в період з жовтня до квітня. Дані технологічні режими експлуатації ПСГ забезпечуються 85 експлуатаційними свердловинами, а фонд спеціальних (контрольних, спостережних, поглинальних, геофізичних) свердловин складає 45 одиниць.

На ПСГ передбачене компресорне нагнітання газу, КС сховища обладнана трьома газоперекачувальними агрегатами ГПА-Ц-8А сумарною потужністю 24 тис. кВт.

Друга черга Пролетарського ПСГ у горизонтах Б-5+Б-9 через системні фінансові труднощі, а також з урахуванням змін, що сталися за 25 років в обсягах і режимах транспортування газу системою газопроводів «ШДКРІ», так і не була створена, нині проводиться відбирання з подачею в газопровід раніше закачаного активного і буферного газу.

При змінненні структури АТ «Укргазпром» і створенні НАК «Нафтогаз України» у 1999 році у зв'язку з розділенням функцій транспортування та видобування газу у складі УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» розпочато експлуатацію Кегичівського ПСГ, що раніше було на балансі Шебелинського ГПУ. У циклічній експлуатації ПСГ перебуває з 1989 року, воно створене на базі Ке-

гичівського газоконденсатного родовища в західному блоці виснаженого газоконденсатного покладу підбрянцівського горизонту слов'янської свити нижньої пермі для підвищення надійності газопостачання Харківського промислового вузла і з метою регулювання сезонної нерівномірності транспортування газу системою газопроводів «ШДК» – «ШПК» – «ЕДК».

На сьогодні ПСГ облаштоване на проектну потужність і дозволяє перекивати добові та сезонні коливання подачі газу в обсязі до 8,5 млн. м³/добу. Активний обсяг газу складає 700 млн. м³. При максимальному заповненні сховища на початок сезону відбирання ПСГ дає можливість подавати газ у газопровід з режимною продуктивністю в період із жовтня до квітня. Згадані технологічні режими експлуатації ПСГ забезпечують 53 експлуатаційні свердловини, а фонд спеціальних (контрольних, спостережних, поглинальних) свердловин складає 12 одиниць. На ПСГ передбачене компресорне нагнітання газу, КС сховища обладнана трьома ГПА-Ц-8А сумарною потужністю 24,0 тис. кВт.

За більш ніж десятирічний період експлуатації Кегичівського ПСГ у структурі УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» виконана реконструкція компресорного цеху, заміна технологічного обладнання УКПГ, вперше в Україні успішно впроваджена система моніторингу і автоматизованого оперативного керування режимами роботи газових свердловин — «МОНІТОКС», що дозволяє здійснювати постійний оперативний контроль експлуа-

таційних параметрів свердловин при їх роботі в режимі реального часу, автоматизований збір первинних даних із подальшою їх обробкою і архівацією.

З 2015 року в системі УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» експлуатується Краснопопівське ПСГ з активним об'ємом зберігання газу 420 млн. м³ і максимальною добовою продуктивністю при відбиранні 4,8 млн. м³/добу, що забезпечують 40 експлуатаційних свердловин, а фонд спеціальних (контрольних, спостережних, поглинальних) свердловин складає 16 одиниць. ПСГ створене на базі виснаженого газоконденсатного покладу нижньосербської підвити нижнього тріасу однойменного газоконденсатного родовища для підвищення надійності газопостачання Донецького промислового вузла. Створення сховища було розпочато в 1973 році, а циклічна експлуатація — в 1981.

При максимальному заповненні сховища на початок сезону відбирання ПСГ дозволяє подавати газ у газопровід з режимною продуктивністю в період із жовтня до квітня. На ПСГ передбачене компресорне нагнітання газу, є можливість частину активного газу закачувати безкомпресорним способом при відповідності тисків у пласті та в газопроводі. КС сховища обладнана трьома газоперекачувальними агрегатами ЦЕНТАВР «SOLAR» сумарною потужністю 7,8 тис. кВт.

У цілому по ПСГ УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» введений в експлуатацію активний об'єм зберігання газу складає 2120 млн. м³, сумарна максимальна добова продуктивність при відбиранні — 23,3 млн. м³/добу, що забезпечується фондом експлуатаційних свердловин в кількості 178 од., а фонд

спеціальних свердловин складає 73 од. Сумарна потужність установлених газоперекачувальних агрегатів на КС ПСГ становить 55,8 тис. кВт.

Д.О. Троценко, відділ капітального будівництва та інвестицій:

— Основні завдання, які виконує відділ капітального будівництва та інвестицій УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», — це розробка планів та технічне керівництво роботами з питань нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, їх комплексів або частин, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». У відділі працюють 6 чоловік, він складається з двох секторів: сектор планування, забезпечення капітальних інвестицій і проєктів; сектор організації та забезпечення капітального будівництва.

За час існування УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» за безпосередньої участі відділу було

побудовано і введено в експлуатацію чимало магістральних газопроводів та інших об'єктів ГТС, також відділ брав участь у реалізації Державної програми співробітництва НАК «Нафтогаз України» з Харківською, Полтавською облдержадміністраціями для розвитку нафтогазового комплексу та соціальної інфраструктури населених пунктів зазначених регіонів.

Під час цієї діяльності реалізується передовий вітчизняний і зарубіжний досвід: при будівництві та реконструкціях магістральних газопроводів використовуються труби із заводською ізоляцією. Ізоляційні роботи зводяться до механічного очищення стиків труб та установки термоусадочних манжет; при проходженні водних перешкод застосовується метод горизонтально направленої буріння, що значно скорочує строки будівництва; встановлюються блоково-модульні газорозподільні станції та котельні, метрологічне обладнання, яке відповідає міжнародним стандартам; проводиться реконструкція

компресорних станцій з установленням обладнання для підвищення ККД та термінів експлуатації.

Усі ці заходи сприяють підвищенню ступеня надійності зберігання та транспортування газу для забезпечення енергоспоживання як України, так і виконання міжнародних контрактів.

М.О. Носенко, управління проектно-кошторисних робіт:

— Управління проектно-кошторисних робіт (УПКР) при апараті філії УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» створене наприкінці 2013 року на базі колективу спеціалістів Інституту транспорту газу.

На цей час в УПКР близько 60 фахівців, досвід роботи яких в газовій промисловості — від 5 до понад 25 років. У складі управління працюють 7 сертифікованих інженерів-проектувальників з усіх напрямків проектування та два ГППи. В УПКР є такі відділи: проектно-технічний, організації

будівництва та спеціальних проектів, вишукувань, кошторисів, комплектації та випуску проектно-кошторисної документації, організації виробництва.

Управління задіяне для виконання проектно-вишукувальних робіт як для УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» так і для інших філій ПАТ «УКРТРАНСГАЗ». За два з половиною роки УПКР виконало значний обсяг таких робіт майже за всіма напрямками діяльності ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»:

- реконструкція та капітальний ремонт магістральних газопроводів та газопроводів-відгалужень;
- будівництво систем лінійної телемеханіки;
- капітальний ремонт ГПА на компресорних станціях;
- реконструкція газовимірювальних станцій;
- ремонти пунктів вимірювання витрати газу на ГРС;
- реконструкція систем теплопостачання КС та інших об'єктів;
- реконструкція систем електропостачання КС;
- установлення підігрівачів газу на ГРС;
- упровадження систем охоронної сигналізації та відеоспостереження на об'єктах ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» тощо.

Одним із найбільш значимих замовлень, виконаних УПКР за останній час, була розробка сумісного ТЕО з будівництва газопроводу-інтерконектора «Україна – Польща» по території України (Дроздовичі – Більче – Волиця). Реалізація цього проекту є важливим та значним кроком на шляху досягнення енергетичної незалежності нашої держави та її інтеграції до європейського ринку природного газу.

Співробітники управління брали активну участь у розробці техніко-економічного обґрунтування інвестиційного проекту «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу «Уренгой – Помари – Ужгород» для надання на розгляд міжнародних фінансових структур з метою отримання фінансування від ЄБРР та ЄІБ.

Також важливим напрямком роботи управління є розробка техніко-економічних розрахунків перепідключення ГРС на території України, що підключені з територій суміжних держав до магістральних газопроводів ПАТ «УКРТРАНСГАЗ». Усього УПКР виконано більше десяти таких розрахунків. Реалізація запропонованих технічних рішень дозволить забезпечити гарантоване постачання населенню відповідних районів природного газу.

Крім того, управління бере участь у розробці Техніко-економічного розрахунку будівництва першого ступеня на ДКС ПСГ «Кегичівка» з метою закачування до газосховища газу власного видобутку ПАТ «УКР-ГАЗВИДОБУВАННЯ».

УПКР також виконує значний обсяг робіт за оперативними завданнями ПАТ «УКР-ТРАНСГАЗ» та УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»: розробка дефектних актів та кошторисів на поточні ремонти, розробка кошторисів ПВР, розрахунок класів наслідків та категорій складності тощо. Також УПКР розробляє розділи оцінки впливів на навколишнє середовище та інженерно-технічних заходів із цивільного захисту (цивільної оборони) для проектів, що виконуються ПКБ інших філій ПАТ «УКРТРАНСГАЗ».

Колектив УПКР також бере активну участь у науковій діяльності та постійно підвищує свій професійний рівень, а молоді фахівці управління мають можливість зростати та розвиватися, про що свідчить І місце співробітника УПКР на конкурсі молодих фахівців ПАТ «УКРТРАНСГАЗ». Управління також є активним учасником культурних, соціальних та спортивних заходів, що проводяться ПАТ «УКРТРАНСГАЗ».

С.Г. Койнаш, відділ метрології:

— Вимірювання витрати кількості протранспортованого палива в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» було організоване з перших днів роботи управління. На той час передовим методом вимірювання витрати газу в промисловості був метод змінного перепаду тиску, що регламентувався нормативним документом «Правила 27–54». Для вимірювання перепаду тиску на діафрагмі застосо-

увалися в основному механічні самописні ртутні дифманометри, які потребували спеціальних приміщень та спеціальної підготовки обслуговуючого персоналу. У 1970-х роках ртутні дифманометри були замінені дифманометрами типу ДСС. Але в цілому похибка вимірювання витрати газу складала не менше 2–3%.

З початку 1990-х років у зв'язку зі значним підвищенням вартості природного газу така похибка вимірювання стала неприпустимо великою. Крім того, використання самописних приладів було досить трудомістким і не виключало помилок персоналу при обробці результатів вимірювання. Тому в 1994 році в АТ «Укргазпром» було прийнято Програму капітальних ремонтів витратомірних вузлів на період 1994–2000 років. Згідно з цією програмою в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» були повністю переобладнані всі витратомірні вузли, встановлені 334 сучасні високоточні автоматичні обчислювальні комплекси Superflo-II, «ФЛОУТЕК», «ФЛОИНЕК». Обчислювачі оснащені високоточними перетворювачами перепаду тиску, тиску та температури, захищені від несанкціонованих втручань, дозволяють тривалий час зберігати звіти про роботу, повністю виключають втручання персоналу до процесу вимірювання. Упровадження таких високоточних засобів вимірювальної техніки дало змогу знизити загальну похибку вимірювання витрати газу в середньому до 1–1,2%, а в окремих випадках — до 0,7%. Автоматичні обчислювачі дають змогу безпосередньо з робочого місця інженера-метролога за каналами зв'язку зчитувати архівні дані, здійснювати контроль роботи витратомірного вузла.

З початком XXI століття розпочалась нова ера в газовимірюванні: встановлення

на витратомірних вузлах високоточних ультразвукових лічильників. Завдяки використанню новітніх технологій лічильники даного типу значно підвищили точність вимірювань, захист інформації та діагностичні можливості.

Необхідність роботи з новим обладнанням безпосередньо впливає на кадровий склад служб метрології та газовимірювань, виробничих підрозділів і апарату філії. Усі працівники мають вищу освіту, вільно володіють сучасною обчислювальною технікою та програмним забезпеченням, вміють експлуатувати та діагностувати найсучасніші вимірювальні прилади.

Працівники підрозділів філії експлуатують 641 витратомірний вузол на ПВВГ та ГРС, контролюють роботу витратомірних вузлів на 22 УКПГ газовидобувних підприємств. Відділ координує роботу постійних представників НАК «Нафтогаз України» на прикордонних газовимірювальних станціях «Валуйки», «Писарівка», «Сохранівка», «Белгород», «Серебрянка», пунктах вимірювання витрати газу «На Волчанськ», «Лозное», розташованих на території Російської Федерації.

Керівники відділу є учасниками програми міжнародного співробітництва в напрямку газовимірювань, беруть участь у семінарах та нарадах з питань газовимірювань та метрологічного забезпечення.

Важливою частиною роботи метрологічної служби є визначення фізико-хімічних показників природного газу. За минулі роки хіміко-аналітичні лабораторії пройшли шлях від простого «ручного» вимірювання густини газу пікнометрами до автоматичних лабораторних і потокових хроматографів.

Станом на 2016 рік в УМГ «ХАРКІВ-ТРАНСГАЗ» успішно працюють 15 атестованих вимірювальних хіміко-аналітичних лабораторій, укомплектованих сучасними автоматичними хроматографами та іншим новітнім обладнанням. В лабораторіях управління вперше в газовій промисловості України було впроваджено фотоколориметричний метод визначення меркаптанової сірки з чутливістю на 2 порядки вище від тих методів, що використовувались раніше. Також вперше був впроваджений повний аналіз турбінних мастил.

Новим важливим етапом у визначенні фізико-хімічних показників природного газу є впровадження потокових хроматографів, які дають змогу безперервно проводити вимірювання компонентного складу газу в автоматичному режимі. Таке вимірювання практично до нуля знижує похибку, пов'язану зі зміною потоків газу різного компонентного складу, і дає змогу безперервно контролювати калорійність газу,

що передається споживачам. Це стає особливо важливим при переході на загальноприйнятту в міжнародній спільноті систему розрахунку за калорійністю природного газу. На даний час працюють 12 сучасних поточкових хроматографів, які вносять визначений компонентний склад природного газу до автоматичних обчислювачів вимірювання витрати газу із заданою періодичністю.

Відділ газовимірювань та метрології ініціює створення нових програмних продуктів, які на підставі отриманих від приладів обліку даних щодо кількості та визначення фізико-хімічних показників природного газу, здійснюють діагностику й моніторинг роботи системи газовимірювань в цілому по філії.

Майбутнє в роботі відділу — створення надійної системи вимірювань кількості газу та його фізико-хімічних показників на найсучаснішій приладовій базі, а саме: завершення впровадження ультразвукових лічильників на витратомірних вузлах, оснащення поточковими засобами визначення фізико-хімічних показників природного газу найбільших ГРС та ПВВГ з метою забезпечення подальшого переходу на розрахунки за калорійністю.

В.Б. Рябущенко, відділ автоматизації виробництва:

— Розвиток газотранспортної системи вимагає нового якісного підходу до контролю та управління технологічними процесами лінійної частини ГТС, компресорних та газорозподільних станцій. Тому контрольно-вимірювальні прилади і засоби автоматизації весь час бурхливо розвивалися і удосконалювалися, пройшовши довгий шлях від найпростіших термометрів, манометрів та сигналізаторів до інтелектуальних перетворювачів та датчиків, від лампових та релейних схем контролю до сучасних багаторівневих програмно-технічних систем контролю та управління техпроцесами, об'єднаними в єдиний комплекс через всесвітню мережу Інтернет.

На початку 1990-х років науковий прогрес значно вплинув на розвиток систем автоматизації і управління технологічними процесами, що було пов'язано зі стрімким розвитком мікроелектронної промисловості та впровадженням малогабаритних обчислювальних систем, порівняних за продуктивністю з персональними комп'ютерами. На зміну релейним та напівпровідниковим схемам прийшли мікропроцесорні системи на основі контролерів, що значно розширило можливості в реалізації гнучких алгоритмів роботи систем, пришвидшило їх дію та зробило їх використання більш простим та зручним.

З 2000 року почалася робота з автоматизації техпроцесів газорозподільних станцій з впровадженням САУ на ГРС-1 «Запоріжжя» на базі програмно-технічного комплексу «Москад», використання систем локальної автоматики для автоматизації підігрівачів газу типу СКП-М, систем дистанційної сигналізації з радіоканалом, систем диспетчерського контролю і сигналізації з радіоканалом, систем диспетчерського контролю і сигналізації на ГРС типу УТМ-GSM з використанням GSM-модемів для передавання інформації з технологічних об'єктів до диспетчерської ЛВУ. Такими системами охоплені ГРС Херсонського, Криворізького, Запорізького, Харківського ЛВУ.

У 2003 році була закінчена модернізація обладнання компресорного цеху №3 з газоперекачувальними агрегатами ГПА Ц-6,3, у ході якої авіаційні двигуни НК-12 СТ замінені на більш економічні Д-336 виробництва АТ «Мотор Січ», також встановлені нові системи автоматичного керування двигунами, цехові системи керування та газоперекачувальні агрегати.

З 2004 року розпочато впровадження модульних автоматизованих систем керування типу «Нейрон» з використанням мікроконтролерів та вмонтованими розширеними функціями захисту, керування, архівації параметрів та передавання даних. Уведено в експлуатацію САК ГРС «Нейрон-PLS-C» на ГРС «Снігурівка» з інтеграцією до системи диспетчеризації ДП Миколаївського ЛВУМГ.

Якісно змінився склад контрольно-вимірювальних приладів. Широко використовуються інтелектуальні датчики тиску,

перепаду тиску, рівня типу «Хонівел», ТЕР UA, «Метран», мікропроцесорні багатоканальні прилади контролю температури UA-112, калібратори та SMART-комунікатори для калібровки та тестування датчиків.

Упровадження новітніх технологій спричинило потребу у навчанні та підвищенні кваліфікації обслуговуючого персоналу, адже вимоги до співробітників постійно зростали. Саме тому наше підприємство приділяє багато уваги підвищенню кваліфікації та проведенню навчань працівників, які, крім того, постійно займаються самоосвітою і самовдосконаленням, щоб освоювати нові технології та йти в ногу з часом. Завдяки цьому багато напрямків роботи, які раніше виконувалися сторонніми організаціями, зараз виконуються власними силами.

У зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютерної техніки обчислювальні машини, периферійні пристрої та оргтехніка увійшли майже до усіх сфер життя, і наше підприємство в цьому не стало винятком. Для обслуговування даного обладнання було створено службу ІТ, яка здійснює закупівлю, налагодження комп'ютерних систем, встановлення та конфігурацію програмного забезпечення, контролює їх працездатність.

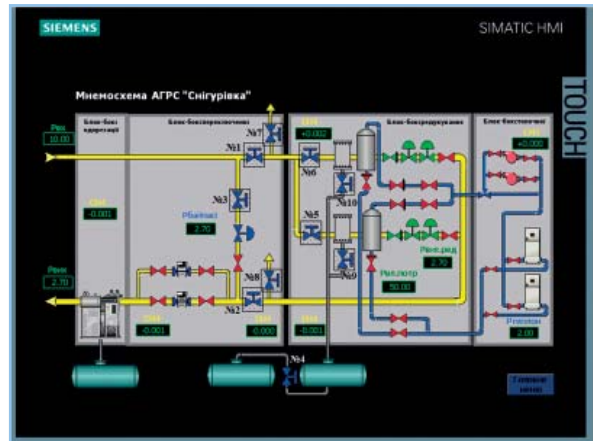
Подальший розвиток автоматизації зумовлює вдосконалення та появу нових поколінь систем, які забезпечують більшу надійність, безпеку, зручність у використанні, а також відкривають нові можливості в роботі та управлінні підприємством. Новітні системи керування, сигналізації, оповіщення, відеоспостереження дозволяють підняти на новий рівень безпеку і контроль за об'єктом, можливість у режимі online на різних рівнях отримувати інформацію про стан, основні технічні параметри, а також керувати режимами його роботи. На даний момент новітні системи автоматизації мають можливість забезпечити виконання технологічних процесів взагалі без присутності людини і як наслідок — більш точну та прискорену роботу обладнання, виключення фактора людської помилки. Крім того, завдяки здатності зберігати архівні записи даних, ми можемо аналізувати події, що відбулися, тому при виникненні позаштатних ситуацій

значно спрощено аналіз причин та виправлення помилок.

У 2016 році на КС «Кегичівка» впроваджується сучасна система автоматичного керування (САК) на базі контролера фірми Siemens. Об'єктом автоматизації є газоперекачувальні агрегати ГПА-Ц-8А. Упровадження даної системи дозволяє забезпечити:

- сучасний рівень автоматизації ГПА;
- повну відкритість системи, що дає змогу обслуговувати та розвивати її силами штатного обслуговуючого персоналу;
- повну реалізацію технологічного потенціалу об'єкта за рахунок максимального охоплення автоматизацією усіх технологічних підсистем ГПА та загальноцехового антипомпажного клапана;
- гнучку стратегію регулювання режиму ГПА, що актуально для КЦ підземного сховища газу;
- вертикальну інтеграцію з ДПКС із можливістю дистанційного керування агрегатом з будь-якого рівня АСДК.

Ураховуючи сучасні тенденції функціонування і розвитку газотранспортної системи, основним напрямком діяльності нашого підприємства, на відміну від попередніх десятиріч, коли основний акцент робився на збільшенні обсягів транспортування газу, є забезпечення якості надання послуг внутрішньому споживачеві. І цей факт, безумовно, визначає напрямки розвитку автоматизації для забезпечення ще більш надійного, якісного, безаварійного функціонування газотранспортної систе-

ми, над чим працювали, працюють і будуть працювати співробітники на різних рівнях у службах та відділі автоматизації УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

І.В. Коваленко, відділ головного енергетика:

— У відділі головного енергетика працюють 5 фахівців: головний енергетик І.В. Коваленко трудову діяльність розпочав 1996 році, нагороджений грамотами УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» та ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»; з 1982 року до цього часу працює провідний інженер В.М. Гуржій, досвідчений фахівець, нагороджений грамотою УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»; заступник головного енергетика А.В. Комягін працює з 1988 року, нагороджений грамотою УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»; провідний інженер В.М. Польовик трудову діяльність розпочав у 1997 році, нагороджений грамотою УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»;

провідний інженер В.М. Курочка в колективі з 1994 року, нагороджений грамотою УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

Основними завданнями відділу є:

- здійснення оперативно-технічного керівництва службами енерговодопостачання в усіх підрозділах філії для забезпечення надійної, економічної та безпечної експлуатації енергообладнання, енергоустановок, електричних і теплових мереж;
- організація постачання електричної енергії у підрозділах філії та контроль за розрахунками за спожиту електричну і теплову енергію;
- забезпечення надійної, економічної та безпечної експлуатації енергообладнання, енергоустановок та теплових мереж, мереж водопостачання і водовідведення у структурних підрозділах філії;
- укладання договорів та угод на електропостачання, тепlopостачання, водопостачання та водовідведення об'єктів підрозділів філії;
- забезпечення обліку витрат електроенергії, теплоенергії, води, спожитих структурними підрозділами філії та здійснення своєчасних платежів за них;
- виконання графіків планово-попереджувальних ремонтів, профілактичних випробувань та технічних обстежень енергообладнання і енергетичних мереж.

В оперативно-технічному керівництві відділу головного енергетика перебуває основне енергетичне обладнання УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». До його складу входять 622 електропідстанції потужністю 187 765 кВА; 817 км повітряних ліній електропередач в одноланцюговому вимірі; 1020 км кабельних ліній електропередач; 4729 електричних машин до 100 кВт та вище; 51 аварійна та резервна електростанція; 843 опалювальні котли до 100 кВт та вище; 32 утилізатори тепла; 209 км теплових та водогрійних мереж.

Одним із головних напрямків діяльності відділу є енергоефективність. Значна увага приділяється раціональному й економічному використанню енергоресурсів, а саме: електроенергії, паливний газ для котелень.

Завдяки технічному переоснащенню систем тепlopостачання, заміні опалювальних котлів на котли з більш високим ККД за період із 2013 до 2016 року було зекономлено 350 тис. м³ паливного газу. Від урвадження новітньої світлодіодної техніки економія електроенергії склала 750 тис. кВт/год. за рік.

М.В. Рожченко, відділ планування та звітності:

— Сьогодні вже практично неможливо уявити налагоджений порядок роботи підприємства з розгалуженою організаційною

системою, багатофункціональними підрозділами та різними сферами діяльності без застосування інформаційних технологій, що включають системи з функціями автоматичного керування і контролю бізнес-процесів.

Для вирішення цих завдань керівництвом ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» впроваджено програмні рішення SAP, які забезпечують автоматизацію бізнес-процесів та використовуються провідними нафтогазовими компаніями всього світу. Для нас було важливим не тільки впровадити систему обліку, а й оптимізувати роботу, враховуючи наші галузеві потреби. Зазначене дозволило нашому підприємству забезпечити прозорість і достовірність інформації на всіх рівнях — від лінійних управлінь до апарату управління магістральними газопроводами.

У найкоротші строки була сформована система управління та підтримки обліку витрат і доходів, планування контролю бюджетів, бухгалтерського та фінансового обліку, закупівель, реалізації, капітального будівництва та капітальних ремонтів, технічного обслуговування та ремонту обладнання.

Використовуючи рішення бізнес-аналітики SAP, УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» кожен день отримує комплексну та об'єктивну інформацію про свої наявні потреби, досягло повної оглядовості ключових показників ефективності, своєчасно виявляє фактори, що впливають на оптимізацію роботи, та постійно підвищує підзвітність при зовнішньому і внутрішньому розкритті інформації.

Однією з ключових переваг використання УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» програмних рішень SAP стала наявність умов охоплення всіх напрямів діяльності підприємства, інтегрованої у реальному часі, що дозволило замінити більшість поодиноких систем та спростити подальший технологічний розвиток, оскільки періодичне оновлення відбувається комплексно для усіх модулів системи.

За допомогою системи SAP удосконалено прийняття рішень на всіх рівнях управління як на поточний момент, так і в довгостроковій перспективі. Кожен користувач системи отримує відповідні інструментарії для продуктивної роботи — надійної, прозорої, гнучкої та масштабної.

Завдяки запровадженню УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» програмних рішень SAP змінилась культура управління підприємством в цілому, зроблений величезний крок вперед у процесах планування обслуговування і ремонту газотранспортної системи з точки зору витрат, формування комплексу засобів для підготовки консолідованої аналітичної звітності в компанії, підвищена якість процесів керування за рахунок усунення розривів інформаційних потоків у бізнес-процесах управління та його підрозділів, і, як результат, отримується єдина, актуальна, достовірна інформація про господарську діяльність підприємства.

Н.М. Черкашина, відділ кадрів:

— Відділ кадрів УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» як окрема одиниця був створений у 1975 році, першим його керівником стала Валентина Борисівна Дейнега, яка працювала на цій посаді 31 рік. У цій жінці дивовижним чином поєднувалися якості владного керівника, організатора і тактовне, дбайливе ставлення до людей.

Сьогодні чисельність працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» становить 4044 чол., і це найбільше управління в системі ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» за кількістю співробітників. Безпосередню участь у підборі та розміщенні кадрів бере директор Михайло Петрович Собчук разом із начальником відділу кадрів Ніною Михайлівною Чекашиною.

За час існування УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» багато разів змінювалася його структура. Тільки за останні 10 років у зв'язку з реорганізацією та оптимізацією газотранспортної системи в управлінні були ліквідовані Дніпропетровське та Феодосійське ЛВУМГ, Кегичівське ВУПЗГ, завод «Електродвигун» але їх трудовий потенціал та виробничі потужності увійшли до складу Запорізького, Харківського, Херсонського і Шебелинського ЛВУМГ. У 2015 році до складу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» увійшли Краматорське і Первомайське ЛВУМГ, Северодонецьке ВУПЗГ (на сьогодні теж ЛВУМГ).

За останні 10 років рівень освіти керівних працівників виріс на 11%, тепер 86,9% працівників управління мають повну вищу освіту вищого IV рівня акредитації. В УМГ

«ХАРКІВТРАНСГАЗ» працюють п'ять кандидатів наук. За цей період було навчено новим професіям 1314 робітників, 6137 керівників і фахівців підвищили свою кваліфікацію.

Завдяки правильній системі організації підготовки, перепідготовки працівників і підвищення кваліфікації керівників і фахівців виконується одне з основних завдань, що стоять перед молодістю зміною газотранспорту, — не тільки зберігати, але й примножувати все, що було створене попередніми поколіннями.

Усвідомлюючи, наскільки важливо забезпечувати газотранспортну галузь високим класом професіоналів, в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» кожні два роки проводяться конференції молодих спеціалістів, переможці яких нагороджуються дипломами, преміюються, зараховуються до резерву кадрів для висунення на керівні посади. Серед переможців таких конференцій минулих років можна назвати тепер вже досвідчених, грамотних і умілих керівників, а саме: головного інженера УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» Р.Ю. Малютіна, начальника Пролетарського ВУПЗГ В.М. Андрусіва, начальника Куп'янського ЛВУМГ М.В. Зикіна, заступника начальника Харківського ЛВУМГ А.М. Панасюка та багатьох інших керівників.

На підприємстві дбайливо зберігають і примножують традиції колективів, підтримують нерозривний зв'язок поколінь.

Ми пишаємося своїм чудовим колективом професіоналів, з якими цікаво працювати і у яких є чому повчитися!

В.В. Родін, об'єднана профспілкова організація:

— Велика увага на підприємстві приділяється виконанню Колективного договору, соціально-побутовим питанням та соціальному захисту працівників. Це досягається завдяки тісній співпраці адміністрації та об'єднаної профспілкової організації. Працівники УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»

мають гідний рівень оплати праці, який є одним із найбільших у нафтогазовій галузі України.

Відповідно до Колективного договору працівники забезпечуються необхідними умовами праці, проводиться атестація робочих місць, щорічно здійснюються заходи з охорони праці, забезпечення спецодягом і спецвзуттям, засобами індивідуального та колективного захисту тощо.

З метою соціального захисту працівників у Колективному договорі передбачені компенсації та пільги, які гарантовано виплачуються.

Ведеться робота з покращення житлових умов працівників: з 2010 року ними отримана 21 квартира, надано безвідсоткових позик для придбання житла на понад 5,8 млн. грн., реалізується право на приватизацію житлових приміщень шляхом передавання нерухомості у комунальну власність місцевих громад (81 житловий будинок та квартира).

В управлінні та структурних підрозділах організовані та діють їдальні, кімнати прийому їжі, побутові приміщення.

Стало традиційним проведення конкурсів на кращого у професії, наприклад

«Кращий зварювальник», «За безпеку дорожнього руху». Щорічно проводиться ціла низка культурно-масових і спортивних заходів, основними серед яких є Спартакіади та фестивалі художньої та самодіяльної творчості з масовим залученням учасників з усіх структурних підрозділів управління.

З 2005 року проведено 6 Спартакіад працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», які проходили на спортивних аренах Харкова,

у спорткомплексі «Спартак» (м. Алушта) тощо. Збірна команда УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» гідно виступила на всіх дев'яти Спартакіадах ДК «УКРТРАНСГАЗ», в результаті чого тричі ставала їх переможцем (2005 р., м. Алушта; 2007 р., м. Львів; 2015 р., м. Івано-Франківськ). Ще на п'ятьох Спартакіадах наша команда увійшла до числа призерів.

Серед тих, хто за цей час найбільше зробив для спортивних перемог управління, золоті призери Спартакіад, майстри гирьового спорту Олександр Іваненко та Віктор Бондарчук, Олексій Рябченко; кандидат в майстри спорту з плавання Олена Костенко; легкоатлетки Юлія Огородник, Тетяна Коваленко.

Справжнім святом є фестивалі художньої і самодіяльної творчості працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Наші працівники також є постійними учасниками, переможцями та призерами фестивалів, які проводяться ДК «УКРТРАНСГАЗ», серед них ансамбль «Газовик» (Володимир Жебко, Андрій Панасюк, Ігор Соколов-Карій, Олександр Щічка, Аліна Литвин), художник Михайло Індик, майстри художньої вишивки

Олена Белокопитова і Лариса Сищенко та багато інших.

Щорічно проводиться велика робота з оздоровлення працівників управління та їх дітей, а також пенсіонерів. Працівники та члени їх сімей мають можливість отримати путівки до лікувально-оздоровчих закладів ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», розташованих на березі Чорного та Азовського морів, в інших мальовничих куточках України. Пенсіонери підприємства також отримують путівки на санаторно-курортне лікування. В оздоровчих таборах влітку на морі та взимку в Карпатах відпочивають діти працівників.

Щорічно профспілкові комітети організовують цілу низьку культурно-масових

та спортивних заходів. Це турніри з волейболу та футболу, змагання з рибної ловлі, походи на байдарках, зустрічі з акторами театрів, конкурси дитячого малюнка, фоторобіт, відвідування музеїв, тури вихідного дня, святкування Дня працівників нафтової та газової промисловості, Дня Перемоги, державних та новорічних свят тощо.

Постійно проводяться екскурсійні поїздки до різних міст України. На фото можна побачити, яке задоволення, захват та натхнення відчувають працівники та їх близькі від проведення таких заходів, який стимул вони отримують до плідної праці, що сприяє формуванню стійкого морально-психологічного клімату в колективі та надійній роботі управління в цілому.

Ми працюємо для тебе, країно!

І рости, і діяти нам треба!

П. Тичина

Кожен підрозділ нашого підприємства — це невід’ємна складова єдиного налагодженого механізму, без якої не може бути якісної роботи всього управління. Тому розповідь про історію та сьогодення УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — це розповідь про ті структури, що входять до його складу та забезпечують розвиток і досягнення підприємства.

ХАРКІВСЬКЕ ЛВУМГ

2 липня 1956 року міністр нафтової промисловості СРСР підписав наказ №407, відповідно до якого 1 серпня 1956 року на самостійному балансі у складі управління експлуатації газопроводу «Дашава – Київ» було організоване районне управління газопроводу «Шебелинка – Харків» з розташуванням у місті Харкові.

Першим в історії Харківського ЛВУМГ був наказ №1 від 13.08.1956 р.: «В соответствии с приказом начальника управления эксплуатации газопровода «Дашава – Киев» №253 от 13 августа 1956 года сего числа приступил к исполнению обязанностей начальника управления эксплуатации газопровода «Шебелинка – Харьков». Подпись: «И. о. начальника Харьковского районного управления газопровода «Шебелинка –

Харьков» Н. Джигурда». Група технічного нагляду за будівництвом газопроводу «Шебелинка – Харків», що існувала до того, була ліквідована.

Спочатку в штаті працювали 43 чоловіки. На балансі знаходилися дві газорозподільні станції — у Харкові станцію обслуговували п’ять чоловік, на станції у Чугуєві працювали три оператори. В аварійно-ремонтній службі було 13 працівників, включаючи трьох обхідників. Озброєна охорона — 4 чоловіки.

Наказом №123 від 10.05.1958 р. по Київському управлінню магістральних газопроводів Головгазу СРСР затверджено: «Районне управління експлуатації газопроводу «Шебелинка – Харків» іменувати Харківським районним управлінням магістральних газопроводів Київського управління магістральних газопроводів Головгазу СРСР». 20.02.1959 р. Харківське РУ було підпорядковане Дніпропетровському УМГ, яке у липні 1960 року перебазували в Харків і організували Харківське УМГ, до складу якого увійшли Краснопільське, Криворізьке, Белгородське, Курське і Харківське РУ.

Відповідно до наказу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» №208 від 28.08.2009 р. про оптимізацію структури УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» здійснено об’єднання виробничих потужностей Харківського ЛВУМГ та Кегичівського ВУПЗГ.

У різні періоди управлінням керували Володимир Леонідович Грамін, Григорій Костянтинович Жигота, Антон Павлович Швайковський, Валерій Федорович Горох, Валентин Васильович Семейкін, Геннадій Петрович Горностаєв, Геннадій Ананійович Овчаренко, Роман Юрійович Малютін, Володимир Семенович Сливканич.

Нині його очолює Сергій Юрійович Ханікін який тривалий час працював на різних посадах у ДОНБАСТРАНСГАЗі. Технічну

політику визначає і проводить головний інженер Олександр Антонович Моторя. На сьогодні Харківське ЛВУМГ філії УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — це 732 км магістральних газопроводів, два проммайданчики — Харківський і Кегичівський, 31 ГРС і 330 працівників, що забезпечують зберігання та подачу газу споживачам.

Основні види діяльності управління — зберігання та транспортування газу, обслуговування та ремонт об'єктів транспорту, розподіл природного газу. Особлива увага приділяється питанням оперативного контролю за режимом роботи газотранспортної системи, що здійснюється з використанням сучасних систем зв'язку і телемеханіки.

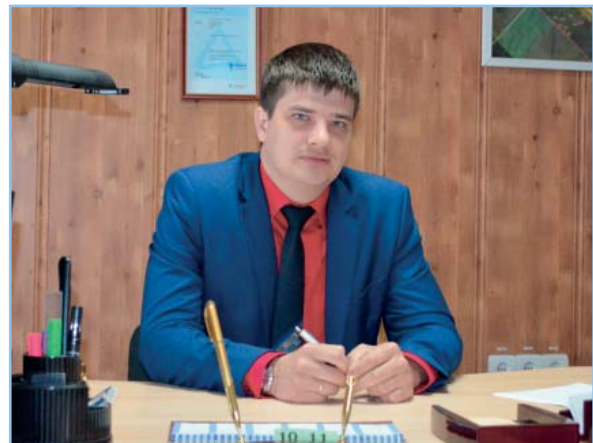
Лінійно-експлуатаційна служба (ЛЕС) управління, яку очолює досвідчений професіонал С.Р. Куровський, забезпечує надійну роботу газопроводів та їх обладнання. Висококваліфіковані фахівці, що працюють в ЛЕС, беруть участь у виконанні складних електрозварювальних робіт із застосуванням новітніх технологій в інших підрозділах УМГ.

Управління власними силами веде технічне переоснащення газорозподільних станцій. Служба ГРС, яку зараз очолює досвідчений Б.М. Козогін, доклала чимало зусиль для забезпечення надійності роботи ГРС, упровадження нового метрологічного і технічного обладнання, підвищення якості обслуговування та вдосконалення технології процесу підготовки, розподілу і обліку газу. Колектив ЛВУМГ з великою повагою згадує колишнього начальника служби П.В. Сударикова.

Окремо необхідно сказати про Кегичівський проммайданчик, який очолює

молодий, перспективний і вимогливий керівник А.М. Панасюк. Кегичівське ПСГ створене на базі однойменного виснаженого газоконденсатного родовища. Продуктивний горизонт залягає на глибині 1920–2300 м, колектор представлений кавернозотріщинуватими вапняковими породами, покриттями є пласти солі. Кегичівська станція підземного зберігання газу складається з таких основних об'єктів: лінійна частина; компресорний цех; фонд свердловин; шлейфи до свердловин; установка комплексної підготовки газу та ін.

Першу чергу Кегичівської станції підземного зберігання газу було введено в експлуатацію 15 жовтня 1987 року. З моменту будівництва станція була підпорядкована Харківському газопромислому управлінню, а в 1987 році була передана на баланс Шебелинського газопромислового управління. З 1999 року Кегичівське виробниче управління підземного зберігання газу знаходилось на балансі УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

Оперативно-виробнича служба Кегичівського ПМ забезпечує безперебійну подачу газу споживачам, раціональну експлуатацію ПСГ, контроль за станом експлуатаційних горизонтів та фонду свердловин, нагляд за дотриманням технологічних режимів експлуатації сховища та установки комплексної підготовки газу.

Газокомпресорна служба Кегичівського ПМ забезпечує виконання планів і завдань із закачування газу до підземного сховища, раціональну та надійну експлуатацію технологічного обладнання КС. За останні роки на Кегичівському ПМ удосконалена робота з закачування газу до підземного сховища шляхом заміни двигунів НК-12-СТ на більш сучасні АІ-336-2-8 (виробник —

АТ «Мотор Січ»). У 2012 році була проведена модернізація нагнітача ГПА-Ц-6,3/125 — заміна системи ущільнення «масло-газ» на систему «газ-газ» на ГПА №3, 4. Сухе ущільнення успішно пройшло випробування і відпрацювало понад 4 тис. год. Нова система підтвердила свою економічність і надійність, отже буде проведена також модернізація ГПА №5.

На даний момент ведуться роботи з реконструкції системи автоматичного керування та контролю газотурбінних двигунів АІ-336-2-8 на всіх ГПА. На АПО газу була проведена заміна електричних двигунів на більш сучасні, які покращили охолодження газу після ГПА та зменшили витрати електроенергії, також встановлені захисні решітки, необхідні для безпеки обслуговуючого персоналу та захисту лопатей АПО.

Служба автоматизації Кегичівського ПМ забезпечує роботу всіх видів контрольно-вимірювальних приладів і автоматики, пристроїв захисту, систем автоматизації і телемеханізації виробничих процесів, здійснює постійну підтримку бізнес-користувачів, ІТ сервісів, контроль за технічною справністю обладнання; професійно обслуговує єдину в країні систему моніторингу і автоматизованого оперативного керування режимами роботи газових свердловин «МОНІТОКС».

21 червня 2012 року за активну участь у V конференції молодих спеціалістів УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» та впровадження теоретичних знань у практичну роботу інженер I категорії служби автоматизації Іван

Сергійович Таран був нагороджений дипломом другого ступеня.

Дільниця служби енерговодопостачання Кегичівського ПМ забезпечує безперебійне постачання електроенергії; обслуговує системи вентиляції та кондиціонування, системи водопостачання та водовідведення, систему пожежного водопостачання, теплові мережі промислового майданчика.

У 2016 році буде проведено ремонт тепломереж промислового майданчика з монтажем сталевих труб із теплогідроізоляцією з пінополіуретану та заміною систем опалення СЕРБа на більш сучасні та економічні конвектори, що зменшать витрати котельнею природного газу завдяки зменшенню втрат тепла.

Багато років у Харківському ЛВУМГ службу автотранспортного господарства очолює О.І.Вовченко. Серед останніх досягнень служби — оновлення автопарку: для вивезення бригад і усунення аварій, а також для оперативної доставки бригад на об'єкти газопроводів придбано автомобіль КраЗ; для оперативного проведення ремонтно-профілактичних робіт на об'єктах газопроводів, шурфування, земляних робіт — трактор-екскаватор JSB; для оперативного вирішення питань в аварійній ситуації та швидкої доставки ремонтних бригад з інструментами і обладнанням на об'єкти газопроводів — автомобіль Mazda; для доставки працівників Харківського ЛВУМГ на роботу — автобус «Атаман» підвищеної комфортності.

Велика увага приділяється винахідницькій та раціоналізаторській діяльності. За останні десять років було подано багато раціоналізаторських пропозицій. Усі вони впроваджені та використані за призначенням. Сьогодні у Харківському ЛВУМГ працюють висококваліфіковані спеціалісти з величезним творчим потенціалом, добре обізнані з передовими технологіями. Звідси вийшли фахівці й організатори, що продовжують працювати в газовій галузі, — П.Ф. Слесар, Р.Ю. Малютін, Г.А. Овчаренко, А.Д. Вовченко.

Якісній підготовці молодих спеціалістів сприяє співробітництво управління з Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу, а також з Харківським навчально-курсним комбінатом. На професійних конкурсах молоді співробітники Харківського ЛВУМГ заслужено нагороджуються дипломами за кращі науково-практичні роботи.

Працівники Харківського ЛВУМГ є активними учасниками культурно-масових і спортивних заходів, що проводяться в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», вони відвідують театри, музеї, цирк, вирушають в походи і тури вихідного дня, на екскурсії.

З особливою повагою в Харківському ЛВУМГ ставляться до ветеранів, без яких було б неможливо досягти нинішнього рівня розвитку газотранспортної системи. Найбільш вагомий внесок у розбудову підприємства зробили Г.П. Горностаєв, В.П. Собчук, В.А. Гладишев, Т.І. Козюпа, М.Т. Галушка, Л.А. Акішова, О.Б. Кошій, І.В. Скуратова, Й.Й. Врублевський, М.П. Кузнецов, Л.В. Кесарева, М.С. Кудінова, Б.М. Ремига, С.І. Гарбузенко, В.Ф. Холодков, М.О. Могильов, К.Х. Коробай, В.А. Барабашов, Т.І. Нечіпоренко та багато інших.

КУП'ЯНСЬКЕ ЛВУМГ

Майже непомітно для жителів багатьох міст України, Росії та Європи їхні країни сполучили тисячокілометрові магістральні газопроводи. Серед постачальників природного газу — Куп'янське лінійне виробниче управління магістральних газопроводів, яке нині очолює Максим Володимирович Зикін.

П'ятдесяті роки двадцятого сторіччя. Повним ходом йшла розробка цілини —

не лише сільськогосподарської, пшеничної, але й газової. У 1956 році введено в експлуатацію магістральний газопровід «Шебелинка – Харків», який підтвердив статус України як газопостачальної держави. Через рік газова магістраль простяглась від Шебелинки до Дніпропетровська, у 1958 році — до Белгорода.

Історія створення і розвитку Куп'янського ЛВУМГ пов'язана з відкриттям і розробкою унікального Шебелинського газового родовища. Тож у грудні далекого 1960 року почався відлік роботи Куп'янського районного управління газопроводів, яке очолив Данило Федорович Коваленко. Одне з головних завдань, які тоді стояли перед управлінням, — будівництво та обслуговування магістрального газопроводу «Шебелинка – Острогозьк» довжиною 234 км. Саме тут уперше використали труби великого діаметру — 1020 мм.

У 1962 році на цьому газопроводі було збудовано і здано в експлуатацію газорозподільну станцію (ГРС-1), яка поклала початок газифікації міста Куп'янськ і Куп'янського району. Тоді ж «вдихнули життя» у промислові майданчики в містах Куп'янськ і Валуйки (Валуйська дільниця газопроводу на той час входила до складу Куп'янського управління).

1963 року колективом Куп'янського управління запущено в роботу ГРС в м. Балаклія. Завдяки цьому було забезпечено газом Балаклійський цементно-шиферний комбінат і житловий масив. У 1969 році введена в експлуатацію ГРС-2 м. Куп'янськ, а це значило, що газ для промислових потреб надійшов на два найкрупніших підприємства Куп'янська — цукровий комбінат і ливарний завод.

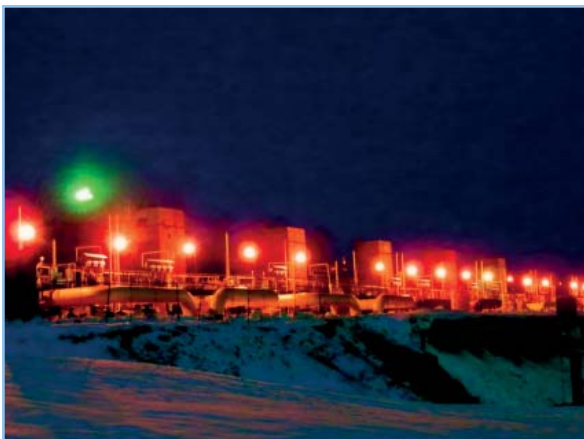
Інтенсивність розвитку в 1970-ті роки відбилася в організаційній структурі: Куп'янське районне управління газопроводів було реорганізоване в Куп'янську газокompресорну службу Харківської лінійної виробничої диспетчерської станції. До складу Куп'янської ГКС входив Валуйський проммайданчик. З червня 1970 до квітня 1971 року Куп'янське РУГ очолював Іван Григорович Цюпа. З квітня 1971 року керівником Куп'янської ГКС був Володимир Максимович Клестов, пізніше — Вадим Павлович Ковтун.

У 1972 році на компресорній станції «Куп'янськ» було впроваджено унікальне на той час обладнання для перекачування газу: запущено в експлуатацію три нових агрегати, на яких як приводи використовувались авіаційні двигуни. Куп'янчани успішно провели цей експеримент, після чого подібне обладнання стало широко використовуватись і нині складає 80% у газотранспортній системі колишнього СРСР.

З березня 1978 року Куп'янська газокompресорна служба Харківського лінійного виробничого управління магістральних газопроводів передана у підпорядкування Валуйського лінійно-виробничого управління магістральних газопроводів. У 1980 році начальником Куп'янської ГКС було призначено Олександра Михайловича Носачова; Валуйське ЛВУ очолив Валентин Михайлович Чуприна.

Продовжувалось будівництво другої нитки газопроводу «Острогозьк – Шебелинка» із діаметром труби 1200 мм і продуктивністю 40 млн. м³/добу. Цю транспортну магістраль було введено в дію у 1981 році.

У 1982 році ввели в експлуатацію Куп'янську КС-2 із шістьма агрегатами

ГПА-Ц-6,3. Перекачування блакитного палива по двох газопроводах сягнуло 65 млн. м³/добу. Начальником Куп'янської КС-2 був призначений Сергій Володимирович Макаров.

Згадаємо ще кілька подій 1980-х років. «Ноу хау» тих часів — використання відносно дешевого газу як палива для автомобілів — було втілене у життя завдяки зведенню в Куп'янську першої автомобільної газової заправки, точніше сказати — газонаповнювальної компресорної станції, яка була розрахована на заправку 500 машин на добу. До технічних досягнень слід віднести і монтаж двох компресорних установок 4НК-ЗК №200 з мікропроцесором РЗ-2000.

У серпні 1987 року Валуйське лінійно-виробниче управління магістральних газопроводів було передислоковане у м. Куп'янськ та перейменоване у Куп'янське ЛВУМГ ВО «ШЕБЕЛИНКАГАЗПРОМ», його очолив С.В. Макаров.

У 1993 році на КС-1 міста Куп'янськ встановлено агрегати із корабельними двигунами. Ця станція отримала статус експериментальної, тут проходили випробування найновіші конструкторські й технологічні рішення.

У 1999 році Куп'янське ЛВУМГ увійшло до складу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» ДК «УКР-ТРАНСГАЗ». Його спеціалісти активно працювали над модернізацією ГПА №7 та 8. З 2000 року і до цього часу впроваджено 11 автоматичних вимірювально-керуючих комплексів «ФЛОУТЕК-ТМ», 6 контролерів вимірювання витрат газу типу «FLOBOSS» тощо.

У 2000 році на одному з агрегатів компресорної станції №1 запровадили автоматизовану систему керування газоперекачувальними агрегатами (розробник — спільне українсько-російське підприємство «Інек»). Аналогічну систему, запропоновану фахівцями НВО «Укргазгеоавтоматика», встановили на другому агрегаті станції. Ці системи принципово змінили можливості керування агрегатами. Створені на базі сучасної комп'ютерної техніки, вони дозволили з великою точністю задавати і підтримувати параметри роботи ГПА, накопичувати, зберігати й аналізувати інформацію про якісні характеристики обладнання.

У 2003 році проведений пропуск «інтелектуального» поршня фірми «ROSEN»

на ділянці 157–249 км МГ «Острогозьк – Шебелинка» Ду 1200. За результатами діагностики встановлено більше 10 жорстких металевих підсилюючих елементів за технологією Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України. Тоді ж реконструйовано котельню проммайданчика КС-1, впроваджено котлову автоматику «Узор-02Т» на 3 котлах.

У 2004 році проведений капітальний ремонт підводного переходу через р. Ольшанка на 147 км МГ «Острогозьк – Шебелинка» Ду 1000 із заміною газопроводу. У 2006 році впроваджені 4 комплекти системи контролю загазованості «Дозор-С».

З листопада 2007 року начальником Куп'янського ЛВУ МГ призначено Максима Володимировича Зикіна.

У 2011 році вперше на ділянці від Валуйського ЛВУ до КС-2 «Куп'янськ» по МГ «Острогозьк – Шебелинка» Ду 1200 проведений пропуск трьох серій внутрішньотрубних засобів фірми «Спецнефтегаз» (Російська Федерація) (18 ВТЗ) при працюючій КС-2 Куп'янськ.

У 2015 році проведено пропуск внутрішньотрубних засобів фірми «LINSCAN» (ОАЕ) на ділянці від КС-2 Куп'янськ до Шебелинського ЛВУМГ по МГ «Острогозьк – Шебелинка» Ду 1200.

Міць держави «кують» тисячі газовиків. Великий внесок у становлення та розвиток Куп'янського ЛВУМГ зробили чимало працівників управління за 55 років його становління, серед них В.Д. Батьков, В.В. Кочин, О.І. Кислуха, В.О. Бугайов, В.І. Бугайов, В.Д. Чорний, А.М. Короткий, О.М. Мікоткін, П.С. Бобряков, В.І. Жеваченко, Л.П. Ненадкевич, О.І. Яковлев, Н.І. Пісемська, Н.І. Носачова, Н.Ф. Макарова, О.С. Гужвій, З.І. Куйда, Ю.П. Рочняк, М.Л. Купріяненко, П.М. Колесник та багато інших.

За роки існування управління орденом Леніна було нагороджено електрозварювальника О.С. Кудіна; орденом Трудового Червоного Прапора — монтера В.І. Шаповалова, орденом Трудової Слави — начальника служби контролю-вимірювальних приладів і автоматики В.О. Бугайова, медаллю «За трудову доблесть» — приладиста М.М. Приходька, Подякою Президента України — машиніста технологічних компресорів О.М. Мікоткіна.

Працівники Куп'янського ЛВУМГ, які займаються плаванням, легкою атлетикою, настільним тенісом, гирьовим спортом, є учасниками змагань різних рівнів. Як результат — спортивна команда куп'янчан на Спартакіаді працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» у 2009 році здобула 19 золотих та 3 бронзових медалі. У 2013 році на Спартакіаді в м. Алушта спортсмени управління у наполегливій боротьбі показали свою волю до перемоги — I місце з футболу, III місце з волейболу та плавання, срібна медаль з легкої атлетики, бронзова медаль з гирьового спорту.

В управлінні є працівники, які захоплюються прикладними видами мистецтва: окрасою багатьох виставок є вишивки Ірини Геннадіївни Бойко та художнє кування, виконане Костянтином Валентиновичем Шапкою. Постійними учасниками пісенних фестивалів є Олександр Іванович Яковлев, Юрій Вікторович Кунченко, Михайло Григорович Дмитренко, Сергій Віталійович Бізін.

ШЕБЕЛИНСЬКЕ ЛВУМГ

Історія Шебелинського лінійного виробничого управління магістральних газопроводів пов'язана зі створенням УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», бо також почалася з моменту введення в експлуатацію Шебелинського газового родовища. Виявлені поклади газу, за попередніми розрахунками, становили близько 700 млрд. м³, що мало велике промислове значення.

Перший газопровід від Шебелинки — магістральний газопровід «Шебелинка – Харків» довжиною 58 км — введений в експлуатацію в 1956 році. Потім були побудовані магістральні газопроводи «Шебелинка – Дніпропетровськ» довжиною 196 км (1957 р.), у 1960 році закінчено будівництво

газопроводу «Шебелинка – Белгород – Курськ – Брянськ», змінився напрямок потоку газу на ділянці газопроводу «Брянськ – Київ» столиця України почала одержувати шебелинський газ зі сторони Брянська; згодом до ладу стали «Шебелинка – Острогозьк», «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса», «Шебелинка – Дніпропетровськ – Кривий Ріг – Ізмаїл», «Шебелинка – Диканька – Київ», «Шебелинка – Слов'янськ».

У 1970-х роках шебелинський газ постачався всьому промислового півдню України і частині південних областей Російської Федерації. Споживання газу стрімко зростало, кожен п'ятий кубометр, який тоді видобувався в СРСР, був шебелинським. Проте наявні потужності не давали змоги суттєво збільшувати обсяги прокачування. Виникла необхідність будівництва дотискувальних та лінійних компресорних станцій. У 1974 році була введена в експлуатацію Шебелинська КС з газотурбінними газоперекачувальними агрегатами ГТ-750-6. Щоб збільшити обсяги транспортування газу в центральні райони України на другій нитці газопроводу «Острогозьк – Шебелинка» з допомогою польських спеціалістів у 1982 році був побудований другий цех КС з шістьма газоперекачувальними агрегатами ГТ-750. На базі двох компресорних цехів створили газокомпресорну службу, яку очолив Б.В. Михалюк. Основним її завданням було транспортування природного газу з Росії та Середньої Азії на південь України.

У 1983 році побудовано третій цех станції з газоперекачувальними агрегатами ГПА-Ц-6,3. Його ввели на трасі газопроводу «Шебелинка – Новопсков». На початок 1984 року Шебелинська ГКС включала

18 газоперекачувальних агрегатів загальною потужністю 109,8 МВт. Пропускна здатність газотранспортної системи на вході становила 36,9 млрд. м³ на рік, на виході — 34,84 млрд. м³ на рік.

У зв'язку зі збільшенням обсягів транспортування природного газу та протяжності магістральних газопроводів у 1984 році було створене Шебелинське ЛВУМГ як структурний підрозділ ВО «ШЕБЕЛИНКАГАЗПРОМ». До його складу входили Шебелинська ГКС, Червонодонецька та Глазунівська дотискувальні компресорні станції та лінійно-експлуатаційна служба.

У зв'язку з реорганізацією АТ «УКРГАЗПРОМ» та створенням НАК «Нафтогаз України» у січні 1999 року Шебелинське ЛВУМГ увійшло до складу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». До управління було приєднано Панютинський промисловий майданчик. Воно обслуговувало 493 км магістральних газопроводів та газопроводів-відгалужень, 15 ГРС та три компресорних цехи. Начальником управління був призначений М.Г. Нефьодов.

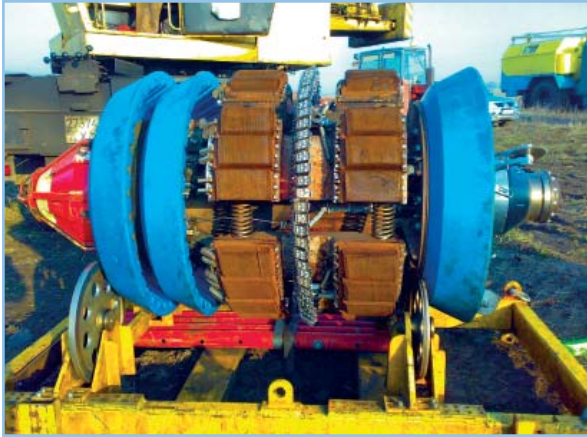
У 2003 році була закінчена модернізація обладнання КЦ №3 з газоперекачувальними агрегатами ГПА-Ц-6,3. Авіаційні двигуни НК-12СТ були замінені на більш економічні Д-336 виробництва АТ «Мотор Січ». Також були встановлені нові системи автоматичного керування двигунами.

У даний час у колективі Шебелинського ЛВУ працюють 326 чоловік, з 2014 року його очолює Олександр Васильович Іваньков. До складу управління входять газокомпресорна служба, лінійно-експлуатаційна служба, яка також обслуговує 12 ГРС, служба енерговодопостачання, служба газовимірювань та метрології, пункти вимірювання витрати газу, служба «Автотранспортне господарство», команда охорони, капітального будівництва, капітального та поточного ремонту, господарського забезпечення, служба охорони праці, пожежної безпеки та надзвичайних ситуацій, група первинного обліку, Панютинський промисловий майданчик, цех із виробництва та ремонту устаткування об'єктів магістральних газопроводів.

Перші магістралі були прокладені 50–60 років тому — термін для обладнання солідний. Тому працівникам нашого управління щодня доводиться його перевіряти і проводити профілактичні ремонти.

Для цього застосовуються сучасні методи внутрішньої діагностики трубопроводів.

Зрозуміло, всі виявлені дефекти потрібно оперативно усувати. Для цього ділянка трубопроводу відкопується, ланка потужних кранів-трубоукладачів підхоплює труби і піднімає їх, щоб забезпечити доступ для виконання робіт. Робітники починають ремонт. На трубах замінюють ізоляцію, за необхідності замінюють їх пошкоджені ділянки — і трубопровід як новенький.

З метою підвищення надійності, безпеки експлуатації магістральних газопроводів та забезпечення газопостачання споживачів в управлінні постійно виконуються роботи з реконструкції, реновації та впровадження нового обладнання. Так, із застосуванням новітніх технологій (ізоляція в заводських умовах, направлене буріння, сучасна запір-на арматура) виконується заміна двох ниток Ду 700 та Ду 800 магістрального газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса» на одну Ду 1000.

Комерційні вузли обліку облаштовуються більш точним сучасним обладнанням (ультразвуковими лічильниками).

На підприємстві працюють багато династій — діти та онуки тих, хто в 1974 році першими вирішили перекваліфікуватися в газотранспортників. Продовжують нести почесну естафету, передану батьками, Юрій Васильович Хмелевський — заступник начальника управління, Людмила Миколаївна Нефьодова — інженер з організації праці, Сергій Павлович Загора — інженер з контролю систем обліку газу, Олексій Олександрович Фоменко — машиніст технологічних компресорів.

За вагомий внесок у розвиток газової промисловості України були нагороджені

такі працівники підприємства: відзнакою ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», Почесною грамотою ДК «УКРТРАНСГАЗ» — Олександр Васильович Іваньков, начальник ШЛВУМГ; орденом «За заслуги» III ступеня, Почесною грамотою ДК «УКРТРАНСГАЗ» — Олександр Єгорович Бабай, начальник служби автоматики, контрольно-вимірювальних приладів та телемеханіки; грамотою ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» — В'ячеслав Сергійович Міронов, трубопровідник лінійний; грамотою та відзнакою ДК «УКРТРАНСГАЗ» — Іван Васильович Чаговець, слюсар з контрольно-вимірювальних приладів та автоматики; Почесною грамотою та Почесною відзнакою НАК «Нафтогаз України» III ступеня — Михайло Григорович Нефьодов, нині пенсіонер (стаж роботи в газовій промисловості — 42 роки, начальник управління у 1999–2007 рр.); Почесною грамотою ДК «УКРТРАНСГАЗ» — Анатолій Михайлович Бурдуленко, нині пенсіонер (стаж роботи у газовій промисловості — 37 років, начальник управління у 2007–2014 рр.); орденом Трудової Слави III ступеня — Павло Панасович Загора, нині пенсіонер (стаж роботи в газовій промисловості — 36 років, працював машиністом технологічних компресорів газокompresорної служби); орденом Трудового Червоного Прапора — Віктор Никифорович Дорошенко, нині пенсіонер (стаж роботи в газовій промисловості — 38 років, працював оператором ГРС).

Крім того, Почесними грамотами ДК «УКРТРАНСГАЗ» нагороджені 8 чоловік; Почесними грамотами ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» — 2 чоловіки; Почесною грамотою НАК «Нафтогаз України» — один чоловік; грамотою Міністерства енергетики та вугільної промисловості України — один чоловік; Подякою генерального директора ДК «УКРТРАНСГАЗ» — один чоловік; відзнакою ДК «УКРТРАНСГАЗ» — три чоловіки; грамотами УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — 34 чоловіки.

ПРОЛЕТАРСЬКЕ ВУПЗГ

Серед безкрайніх степових просторів України, поблизу села Пролетарське Магдалинівського району Дніпропетровської області, розташоване Пролетарське виробниче управління підземного зберігання газу

(ВУПЗГ). Сьогодні це єдиний такий об'єкт у Дніпропетровській області. Основною його функцією є вирівнювання сезонної нерівномірності споживання газу по газопроводу «ШДКРІ».

Історія Пролетарського ВУПЗГ почалася 28 жовтня 1965 року з буріння газової свердловини №1 трестом «Полтаванафторозвідка». 1 січня 1966 року був створений Перещепинський цех нафтових і газових свердловин, який належав до Полтавського газопромислового управління.

У 1970 році почав працювати Пролетарський нафтогазопромисел комплексної підготовки газу Полтавського газопромислового управління.

1 липня 1983 року Пролетарський нафтогазопромисел комплексної підготовки газу було перейменовано у Пролетарську дотискувальну компресорну станцію Дніпропетровського ЛВУМГ ДП «ХАРКІВТРАНСГАЗ». 4 травня 1984 року створено Пролетарську станцію підземного зберігання газу ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

Згідно з наказом Мінгазпрому СРСР №174 від 16.08.1984 р. на базі Пролетар-

ського родовища створюється підземне сховище газу («Технологічний проект дослідно-промислової експлуатації Пролетарського ПСГ», УкрНДІгаз, 1980 р.). Буріння свердловин для ПСГ здійснювалося протягом 1983–1988 років, облаштування газозбірних пунктів, компресорного цеху та установки очищення газу — протягом 1986–1989 років.

В експлуатацію Пролетарське підземне сховище газу введено 29 грудня 1989 року, а 24 квітня 1990 року почалося перше закачування газу до свердловин.

Багаторічний досвід експлуатації газосховища показав його надійну і стабільну роботу та виявив, особливо останнім часом, необмежені потенційні можливості.

Перший керівник підприємства, Андрій Данилович Нікітенко, починав трудову діяльність з посади помічника майстра з видобування газу на Радченківському газопромислі, потім його призначили майстром Перещепинської дільниці. У лютому 1966 року став завідувачем Перещепинського промислу Полтавського газопромислового управління. Працював тут понад два десятки років, зарекомендував себе як висококласний фахівець, талановитий наставник молоді.

Пізніше виробниче управління очолювали А.І. Мороз, М.С. Токар, М.А. Литовченко, П.М. Поволокін, С.В. Головка, В.Ф. Мігур. Кожен із цих керівників доклав максимум зусиль для розвитку свого підприємства. З вересня 2009 року начальником Пролетарського ВУПЗГ призначений Володимир Михайлович Андрусів, в минулому — майстер з видобування газу, начальник оперативно-виробничої служби, головний інженер. Технічну політику підприємства втілює в життя головний інженер Володимир Вікторович Жебко.

На сьогодні Пролетарське ВУПЗГ — це 301 свердловина, 271 км шлейфів та технологічних трубопроводів, проммайданчик з компресорним цехом та установкою для очищення газу, тут працюють 226 чоловік, що забезпечують закачування та відбирання газу на газосховищі.

Оперативно-виробнича служба підприємства, яку очолює В.О. Ананьєв, забезпечує надійну роботу свердловин та обладнання з підготовки газу до подальшого

транспортування. Висококваліфіковані фахівці оперативно-виробничої служби беруть участь у виконанні складних робіт з експлуатації та підтримки у справному технічному стані запірної арматури, технологічних насосів, апаратів та газосепараторів.

Успіхи працівників служби, досягнуті в експлуатації і технічному обслуговуванні обладнання та свердловин, неодноразово відмічені грамотами і нагородами. Серед лауреатів нагород — М.В. Попович, М.М. Семенко, В.Є. Сенчук, С.В. Срібний, В.М. Романенко, В.А. Пиріг, В.А. Полудніцин та багато інших.

Експлуатація ПСГ неможлива без роботи спеціалістів компресорної станції В.М. Варави та А.М. Лесь. У 2012 році на газоперекачувальних агрегатах ГПА відбулась реконструкція із заміною авіаційних двигунів НК-12СТ на більш економічні АІ-336-2-8 виробництва АТ «Мотор Січ». Активну участь в модернізації брав інженер з ремонту технологічного устаткування О.О. Киреєнко.

У процесі експлуатації свердловин можуть виникати ускладнення, що призводять до порушення їх роботи і необхідності проведення капітального ремонту. Саме у таких випадках приходиться на допомогу дільниці з капітального та підземного ремонту свердловин, створена у 1983 році. Свого часу дільницю очолювали І.Д. Бабій, О.М. Заєць, О.І. Кобеза, О.Я. Ананьєв, О.В. Іваньков, В.В. Жебко; нині начальником служби є В.Г. Шажко.

Жоден виробничий процес не може відбутися без участі служби енерговодопостачання та протикорозійного захисту. Експлуатаційний персонал обслуговує електроустановки, силові трансформатори, повітряні лінії електропередач та станції катодного захисту. Очолює цю службу О.М. Журавель.

Не менш відповідальна робота у спеціалістів служби автоматики, контрольовимірювальних приладів та телемеханіки на чолі зі С.В. Васильєвим, які постійно вдосконалюють та втілюють у виробництво прилади, схеми, засоби автоматики контролю, технологічну, аварійну, попереджувальну і контрольну сигналізацію, системи автоматичного керування ГПА та багато іншого.

Про всі процеси, які відбуваються у глибинах ПСГ, відомо фахівцями геологічної

служби та її начальнику Є.В. Харченку. Завдяки їх роботі здійснюється контроль технологічних параметрів експлуатації свердловин, а також їх дослідження, що дає змогу оцінити герметичність газосховища, визначити його газонасичену товщину та положення газоводяного контакту.

Сфера діяльності служби автотранспортного господарства досить широка, а найголовніша мета — забезпечити автотранспортом виконання робіт усіх виробничих служб, дільниць. Над цим працюють водії, машиністи, слюсарі та інженери служби на чолі з С.М. Гончаром.

Успішна злагодженість процесів закачування та відбирання газу в ПСГ лежить на диспетчерській службі, керівником якої є О.М. Германенко.

У Пролетарському ВУПЗГ з великою вдячністю згадують ветеранів та пенсіонерів управління, серед них І.Д. База, В.І. Жебко, П.І. Писаренко, С.М. Бігдан, І.Г. Воровка, І.А. Кремена, М.Д. Дідик, В.С. Демус, В.С. Безжовчий, М.Г. Галка, А.Г. Грицаєнко, О.О. Сагайдак, В.М. Строганов, С.П. Кучма та інші.

Здобутки трудового колективу — це результат поєднання професійної майстерності, досвіду, творчості, поваги до багатьох працівників Пролетарського ВУПЗГ різних поколінь.

ЗАПОРІЗЬКЕ ЛВУМГ

Запорізьке лінійне виробниче управління магістральних газопроводів у нинішньому складі організоване 1 липня 2010 року на підставі наказу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» №195 від 29.06.2010 шляхом об'єднання потужностей Дніпропетровського та Запорізького ЛВУМГ.

Управління очолив Анатолій Анатолійович Деркач. Маючи великий досвід роботи, він одразу активно почав реорганізацію. Наразі Запорізьке лінійне виробниче управління магістральних газопроводів — підрозділ УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» експлуатує та обслуговує 1936,303 км магістральних газопроводів та відгалужень; дві газокompресорні станції, в яких розміщені 33 ГПА загальною потужністю 132 МВт; 239 катодних станцій електрохімічного захисту трубопроводу від корозії; 65 газорозподільних станцій, які забезпечують блакитним паливом споживачів Дніпропетровської та Запорізької областей.

У 2015 році з ГРС Запорізького ЛВУМГ передано споживачам 2651,723 млн. м³ природного газу. Безперебійне та надійне функціонування виробничих потужностей Запорізького ЛВУМГ забезпечується злагодженою роботою висококваліфікованого колективу, в якому працюють 553 чоловіки.

Згадаймо, як починалась історія цих підприємств. З відкриттям Шебелинського газоконденсатного родовища почалося бурхливе прокладення магістральних газопроводів і газифікація Харківської, Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Херсонської й Одеської областей. Будівництво за проектом інституту «Гіпрогаз» (м. Київ) магістрального газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ» (І нитка Ду 700 мм довжиною 197,5 км і пропускною здатністю 12,6 млн. м³/добу) закінчилося у липні 1957 року. Замовником була дирекція з будівництва газопроводів «Шебелинка – Дніпропетровськ» і «Шебелинка – Брянськ».

15 липня 1957 року були введені в експлуатацію газопровід «Шебелинка – Дніпропетровськ», газопровід-відгалуження до Придніпровської ДРЕС. Із запуском цих об'єктів виникла необхідність у створенні організації, що займалася б експлуатаційною діяльністю. Тому був виданий наказ №273 від 11.09.1957 р. про організацію районного управління експлуатації газопроводу в Дніпропетровській області. Надалі управління реорганізовувалося і перейменовувалося, з жовтня 1974 року це Дніпропетровське ЛВУМГ.

У 1957 році нове підприємство очолив Влас Андрійович Ільяш, у різні роки його

керівниками були Роман Антонович Комаровський, Ярополк Михайлович Кутинський, Анатолій Петрович Черкасов, Порфи́рій Михайлович Алексієнко, Володимир Олексійович Лопатін, Євген Іванович Антоненко, Петро Михайлович Поволокін, Василь Пилипович Шелест та Євген Леонідович Гронус.

Велике значення мала також перспективність розвитку Запорізького промислового вузла, де основними споживачами газу виступають підприємства чорної та кольорової металургії.

З введенням в експлуатацію газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ – Кривий Ріг – Ізмаїл – Енергодар – Мелітополь» Ду 1000 мм, газопроводів-відгалужень та ГРС був виданий наказ №122 від 04.06.1991 р. про створення Запорізького ЛВУМГ.

Очолив управління Анатолій Андрійович Руднік. До нової структури з Дніпропетровського ЛВУМГ були переведені головний інженер Геннадій Миколайович Кувічко, заступник начальника з капітального будівництва Борис Олексійович Кіреєв, оператори ГРС-1 «Запоріжжя» Микола Іванович М'який та Євгеній Олександрович Уманський, оператор ГРС-2 «Запоріжжя» Іван Іванович Капітоненко, приладист Сергій Володимирович Міцик, оператор ГРС Дмитро Григорович Журба, інженер з електрохімічного захисту II категорії Юрій Олександрович Кириленко, начальник ЛЕС Анатолій Євгенович Колоянов та інші.

Нормальне функціонування основних виробничих потужностей забезпечує спеціальне обладнання. Удосконалюється процес обліку відпущеного природного газу, на всіх ГРС встановлено мікропроцесорні прилади високого класу точності типу

«ФЛОУТЕК» та «ФЛОІНЕК». Впроваджені система централізованого збору інформації типу «MOSCAD» та термінали GSM-стандарту, які передають дані на диспетчерський пункт керування за каналами радіозв'язку. Система дозволяє диспетчеру здійснювати оперативний контроль та аналіз повної інформації про перебіг технологічного процесу, поточні роботи технологічних об'єктів газотранспортної системи Запорізького ЛВУМГ в режимі реального часу.

Використання розробленого фірмою «ROSEN» (Німеччина) та «LIN SCAN» (ОАЕ) інтелектуального поршня для внутрішньотрубного діагностування дало змогу обстежити сотні кілометрів труб та замінити пошкоджені ділянки. У 2015 році Запорізьким ЛВУМГ проведено 10 вогневих робіт із заміни 36,64 м магістральних газопроводів. Виконано капітальний ремонт МГ «Перещепине – Дніпропетровськ» (1 нитка Ду 500 на ділянці 43,4–46,4 км) загальною довжиною 3 км.

Працівники Запорізького ЛВУМГ у 2015 році виконували роботи з обслуговування та ревізії запірної арматури на лінійній частині магістральних газопроводів для надійного постачання природного газу споживачам Донецької області та на високому професійному рівні забезпечили оперативне виконання аварійно-відновлювальних робіт з усунення пошкодження МГ «Краматорськ – Донецьк» Ду 1000 на 48 км та газопроводу-відгалуження на ГРС «Донецьк-2» Ду 500 на 18 км у зоні проведення бойових дій.

За своєчасне та якісне виконання Указу Президента України №875/2014 від 14.11.2014 р. «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України», від 04.11.2014 р. «Про невідкладні заходи щодо стабілізації соціально-економічної ситуації в Донецькій та Луганській областях» та відновлення газопостачання на МГ «Краматорськ – Донецьк», працівники управління були відмічені нагородами.

Захист рідної землі завжди був справою честі. Працівники Запорізького ЛВУМГ наділені почуттями мужності, самовідданості, гідності — кращими якостями визволителів й захисників Батьківщини. Від початку мобілізації 5 наших працівників були призвані до лав Збройних сил України: оператор

ГРС-3 м. Запоріжжя Олександр Володимирович Риженко; оператор ГРС к-п «Дніпро» Володимир Афанасійович Запорожець; оператор ГРС р-п Чапаєвський Олександр Валерійович Завгородній; приладист 6 розряду Дмитро Володимирович Міщенко; водій автотранспортних засобів Олександр Михайлович Гурбич. Вони віддають свої знання, силу, мужність та професіоналізм справі захисту нашої держави.

Співробітники Запорізького ЛВУМГ брали активну участь у фестивалі-конкурсі художньої самодіяльної творчості працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» здивувавши колег захопливими виступами солістів та ансамблів, читців, продемонструвавши свій високий рівень виконання вишивки, різьблення та гончарних виробів.

Кожні два роки Запорізьке ЛВУМГ направляє своїх спортсменів на Спартакіаду працівників УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», і завдяки своїм вагомим досягненням вони неодноразово входили до складу збірної команди УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

З особливою повагою у Запорізькому ЛВУМГ ставляться до пенсіонерів, на облік управління перебуває 251 чоловік, 108 із них — ветерани праці ПАТ «УКР-ТРАНСГАЗ». Це досвідчені спеціалісти, які присвятили життя рідному виробництву: Л.І. Коляда, М.П. Конов, І.І. Капітоненко, В.О. Драєвський, Л.Г. Мягка, Г.І. Похвалітов, Л.І. Хлистунов, Ю.О. Кириленко, Є.О. Уманський, О.М. Шеремет, Є.Л. Гронус, Л.К. Хрулькова, В.Г. Хрульков, В.І. Костенко, В.І. Мазура, В.М. Кімличенко, М.М. Тимченко, В.Г. Нікулін, К.П. Моренко, Б.П. Грицунов, А.М. Прокopenко, О.І. Волович, Г.Л. Рудь, А.С. Титар, В.А. Тищенко та інші.

Кожен працівник Запорізького ЛВУМГ пишається своєю причетністю до важливої та потрібної справи.

КРИВОРІЗЬКЕ ЛВУМГ

Криворізьке лінійне виробниче управління магістральних газопроводів засноване за наказом Дніпропетровського управління магістральних газопроводів №134 від 1 жовтня 1959 р. і є на сьогодні структурним підрозділом філії УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» ПАТ «УКР-ТРАНСГАЗ».

Управління експлуатує 1340,603 км магістральних газопроводів, компресорну

станцію у складі двох компресорних цехів (10 газоперекачувальних агрегатів загальною потужністю 40 мВт), 168 станцій катодного захисту та 53 ГРС, які забезпечують газом міста Дніпропетровської області: Кривий Ріг, Кам'янське (колишній Дніпродзержинськ), Вільногірськ, Нікополь, Марганець, Верхньодніпровськ, Апостолове, Широке, Покров (колишнє Орджонікідзе), Зеленодольськ, Жовті Води, П'ятихатки, а також низку населених пунктів Кіровоградської області.

Для газопостачання регіону Кривбасу згідно з плановим завданням Головгазу СРСР, затвердженим 25 грудня 1957 року, та протоколом технічної наради при заступнику керівника Дніпропетровської Ради народного господарства було розроблено проектне завдання. У ньому передбачалося будівництво магістрального газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса». Проектом також було передбачене будівництво трьох ГРС безпосередньо в м. Кривий Ріг, на Центральному та Північному гірничо-збагачувальних комбінатах.

Для забезпечення технічної експлуатації запроєктованого газопроводу з урахуванням його продовження до Одеси, відгалужень до Нікополя і Марганця та ліквідації можливих аварій планувалося будівництво аварійно-ремонтного пункту, що мав розміститися на майданчику ГРС-1 в м. Кривий Ріг.

Так, 1 жовтня 1959 року для газопостачання південно-західної частини Дніпропетровщини та транспортування природного газу до країн Західної Європи було створене і почало функціонувати Криворізьке лінійне виробниче управління магістральних газопроводів. Введені в експлуатацію

ГРС, призначені для подачі природного газу Шебелинського родовища криворізьким гірничо-збагачувальним комбінатам, комунально-побутовим і промисловим споживачам та Криворізькому металургійному заводу.

Одночасно з газопроводом «Дніпропетровськ – Кривий Ріг» побудовано та введено в експлуатацію ГРС і газопровід-відгалуження до м. Нікополь для подачі природного газу промисловим та комунальним споживачам.

Так, на 01.01.1960 р. Криворізьке районне управління газопроводів обслуговувало магістральний газопровід «Дніпропетровськ – Кривий Ріг» Ду 700 довжиною 133 км та ГРС-1 м. Кривий Ріг, газопровід-відгалуження до ГРС-2 Кривого Рогу Ду 500 довжиною 17,8 км та ГРС (газопостачання Центрального ГЗК), газопровід-відгалуження до м. Нікополь Ду 400 довжиною 66,8 км та ГРС.

Виконуючи проектне завдання та у зв'язку з будівництвом Криворізького Північного гірничо-збагачувального комбінату, у 1963 році побудовано ГРС-3 та газопровід-відгалуження до Північного ГЗК Ду 300 довжиною 21,7 км. Для надійного газопостачання підприємств чорної металургії (КДГМК «Криворіжсталь») у 1963 році побудовано лупінг Ду 700 довжиною 9 км до магістрального газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса-1» (ділянка 124–133 км).

Криворізьке райуправління продовжувало нарощувати свої основні фонди і розширювати мережу газопроводів. Так, у 1966 році введений в експлуатацію газопровід-відгалуження до м. Марганець Ду 200 довжиною 22,960 км

та ГРС. У 1967 році — газопровід-відгалуження до м. Покров (колишнє Орджонікідзе) Ду 250 довжиною 17,51 км і ГРС.

У 1968 році для забезпечення надійного газопостачання м. Кривий Ріг введено в експлуатацію магістральний газопровід «Кременчук – Кривий Ріг» Ду 700 довжиною 150 км. У цьому ж році завершено будівництво компресорної станції в смт Радушному Криворізького району з компресорним цехом на 9 компресорів типу ГМК (10 ГКН).

Мережа газопроводів продовжувала розгалужуватись, у 1971 році були збудовані газопровід-відгалуження до ГРС «Зеленодольськ» Ду 500 довжиною 32,6 км та ГРС (постачання газу до Криворізької ГРЕС).

Для нарощування потужності магістрального газопроводу у 1972 році розпочалось будівництво другої нитки газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса» та нового цеху на компресорній станції «Радушне». У 1976 році закінчено роботи і введено в експлуатацію газопровід Ду 1000, компресорний цех на три ГПА з електроприводом STD-4000 та станцію для забезпечення електропостачання компресорної.

У листопаді 1974 року Криворізька лінійно-виробнича диспетчерська станція перейменована у Криворізьке ЛВУМГ.

У 1980 році відбулося розширення компресорного цеху з уведенням в дію двох ГПА STD-4000. Протягом 1979–1984 років побудовано лупінг «Радушне – Мар'ївка» Ду 1000 довжиною 44 км та лупінг «Краснопілля – Радушне» Ду 1200 довжиною 145 км. Також у 1984 році побудований та введений в експлуатацію ще один компресорний цех на 5 ГПА STD-4000.

У 1987 році в Кривому Розі побудовано і введено в дію автомобільну газонаповнювальну компресорну станцію (АГНКС).

Поряд із будівництвом газопроводів для промисловості не забували про потреби газифікації населення міст та сіл. Крім промислових об'єктів, будували житло для газовиків. У 1984 році здано під заселення 60-квартирний п'ятиповерховий житловий будинок в смт Радушне. За період 1991–1997 років силами управління побудовані ще 5 житлових будинків у смт Радушне, а в 2000 році — 20 котеджів.

Разом із тим для забезпечення надійної та безперебійної експлуатації об'єктів магістральних газопроводів з 1986 року розпочато капітальні ремонти їх окремих ділянок.

Згідно з наказом УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» №180 від 10.06.2010 р. на баланс Криворізького ЛВУМГ прийнято 223,692 км газопроводів та 10 ГРС від Дніпропетровського ЛВУМГ. Таким чином, у межах обслуговування підрозділу з'явилися об'єкти, які подають газ до промислових споживачів міст Кам'янське (колишній Дніпродзержинськ), Вільногірськ, Верхньодніпровськ, а також інших населених пунктів Дніпропетровського, Криничанського, Солонянського та Верхньодніпровського районів. Загальний обсяг товарного газу, отриманого споживачами за 2015 рік, становить 2 835 354 тис. м³, транзитом передано 5 млрд. м³ природного газу.

Не один раз підприємство міняло назву, але його функції залишались незмінними: транспортування магістральними газопроводами природного газу для потреб споживачів та транзит газу до країн Західної Європи.

МИКОЛАЇВСЬКЕ ЛВУМГ

Історія підприємства починається з 1 липня 1963 року, коли було створене Миколаївське районне управління магістральних газопроводів, яке у квітні 1971 року було перетворене на Кишинівську лінійну виробничо-диспетчерську службу. У липні 1975 року його реорганізували в Миколаївське виробниче управління магістральних газопроводів, у квітні 1994 року — в Миколаївське управління магістральних

газопроводів. Нинішню назву підприємство носить з 1 січня 1999 року.

З 1963 до 1965 року підприємство очолював Юрій Іванович Розлукін, з 1965 до 1975 року — Юрій Федорович Маштаков. Під їх керівництвом велося інтенсивне будівництво нових газопроводів та об'єктів на них, нарощувалися потужності обладнання, були введені в експлуатацію такі об'єкти:

- газопровід «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса» нитка Ду 700 довжиною 135,0 км;

- газопровід «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса» II нитка Ду 800 довжиною 75,5 км.

У 1975–1978 роках начальником управління був Михайло Іванович Запєвалов. У цей час були збудовані:

- газопровід «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса-2» Ду 1000 довжиною 34,8 км;
- підводний перехід газопроводів «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса-2» через р. Південний Буг довжиною 2,3 км.

На той час регіон діяльності Миколаївського ЛВУМГ охоплював Молдову, Одеську, Миколаївську та Херсонську області, Кримську АР з ГРС в м. Армянськ та п. Красноперекоськ.

З 1978 до 1979 року Миколаївське управління очолював Іван Іванович Слащов. У цей період були введені в дію ГРС-2 м. Чорноморськ (колишній Іллічівськ); другий ввід до м. Одеса; другий ввід до м. Миколаїв загальною довжиною 15,3 км; газопровід-відгалуження до Одеського портового заводу.

Була реконструйована ГРС-1 м. Миколаїв, велося будівництво газокомпресорної станції с. Мар'ївка. До 1980 року Миколаївське ЛВУМГ мало у своєму складі 7 потужних ГРС в Одеській, близько 10 ГРС в Миколаївській та 3 ГРС в Херсонській областях.

З жовтня 1979 до вересня 2002 року колективом ЛВУМГ керував Ілля Іванович Устинов.

У грудні 1979 року була введена в експлуатацію компресорна станція в с. Мар'ївка, а у 1980 році стала до ладу компресорна станція в с. Березівка Одеської області.

У 80-ті роки минулого століття газифікація в Миколаївській області велася дуже активно. До 1990 року були збудовані та введені в експлуатацію:

- АГНКС-1, АГНКС-2 в м. Миколаїв (1985 р.);
- 28 газорозподільних станцій в населених пунктах області;
- газопровід Ду 400 (300) довжиною 29,7 км до Миколаївського глиноземного заводу, ділянка газопроводу «ШДКРІ»;
- випробувальний полігон газових турбін в с. Каборга для ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект»;
- перша черга газопроводу «Мар'ївка – Херсон – Крим» DN-1000 мм довжиною 64,9 км та друга черга газопроводу «ШДКРІ» Ду 1000 мм довжиною 47,7 км;
- КС «Мар'ївка» з 8 електропривідними агрегатами СТД-4000, загальною потужністю 32 МВт.

3 жовтня 2002 року начальником Миколаївського ЛВУМГ призначено Олександра Валентиновича Зайцева.

У період з серпня до вересня 2004 року власними силами управління виконано монтаж резервної нитки живлення в точці врізки газопроводу-відгалуження до ГРС Миколаївського глиноземного заводу.

Збудовано і введено в експлуатацію 3 додаткові установки катодного захисту на магістральних газопроводах «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса», «ШДКРІ».

У 2005 році закінчена робота з реконструкції ГРС м. Очаків із заміною регуляторів тиску, трубопровідної арматури, вхідних та вихідних трубопроводів більшого діаметру. Проведено капітальний ремонт 5 км газопроводу-відгалуження до м. Херсон DN-500. Змонтована і прийнята в експлу-

атацію система автоматичного керування «Нейрон-ГРС» на ГРС м. Очаків.

У 2006–2008 роках виконана реконструкція газопроводів «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса» 700, 800 з будівництвом нового газопроводу DN 1000 на ділянці 128–156 км.

У жовтні 2010 року начальником Миколаївського ЛВУМГ призначено Сергія Михайловича Попова.

За 2010–2015 роки до основних виконаних робіт на об'єктах газотранспортної системи ЛВУМГ можна віднести:

- закінчений капітальний ремонт газопроводу «Мар'ївка – Херсон» Ду 500 довжиною 19 км;
- реконструкцію ГРС «Ольшанка» з установкою першого в управлінні автоматичного одоризатора газу та реконструкцію витратомірних вузлів газу відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 8.586:2009;
- реконструкцію систем постійного струму 220 В, 24 В із заміною акумуляторних батарей відкритого тиску СК-5 на батареї закритого виконання зі щитами постійного струму на КС «Мар'ївка»;
- проведення фірмою «ROSEN» внутрішньої діагностики газопроводу «ШДКРІ» Ду 1000 на ділянці 78,2 км; за результатами обстеження виконані ремонтні роботи з ліквідації трьох виявлених дефектів;
- змонтовані три автоматичні одоризатори газу на заміну крапельним на ГРС «Миколаїв-1», «Миколаїв-2», «Нова Одеса»;

У вересні 2015 року управління очолив Євген Олександрович Литвинюк. Під його керівництвом до цього часу проведено такі роботи:

- на всіх ГРС впроваджена система контролю за станом роботи основного обладнання з переданням даних на базі GSM-терміналів на диспетчерський пункт ЛВУМГ;
- встановлені 3 підігрівачі газу типу ПГ-10, ПГ-30;
- виконано ремонт ізоляційного покриття газопроводу-відгалуження до м. Баштанка (2 км) та газопроводу «ШДКРІ» Ду 800 (0,9 км);
- на ГРС змонтовані 3 нових одоризатори газу взамін застарілих.

Золотими літерами до історії Миколаївського ЛВУМГ вписані імена працівників високої кваліфікації та ветеранів праці, більшість яких удостоєні високих трудових нагород і відзнак ДК «УКРТРАНСГАЗ» та НАК «Нафтогаз України». Серед них Ілля Іванович Устинов, начальник управління у 1979–2002 роках (стаж роботи в газовій промисловості — 44 роки); Юлія Петрівна Вікторова, завідувач вимірювальної хіміко-аналітичної лабораторії (стаж роботи в газовій промисловості — 54 роки); Володимир Степанович Ларін, головний інженер управління у 1978–1985 роках, пенсіонер компанії ДК «УКРТРАНСГАЗ» (стаж роботи в газовій промисловості — 39 років) та багато-багато інших.

ХЕРСОНСЬКЕ ЛВУМГ

Херсонське управління магістральних газопроводів було створене 15 липня 1994 року відповідно до наказів АТ «Укргазпром» №123 від 21.06.1994 р. та ДП «ХАРКІВТРАНСГАЗ» №238 від 12.07.1994 р.

Новостворене управління мало оперативно вирішувати питання забезпечення стабільного постачання паливно-енергетичних ресурсів, створювати умови для надійного функціонування транзиту та постачання природного газу Херсонській області, а також покращувати обслуговування газотранспортних об'єктів, розташованих на її території.

З 15 липня до початку вересня 1994 року його штат складався з 2 осіб — начальника управління Сергія Олексійовича Лещенка та економіста з праці Людмили Сергіївни Андрющенко, а до кінця 1994 року штат працівників розширився до 82 одиниць.

За майже 22 роки свого існування Херсонське ЛВУМГ зробило значний внесок у розвиток та вдосконалення об'єктів газотранспортної системи України шляхом якісного обслуговування і експлуатації підпорядкованих об'єктів.

Відстежуючи події минулих років, треба зробити акцент на таких досягненнях:

- 1997–2003 — побудовано виробничу базу Херсонського ЛВУМГ;
- 1996–2015 — побудовано 86 станцій катодного захисту;
- 2000, 2003 — побудовано газопровід-відгалуження з ГРС в с. Обривки та с. Роздольне Херсонської області;
- 1996–2012 — побудовано II нитку магістрального газопроводу «Херсон – Крим» загальною довжиною понад 57 км, підводний перехід через р. Дніпро та Конка, озеро Глибоке, плавні; побудовано переходи II нитки газопроводу «Херсон – Крим» через Південно-Кримський канал та автодорогу;

- 2004–2006 — виконано капітальний ремонт газопроводу «Мар'ївка – Херсон» Ду 500 довжиною 18,3 км;
- 2012 — завершено і здано в експлуатацію II нитку км 56,2–74,5 газопроводу «Херсон – Крим» (загальна довжина введеного газопроводу — 17,57 км). Силами служб Херсонського ЛВУМГ виконано значний обсяг робіт із завершення

будівництва газопроводу «Армянськ – Джанкой» та вузла його підключення з улаштуванням камери запуску очисного пристрою на ГВС «Червоний Чабан»;

- 2013 — всіма службами і відповідальними виконавцями управління проводиться масштабна робота з упродовження автоматизованої системи керування SAP за різними напрямками: бухгалтерія, капітальне будівництво і поточний ремонт, служби і дільниці служб, у т. ч. ЛЕС, ГРС, служб «Автотранспортне господарство», газовимірювань і метрології, обліку надання послуг з транспортування газу тощо. Значну базу персональних даних занесено до SAP працівниками кадрової роботи управління;
- 2014 — завершено будівництво II нитки км 0–10 газопроводу «Херсон – Крим»;
- 2015 — розпочато роботи на об'єкті «Реконструкція газопроводу «Мар'івка – Херсон», II нитка, DN 1000 з улаштуванням двох камер запуску-приймання очисного поршня та заміною 0,4 км труби DN 700 на DN 1000», завершення цих робіт заплановане на 2016 рік.

З вересня 2009 до квітня 2014 року організаційну структуру Херсонського ЛВУМГ складала два промислові майданчики — Херсонський і Феодосійський, що значно збільшувало обсяг виконуваної роботи. Облікова кількість працівників становила майже 280 осіб, обслуговувалось 147 станцій катодного захисту, 40 ГРС, майже 1100 км газопроводів.

У квітні 2014 року через анексію Криму всі працівники Феодосійського промислового майданчика звільнилися з роботи і цей промисловий майданчик як організаційна структура був виведений із складу Херсонського ЛВУМГ, але об'єкти ГТС, які до нього входили, залишилися в управлінні, тільки, на жаль, їх обслуговування сьогодні неможливе.

На сьогоднішній день в Херсонському ЛВУМГ працюють 153 чоловіки, укладено майже 2000 договорів на транспортування газу (у 1995 році — 370 договорів), експлуатується понад 500 км газопроводів, 26 ГРС, 1 пункт вимірювання витрат газу, 40 одиниць автотракторної техніки.

22 роки — не дуже багато для газотранспортного управління, але, оглядаючись у минуле, розумієш, як багато вже зроблено завдяки відданим, добросовісній праці дружнього згуртованого колективу.

Основним фактором економічного зростання і ефективності виробництва разом із досягненням сучасних технологій є люди — працівники, які здатні професійно грамотно вирішувати виробничі завдання, володіють сучасними знаннями та технологіями.

Колектив оновлюється. Молодь приходить грамотна, освічена. Майже всі служби управління очолюють молоді, але досвідчені працівники. Наприклад, керівник лінійно-експлуатаційної служби Олег Юрійович Андрющенко (1977 р. н.), служби газовимірювань та метрології — Євген Костянтинівич Скавронський (1977 р. н.), служби «Автотранспортне господарство» — Костянтин Васильович Власенко (1973 р. н.), вимірювальною хіміко-аналітичною лабораторією завідує Олена Сергіївна Камишанова (1984 р. н.). На інженерних посадах здебільшого вже працює молоде покоління, ініціативне, з творчим підходом, працелюбне і відповідальне, — Денис Миколайович Лічков, інженер з електрохімічного захисту; Ганна Олександрівна Ушакова, інженер з капітального будівництва, капітального та поточного ремонтів; Михайло Валерійович Кравцов, інженер з метрології II категорії; Олег Анатолійович Калайда, інженер групи виконавців з автоматизації та інші.

Молодий колектив очолює 22-річний Андрій Олексійович Охримчук.

Не забувають в управлінні і ветеранів праці — Геннадія Сергійовича Фесенка, колишнього начальника ЛЕС (стаж роботи в галузі — 33 роки); Людмилу Сергіївну Андрющенко, колишнього головного бухгалтера; Олександра Петровича Булаха, колишнього головного інженера (стаж роботи в галузі — 36 років); Любов Валентинівну Булах, колишнього диспетчера з транспортування газу (стаж роботи в галузі — 40 років); колишніх операторів ГРС Анатолія Леонтійовича (стаж роботи в галузі — 36 років) і Любов Григорівну Кошонько (стаж роботи в галузі — 33 роки); Івана Єгоровича Судака, колишнього оператора ГРС (стаж роботи в галузі — 44 роки); Анатолія

Івановича Забару, колишнього оператора ГРС (стаж роботи в галузі — 33 роки).

За сумлінну, добросовісну працю, якісне і високопрофесійне виконання виробничих завдань працівники Херсонського ЛВУМГ отримують різні види заохочень. Орденом «За заслуги» III ступеня нагороджений Микола Богданович Буляк, машиніст трубоукладача 6 розряду; Сергій Олексійович Лещенко, колишній начальник Херсонського ЛВУМГ, має звання «Заслужений працівник промисловості України»; Юрій Володимирович Крайнюков, оператор технологічних установок 5 розряду, відзначений грамотою Державного комітету нафтової, газової та нафтопереробної промисловості.

ПЕРВОМАЙСЬКЕ ЛВУМГ

Історія створення Первомайського ЛВУМГ тісно пов'язана з будівництвом магістрального газопроводу «Оренбург – За-

хідний кордон СРСР», відомого під назвою «Союз».

Первомайське ЛВУМГ організоване наказом Міністерства газової промисловості СРСР №80 від 23.05.1977 р. у складі виробничого об'єднання «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Наказом Всесоюзного виробничого об'єднання «Укргазпром» №31 від 14.02.1978 р. передане з 1 березня 1978 року до складу утвореного виробничого об'єднання «ЕКС-ПОРТТРАНСГАЗ», перейменованого в подальшому в УМГ «ЧЕРКАСИТРАНСГАЗ». Наказом ДК «УКРТРАНСГАЗ» №419 від 08.11.2011 р. Первомайське ЛВУМГ передане зі складу УМГ «ЧЕРКАСИТРАНСГАЗ» в УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ». З 1 березня 2015 року Первомайське ЛВУМГ повернене до складу філії «УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

Від заснування управління очолював Михайло Тимофійович Рошин, який народився в смт Новопокров, де розпочав свою трудову діяльність в газовій промисловості у Новопокровському РУ ВО «МОСТРАНСГАЗ», у подальшому працював в ВО «САРАТОВТРАНСГАЗ», ВО «УКРГАЗПРОМ» (філія «УМГ «КІЇВТРАНСГАЗ»), звідки був переведений у 1977 році начальником Первомайського ЛВУМГ і працював на цій посаді до липня 2000 року.

Довжина магістральних газопроводів, що обслуговуються Первомайським ЛВУМГ, складає 480,091 км, 95% яких діаметром 1420 та 1220 мм. У складі магістральних газопроводів 9 ГРС, що забезпечують газопостачання промислових підприємств

та населення в Луганській та Харківській областях, вузол вимірювання витрат газу та редукування на перемичці газопроводів «Союз» — «Шебелинка – Дніпропетровськ — Одеса» та дві АГРС на проммайdanчиках компресорних станцій «Борова» і «Первомайська», що постачають газ до найближчих населених пунктів.

Усього довжина газопроводів — 486,295 км, у т. ч. магістральних газопроводів — 457,9 км, газопроводів-відгалужень — 22,2 км, розподільних газопроводів — 6,2 км.

Пропускна здатність (фактична у 2015 р.) 44,4/12,8 млрд./м³.

Кількість компресорних станцій (компресорних цехів) — 2 (3); ГРС — 9; ПВВГ — 2.

Облікова чисельність працівників на 01.01.2016 р. — 251 чол.

Великого значення в управлінні надають вирішенню завдань підвищення надійності роботи магістральних газопроводів та компресорних станцій, впровадженню нових сучасних методів діагностування, технологій ремонту газопроводів, новітніх технологій у системах автоматичного керування ГПА.

На даний час діляниця магістральних газопроводів з комплексом споруд та компресорні станції являють собою надійний газотранспортний об'єкт, що забезпечує транспортування транзитного газу, а також постачання газу споживачам. В управлінні проведено велику роботу зі впровадження передових технологій, нової техніки, механізації та автоматизації виробничих процесів. На лінійній частині була впроваджена технологія ремонту кранів поліуретановими компонентами за методом фірми «КиАТОН», що дало змогу ліквідувати витрки газу на всіх кранах типу «Грове». Також впроваджено технологію ремонту ділянок

газопроводу за допомогою підсилюючих муфт. Це дозволило проводити ремонт під тиском без стравлювання газу з ділянок газопроводу, що дає значну економію. Усі ГРС, що будувалися, підключалися до діючих магістральних газопроводів без стравлювання газу за технологією, розробленою спеціалістами УкрНДІгаз. В останні роки замінено 3,8 км магістрального газопроводу «Союз» на зсувонебезпечній ділянці 1532–1535 км.

До складу ЛВУМГ входять Первомайський промисловий майданчик, промисловий майданчик КС «Борова». Компресорні станції мають 3 компресорні цехи загальною установленою потужністю 176 МВт.

На компресорних станціях на семи турбоагрегатах ГТК-10І установлені нові системи автоматичного керування КМ-10І, системи захисту агрегатів повітряного охолодження газу на виході КЦ «ВІЗА-АПОг».

При ремонті проточної частини турбоагрегатів ГТК-10І впроваджений новий тип перехідних патрубків із рухомими пластинами із сучасних вітчизняних матеріалів. Також впроваджений новий тип робочих лопаток турбін високого та низького тиску вітчизняного виробництва, що дозволило збільшити напрацювання турбоагрегатів від ремонту до ремонту.

Хімлабораторії управління укомплектовані новим обладнанням, на якому можна проводити всі аналізи за сучасними стандартами. Здійснена модернізація систем зв'язку, які забезпечують передання інформації на ДПКС фірми «СеркКонтролз» на ділянці магістральних газопроводів «Союз» та «Новопсков – Шебелинка».

Значними подіями в житті колективу були введення в 1978 році в експлуатацію ділянки магістрального газопроводу «Союз»

1275–1501 км, що однією із перших в СРСР мала такі високі технічні показники та сучасне обладнання компресорних станцій з високим рівнем автоматизації та контролю за компримуванням газу та роботою допоміжного обладнання, а також компресорної станції КС №13 «Первомайська», а в 1979 році — КС-12 «Борова» з комплексом об'єктів житлового та соціально-культурного призначення. У 1983 році введена в експлуатацію ділянка магістрального газопроводу «Новопсков – Шебелинка» 45–206 км, а в 1984 році — компресорна станція КС-2 «Борова» магістрального газопроводу «Новопсков – Шебелинка». Обидва об'єкти будувалися спільно іноземними спеціалістами та українськими будівельними організаціями.

Важливим фактором у забезпеченні надійної роботи газопроводів є колектив, що їх обслуговує, в якому згуртовані досвід і молодість, а професійні здобутки супроводжуються успіхами у спорті та художній самодіяльності.

Вагомий внесок у розвиток підприємства зробили ветерани Первомайського ЛВУМГ. У 2000–2015 роках начальником управління працював Мирослав Дмитрович Ленюк, який розпочав свою трудову діяльність у газовій промисловості в Харківському газопромисловому управлінні на Єфремівському промислі в 1976 році, мав досвід роботи у видобуванні природного газу, будівництві та експлуатації магістральних газопроводів.

З 1978 до 1990 року головним інженером підприємства був Геннадій Григорович Беззубов, який до цього з травня 1976 року працював на посаді начальника Первомайського відділення Харківської дирекції

«Союззарубіггазпром» з будівництва газопроводу «Оренбург – Західний кордон СРСР («Союз»).

У 2000–2014 роках головним інженером Первомайського ЛВУМГ був Анатолій Васильович Костюченко, який після закінчення інституту працював інженером Первомайського відділення Харківської дирекції ВО «Союззарубіггазпром» на будівництві магістрального газопроводу «Оренбург – Західний кордон СРСР» («Союз»), був старшим диспетчером, начальником КС-13 «Первомайська».

З жовтня 2015 року управління очолює Максим Вікторович Замковий, випускник Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського («ХАІ»), який має стаж роботи в газовій промисловості 16 років, 14 з яких — на посаді начальника компресорної станції «Первомайська».

На сьогоднішній день в управлінні налічується 49 пенсіонерів — ветеранів праці та 33 пенсіонери, що зробили вагомий внесок у розвиток газової промисловості. Серед працюючих та пенсіонерів є нагороджені державними й урядовими відзнаками, такими як орден «За заслуги», медалями, почесним званням «Заслужений працівник промисловості України», грамотами Міністерства палива та енергетики, Подякою прем'єр-міністра України, є відмінники праці АТ «Укргазпром». Чимало працівників управління нагороджені Почесними відзнаками та грамотами НАК «Нафтогаз України», відзнаками та грамотами ДК «УКР-ТРАНСГАЗ», ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», УМГ «ЧЕРКАСИТРАНСГАЗ», УМГ «ДОНБАСТРАНС-ГАЗ» і райдержадміністрацій.

Серед ветеранів слід відмітити інженера з ремонту КС №13 Г.І. Тарана, провідного інженера з ОП С.М. Римшина, начальника дільниці служби АВ, КВП, ТМ і АСУ В.В. Левуна, машиніста технологічних компресорів КС «Борова» М.І. Давидова, начальника хімічної лабораторії В.А. Роцину, начальника дільниці ЕВП КС «Борова» В.С. Титаренка, начальника служби АТГ В.М. Буслова.

Високі виробничі показники Первомайського ЛВУМГ забезпечуються сумлінною працею висококваліфікованих та досвідчених працівників, а саме: головного інженера І.В. Журавля, начальника ГКС «Борова» В.М. Гусака, його заступника В.П. Грищенка,

начальника служби ЕВП О.В. Руденка, начальника дільниці служби автоматики С.П. Боднарчука, бухгалтера Ю.В. Климової, електрогазозварювальників М.В. Норкова, С.О. Маліна, токаря О.В. Капітохіна, електромонтера О.Г. Остапченка, машиніста технологічних компресорів С.В. Норкова, приладиста служби АВ, КВП, ТМ і АСУ В.Б. Власюка та інших.

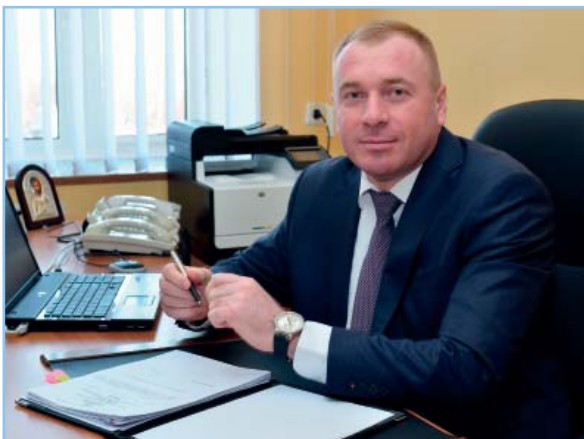
Добра праця породжує бажання добре відпочити, і навпаки, гарний відпочинок надає сили якісно працювати. Вагому роль у досягненні високих виробничих показників Первомайського ЛВУМГ відіграє позиція адміністрації та профспілкового комітету підприємства, спрямована на створення здорового мікроклімату у колективі, залучення до активного культурного та спортивного життя працівників, пенсіонерів підприємства та членів їх родин.

Працівники успішно беруть участь як у галузевих, так і в територіальних спортивних змаганнях з футболу, волейболу, настільного тенісу. Команда Первомайського ЛВУМГ неодноразово ставала переможцями Спартакіад УМГ «ЧЕРКАСИТРАНСГАЗ», УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ».

Регулярно проводяться творчі зустрічі з артистами театрів, тематичні екскурсії в мальовничі та історичні місця нашої країни. А восени велика родина Первомайського ЛВУМГ збирається на святкування професійного свята — Дня працівників нафтової та газової промисловості, щоб згадати минуле, поділитись сьогоденням, зазирнути в майбутнє.

КРАМАТОРСЬКЕ ЛВУМГ

Понад 50 років працює кількох поколінь газувиків Донбасу створювався фун-

дамент для успішного функціонування газотранспортної системи, надійної роботи нашої промисловості та затишку в оселях співвітчизників, яких ми забезпечуємо газом і теплом.

У післявоєнні роки в Північному регіоні Донецької області стрімкими темпами стали розвиватися великі машинобудівні заводи, такі як СКМЗ, завод ім. Куйбишева тощо. Через значне розширення використання газу в чорній металургії, хімічній, машинобудівній та інших галузях промисловості, значно зросла потреба у природному газі, намічалось широке його застосування, як для задоволення комунально-побутових потреб міст Донецького басейну, так і для забезпечення газом найбільших споживачів Донецького і Луганського раднаргоспів. Більшість підприємств Донбасу, в першу чергу металургійні, хімічні та інші заводи, вимагали безперебійного постачання газу, оскільки навіть нетривалі перерви в його подачі могли викликати порушення технологічних процесів і пов'язані з ними тривалі простої й аварії.

З метою збільшення подачі та забезпечення безперебійності постачання споживачів Донбасу природним газом була запланована низка заходів. Одним із них було будівництво перемички «Лисичанськ – Слов'янськ» діаметром 700 мм, довжиною близько 68 км. Спорудження перемички мало закріплювати системи магістральних газопроводів Донбасу і «Ставрополь – Москва», а також забезпечити гнучке і надійне газопостачання промислових споживачів Донецького раднаргоспу.

Для здійснення робіт на газопроводі-перемичці «Лисичанськ – Слов'янськ», відповідно до листів Головгазу СРСР і Донецького УМГ було заплановане будівництво ремонтно-експлуатаційного пункту, розміщеного в м. Краматорськ у північно-східній частині Соцміста.

У пункті мали розміститися виробничі, службові та допоміжні приміщення для персоналу, який виконуватиме на газопроводі профілактичні заходи і ремонти. У лютому 1962 року був організований Краматорський опорний пункт, що входить до складу Макіївського районного управління газопроводів. Його начальником був призначений Семен Борисович Токарський. Далі

почався активний розвиток газотранспортної системи району. У 1962 році побудовано газопроводи-відгалуження і ГРС до міст Артемівськ та Часів Яр, Білокам'янського шамотного заводу, цегельного заводу «Червона Гора», шахти ім. Володарського. Загальна довжина газопроводів збільшилася до 124,0 км. У 1963 році був побудований газопровід «Лисичанськ – Слов'янськ». Одночасно побудовані газопроводи-відгалуження до м. Сіверськ і ГРС для подачі газу Сіверському доломітному комбінату і побутовим споживачам, до Бахмутської птахофабрики, і найголовніше — газопровід-відгалуження довжиною 8,25 км, діаметром 529 мм до Слов'янської ДРЕС. ГРС Слов'янська стала найпотужнішою в районі — 230 тис. м³/год.

У зв'язку зі збільшеними потужностями і зростанням кількості транспорту газу з березня 1964 року опорний пункт був перетворений в Краматорське районне управління газопроводів. Очолив управління Анатолій Олексійович Кашкін. З моменту організації Краматорського ЛВУМГ посаду начальника управління обіймали Самуїл Соломонович Лінецький (у 1965–1974 рр.), Олексій Федосійович Петрусенко (у 1974–1984 рр.), Віктор Петрович Пархоменко (у 1984 р.), Віталій Степанович Пальчик (у 1984–1988 рр.), Яків Бенедиктович Баткілін (у 1988–2008 рр.), Юрій Васильович Сідельников (у 2008–2013 рр.), Сергій Григорович Таушан (з 07.2013 р. до цього часу).

У цей же період заступниками начальника працювали Юрій Григорович Іванов (у 1971–1978 рр.), Михайло Васильович

Чижман (у 1978–1979 рр.), Віктор Петрович Пархоменко (у 1979–2002 рр.), Сергій В'ячеславович Остапенко (у 2002–2003 рр.); головними інженерами були Самуїл Соломонович Лінецький (у 1964–1965 рр.), Юрій Григорович Іванов (у 1965–1970 рр.), Сергій В'ячеславович Остапенко (у 2003–2015 рр.), Вадим Вікторович Пархоменко (з червня 2016 р. до цього часу).

У березні 1975 року Краматорську ЛВДС перетворено в лінійне виробниче управління магістральних газопроводів.

Для підвищення надійності подачі газу на Донбас у травні 1976 року Мінгазпромом СРСР було прийняте рішення про будівництво першої черги компресорної станції «Лоскутівка» в Артемівському районі з підключенням її до газопроводу «Лисичанськ – Слов'янськ». Ця почесна місія випала Краматорському ЛВУМГ. Після пуску «Лоскутівки» роботою станції керували В'ячеслав Йосипович Коваленко (у 1977–1985 рр.), Василь Іванович Хоміч (у 1985–1991 рр.), Олександр Сергійович Ракітов (у 1992–2011 рр.), Дмитро Валентинович Коноводов (у 2012–2013 рр.), Володимир Вікторович Косов (з серпня 2013 р. до цього часу).

З жовтня 1994 року перейменовано у Краматорське УМГ, а у лютому 1999 року — у Краматорське ЛВУМГ. 1 березня 2015 року згідно з наказом №81 від 27.02.2015 р. з метою забезпечення функціонування структурних підрозділів філій ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» на території, що прилягає до зони проведення антитерористичної операції структурні підрозділи філії УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ» були

підпорядковані філії УМГ «ХАРКІВТРАНС-ГАЗ», до складу Краматорського ЛВУМГ увійшов Ялтинський промисловий майданчик, який був заснований 12 жовтня 1992 року як Ялтинська дільниця при Макіївському ЛВУМГ філії УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ», керування було покладене на заступника начальника Макіївського ЛВУМГ Володимира Васильовича Тохтамиша. Для залучення і закріплення фахівців у 1993 році було розпочато будівництво селища поруч з майбутнім управлінням, а з весни 1994 року почалися роботи з будівництва оздоровчого комплексу у с. Юр'ївка. Колектив Ялтинської дільниці брав активну участь у цьому будівництві. У 2006 році ОК «Ялта» прийняв перших відпочивальників.

З жовтня 1997 року у відповідності до наказу ДП «ДОНБАСТРАНСГАЗ» №194 від 06.10.1997 р. Ялтинська дільниця набула статусу самостійного управління. Начальником Ялтинського ЛВУМГ був призначений Володимир Васильович Тохтамиш, який працював на цій посаді до вересня 2009 року. 1 вересня 2009 року Ялтинське ЛВУМГ було реорганізовано шляхом злиття з Макіївським ЛВУМГ. З вересня 2012 до липня 2013 року заступником начальника на Макіївському ЛВУМГ по Ялтинському промайданчику працював Сергій Григорович Таушан.

Сьогодні на Ялтинському промайданчику 175 працівників, довжина газопроводу складає 536,508 км. Працюють 24 ГРС і 1 ГРП, у т. ч. 8 у Запорізькій і 16 у Донецькій областях. З 16 липня 2013 року виробничо-технічну службу Ялтинського промайданчика очолює Олексій Костянтинович Кіріцев.

Колектив Краматорського ЛВУМГ, окрім виробничого, живе активним культурним та спортивним життям, про що свідчать його численні здобутки. На базі управління функціонують спортивні секції з футзалу, волейболу, настільного тенісу, шашок, шахів, важкої атлетики, армрестлінгу та гирьового спорту, а з вересня 2013 році — ще й секція великого тенісу. Команда Краматорського ЛВУМГ з волейболу є багаторазовим переможцем волейбольних турнірів міського та обласного рівнів, крім того, вона є переможцем турніру серед трудових колективів УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ».

СЕВЕРОДОНЕЦЬКЕ ЛВУМГ

Северодонецьке районне управління магістральних газопроводів було створене у 1965 році і згодом перейменоване в Северодонецьку лінійно-експлуатаційну службу (ЛЕС). Від Луганського ЛВУМГ до неї було передано магістральний газопровід «Луганськ – Лисичанськ – Рубіжне» довжиною 120 км, газопроводи до міст Алчевськ

і Стаханів та ГРС у містах Северодонецьк, Рубіжне, Алчевськ, Стаханів, Попасна, Слов'яносербськ, Літвінове, відгалуження від Борівського ГКР, газопровід «Краснопопівка – Рубіжне».

У 1966 році було створено Северодонецький укрупнений газопромисел. До його складу увійшли 4 газоконденсатні родовища: Борівське, Краснопопівське, Слов'яносербське і Єпіфанівське. Починаючи з 1970 року видобування газу розвивалося, додалося ще 6 родовищ: Вільхівське, Кондрашівське, Лобачівське, Капітановське, Муратівське і Марківське.

У 1973 році промисел було перейменовано в оперативно-виробничу службу. У 1976 році шляхом злиття двох служб — Северодонецької ЛЕС і Северодонецької ОПС була організована Северодонецька станція підземного зберігання газу. У зв'язку з реорганізацією Северодонецької СПЗГ у 1999 році у подальшому видобування здійснювало газопромислове управління «Шебелинкагазвидобування» ДК «Укр-газвидобування» НАК «Нафтогаз України».

Для забезпечення нормального функціонування та керування структурними підрозділами філії УМГ «ДОНБАСТРАНСГАЗ» на території, що прилягає до зони проведення антитерористичної операції, з березня 2015 року Северодонецьке ВУ ПЗГ підпорядковується УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ».

З метою оптимізації структури управління з серпня 2015 року Северодонецьке виробниче управління підземного зберіган-

ня газу філії УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» було перейменоване в Северодонецьке ЛВУМГ, до нього введено Новопокровський промисловий майданчик.

Основним завданням Северодонецького ЛВУМГ є надання послуг із транспортування природного газу споживачам України, експлуатація магістральних газопроводів газотранспортної системи та підземного сховища газу.

У 1956 році в селищі Новопокров було створене відділення Дирекції споруджуваних газопроводів, яке очолив Іван Іванович Жуков.

18 жовтня 1957 року на базі відділення Дирекції споруджуваних газопроводів та аварійно-ремонтного пункту створене Новопокровське районне управління, начальником якого призначено Івана Івановича Жукова, а головним інженером — Юрія Дмитровича Лебедева-Цветкова. З 1966 до 1977 року посаду начальника Новопокровського

газотранспортного підприємства обіймав Василь Федорович Мельник. У 1977 році начальником Новопокровського ЛВУМГ був призначений Микола Васильович Юрко. Головним інженером управління в 1977 році став Едуард Опанасович Горяїнов.

З 1999 до 2009 року цей великий колектив очолював Іван Дмитрович Гоцанюк. З 2009 до 2011 року начальником управління працював Андрій Юрійович Колеснік. З 1989 до 2011 року головним інженером був Володимир Степанович Ковальов.

01.01.2012 р. діяльність Новопокровського ЛВУМГ було припинено шляхом приєднання до Луганського ЛВУМГ філії УМГ «ДОНБАС-ТРАНСГАЗ» і створено Новопокровський промисловий майданчик. У березні 2013 року начальником виробничо-технічної служби Новопокровського промислового майданчика Луганського ЛВУМГ був призначений Дмитро Валентинович Коноводов. З серпня 2015 року Новопокровський промисловий майданчик увійшов до складу Северодонецького лінійного виробничого управління магістральних газопроводів.

У даний час Северодонецьке ЛВУМГ УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» очолює Юрій Олександрович Головка, головний інженер — Валерій Юрійович Кошель.

Довжина магістральних газопроводів управління становить 1608,324 км; до його складу входять 3 компресорні станції (компресорні цехи); 46 ГРС; облікова чисельність працівників — 676 чол.

Обов'язково слід згадати ветеранів праці, чий досвід допомагає підтримувати надійний, стабільний рівень роботи

ГТС. Це М.О. Корецький, В.І. Капля, В.М. Невський, В.Є. Сімонов, О.П. Фатєєв, Л.Ф. Чугунова, О.Л. Вайсберг, М.І. Воробйов, О.А. Гурін, В.М. Занін, І.Є. Калашніков, М.М. Кушнір, В.О. Ляховий, М.В. Мазур, В.Ю. Місюренко, М.С. Плескач, В.С. Горошко, С.М. Розновець, В.І. Руденко, Ю.І. Троян, Л.І. Хохлова, А.І. Сухов, О.Г. Палій, М.І. Аліксеєнко, М.В. Юрко, М.С. Брюховецький, І.Г. Бутов, М.К. Корсун, А.М. Шморгун, В.С. Ковальов, В.П. Бурмак, П.П. Соловійов, М.Т. Юшинов, А.М. Гнидаш, С.Г. Плотников, М.А. Коробенко, А.О. Борисенкова, Г.С. Шульга, М.І. Гнилобоков, Ю.В. Колесник, Н.І. Алексєєв, І.Ф. Вагін.

Найважливішими напрямками в роботі первинної профспілкової організації й адміністрації Северодонецького ЛВУМГ є соціальний захист працівників, охорона праці, оплата праці, санаторно-курортне лікування й оздоровлення, спортивно-масова й культурно-масова робота.

З метою оздоровлення працівників орендуються басейн «Садко» для занять у групі з плавання; футбольний зал «Олімпія» та стадіон «Хімік» для занять у групі з футболу. Забезпечуються умови підготовки до змагань для тенісистів, легкоатлетів та гирьовиків. Проводяться змагання із стрільби в тирі. Проходять змагання з футболу між службами управління та підприємствами міста. Працівники, які захоплюються риболовлю, з радістю та ентузіазмом беруть участь у своїх змаганнях. Ми можемо пишатися високими результатами наших спортсменів.

Для працівників організуються святкові заходи, присвячені урочистим датам (День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості України, Різдвяні свята, Міжнародний жіночий день тощо), — це концерти, дитячі свята та інші колективні заходи.

У вільний від роботи час співробітники управління та їх рідні відвідують екскурсії до Святогірської лаври, Солідарських підземних соляних шахт, Артемівського заводу шампанських вин, до м. Харків, де бувають в дельфінарії, зоопарку. У літній час організуються оздоровчі поїздки на Азовське море до м. Бердянськ, с. Кирилівка та Мілекіне.

Спогади ветеранів

*У кожному дні, у кожній миті
минуле і майбутнє злиті.*

Алішер Навої

Історію створюють люди. Це завдяки їх натхненній праці розвивається країна, це вони забезпечують її процвітання. УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» — важлива складова економіки України. Підприємству виповнилося 60 років. Про те, скільки всього відбулося за цей час, як важко було працювати, але як важливо було йти вперед, розповідають ветерани підприємства. Ті, на чийому прикладі молодь сьогодні вчиться гідно продовжувати добрі традиції виробництва, віддавати всього себе натхненній праці та, незважаючи на труднощі, завдяки впевненості, цілеспрямованості та взаємодопомозі досягати успіхів.

Напередодні 60-річчя з дня організації Харківського управління магістральних газопроводів ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» ветеран газової галузі, перший головний інженер управління Петро Михайлович Мужилівський у довірчій бесіді розповів ветерану ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» Валерію Івановичу Жуку, як усе відбувалося, про становлення і розвиток Харківського УМГ, про події тих далеких років, свідком і учасником яких він був, і відповів на декілька поставлених йому запитань.

— Як Ви потрапили у газову галузь? Усвідомлено, за покликанням чи випадково?

Петро Мужилівський деякий час розмірковував, а потім почав розповідати:

— У 1947 році після закінчення десятирічки, не дочекавшись вручення срібної медалі, якою був нагороджений, поїхав у Львів і склав вступні іспити у Львівському політехнічному інституті.

Я вперше переступив поріг Львівської політехніки — цього відомого у Європі технічного навчального закладу. Сонячні промені, пробиваючись крізь віконні сплетіння, надавали приміщенню заворожливого вигляду. Подолавши хвилювання, я попрямував до приймальної комісії, щоб здати документи. У серпні, успішно витримавши вступні іспити, я став студентом. Директор на моїй папці з особовою справою розмашисто написав: «Енергомаш». Так я став студентом енергомеханічного факультету. Значна частина студентів у групі були фронтовиками з великим життєвим досвідом.

Студентські роки, на жаль, пролетіли швидко, як ластівки в небі. У 1952 році я одержав диплом інженера-механіка за спеціалізацією «Двигуни внутрішнього згоряння». Ми, новоспечені спеціалісти, мріяли працювати тільки на заводі. Я особисто просив голову комісії про те, щоб мене направили на Ярославський моторний завод. Під час розподілу направлень один із членів комісії — це був керівник відділу кадрів Міннафтопрому — подивившись у мою особову справу, сказав: «Ні, ти, молодий чоловіче, поїдеш в Управління газопроводу «Дашава – Київ». Що це за організація, тоді ніхто зі студентів не знав. Покінчивши з формальностями, я вийшов на вулицю і все гадав, що це за об'єкт. Може, якась «поштова скринька»?

Наступного дня я зустрівся з представником цієї «таємничої» організації і розпитав його, що таке «Дашава – Київ»?

«Це тобі не заводик який-небудь, — відповів він. Це новий газотранспортний об'єкт, дуже відповідальний. Є там усе, в тому числі таке устаткування, якого ти в своєму житті ніколи не бачив». У направленні було вказане моє нове місце роботи: м. Київ, те саме управління, про яке говорив представник міністерства, зарплата — 1200 крб. і забезпечення житлом як молодого спеціаліста. За тих часів це дуже круто! Усі наші в групі відверто мені заздрили, говорили, що здорово поталанило. Що я міг відповісти моїм однокурсникам? Фортуна — дама примхлива. Вона сама вибирає собі кумирів. Звичайно, це справа випадку.

— Яка Ваша перша посада, і як відбувалось Ваше службове і кар'єрне зростання на будівництві газопроводу «Дашава – Київ»?

— Приїхав до Києва. Наступного дня, у понеділок, вранці розшукав потрібне мені управління (вул. Леніна, 6). Після коротенької бесіди начальник управління газопроводу «Дашава – Київ» В.С. Чорновіл викликав начальника відділу кадрів і дав йому доручення підготувати наказ про моє призначення. Я отримав місце начальника зміни на КС 3-го районного управління газопроводу «Дашава – Київ», що знаходилось у м. Красилів Хмельницької області.

Через годину копія наказу і завдання пілоту летіти зі мною до Красилова лежали у мене в кишені. Управління мало у своєму розпорядженні легкомоторний літак. Пілот назвав час і місце вильоту і попередив, що ми запізнюємось, тому потрібно негайно їхати на льотне поле у Святошиному. На площі Перемоги я за останні 25 крб. взяв таксі й поїхав у Святошине. Тоді це була глуха окраїна і добиратися туди доводилося не менше години, а то й півтори. Пілот уже чекав на мене. Ми сіли у літак і полетіли до Красилова. Підлітаємо до нього. Я прошу пілота: «Зроби пару кіл над ним, щоб я подивився, що це за хутір». — «Це не хутір, відповідає він. — Це районний центр. У ньому є машиноремонтний і цукровий заводи, і ще кілька підприємств». Він зважив на моє прохання, зробивши кілька кіл над Красиловом, а потім сів біля будинку

обхідника — це за 2 км від компресорної станції.

Почалась нова сторінка мого життя. Деякий час я працював в ремонтній бригаді електростанції. Розбирав і чистив деталі силового обладнання, яке було виведене в ремонт. Вивчав машини, схеми, інструкції, іншу документацію, знайомився з колективом. Після набуття необхідних знань я був допущений до самостійної роботи у зміні.

Через рік на газопроводі «Дашава – Київ – Брянськ – Москва» приступили до будівництва трьох нових станцій — Тернопільської, Бердичівської і Боярської, і мене уже як досвідченого фахівця призначили головним інженером на Бердичівську КС. До речі, моя станція існувала тільки в технічній документації, тобто я знаю її з перших паколів. Тому, без перебільшення, Бердичівську компресорну станцію я вважаю своїм дітищем.

Життя налагоджувалось. Я мав будинок, біля якого була присадибна ділянка. Бердичів став для мене майже рідним місцем. На Бердичівській КС я пройшов хорошу школу. Тут я сформувався як керівник. Мені доводилося вирішувати широке коло технічних і організаційних питань будівництва і експлуатації об'єкта, відповідати за безаварійну роботу обладнання, за дисципліну працівників, за їхній побут — словом, за все.

— Які передумови сприяли організації УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ»?

— У той час на Східній Україні були відкриті кілька потужних газових родовищ. Коли почали будувати газопровід «Шебелинка – Дніпропетровськ – Кривий Ріг – Одеса – Кишинів», постало питання про організацію в Дніпропетровську районного управління і підбір кандидатур на посаду його керівників. Через деякий час мені зателефонував начальник управління газопроводу «Дашава – Київ» В.С. Чорновол і повідомив про моє призначення головним інженером цього райуправління, а начальником був призначений Р.А. Комаровський.

Пізніше Дніпропетровське РУ було реорганізоване в Дніпропетровське УМГ. Адміністративний корпус для нашого управління ще не був побудований. Тому ми тимчасово

розміщувалися в будинку міськради по вул. Карла Маркса. Голова міськради Гавриленко нас постійно квапив із будівництвом, адже ми як квартиранти створювали йому певні незручності. Р.А. Комаровський часто спілкувався з Гавриленком, і вони ставилися один до одного з почуттям взаємної поваги. Наша нова будівля знаходилася на виїзді з Дніпропетровська (нині Дніпро) у напрямку Кривого Рогу, поряд із 186-м заводом «Південмаш». Як тільки будівельники здали в експлуатацію адміністративний корпус, ми одразу переїхали.

У 1960 році в Радянському Союзі почався бурхливий розвиток газової промисловості. Повним ходом йшла розробка Шебелинського газоконденсатного родовища — найбільшого у країні в ті часи та унікального тим, що воно знаходилось у промисловому центрі європейської частини країни. Завдяки будівництву нових газопроводів машинобудівні підприємства Харкова, хімічні Донбасу, металургійні Запоріжжя, Придніпров'я і Кривого Рогу отримали високоякісне і дешеве паливо. Обсяги роботи та їх темпи були настільки великі, що їх могла витримати тільки країна з наймогутнішою економікою. Став до ладу газопровід «Шебелинка – Белгород – Курськ – Москва», за ним — «Шебелинка – Острогозьк – Серпухов – Ленінград». І газ із Шебелинки пішов у Москву і Ленінград та інші міста Росії. За ними побудували газопроводи «Шебелинка – Дніпропетровськ – Кривий Ріг – Одеса – Кишинів», «Шебелинка – Ізюм», потім — «Шебелинка – Полтава – Київ». Економічна ефективність газопроводу «Шебелинка – Дніпропетровськ – Кривий Ріг – Одеса – Кишинів» була дуже високою. Цьому сприяли три фактори. По-перше, він будувався в умовах рівнинної місцевості, на якій не було боліт, лісів, великих річок, тому витрати на його будівництво були порівняно невеликими. По-друге, він проходив поряд із найбільшими індустріальними містами України. По-третє, він одразу ж був запущений у роботу і завантажений на максимальну пропускну здатність. Газ одержали металургійні заводи, електростанції, інші об'єкти. Через кілька років витрати на будівництво цього газопроводу повністю окупилися і він почав приносити прибуток. Потім від газопроводу

проклали відгалуження до Кривого Рогу, Марганця і Нікополя. Металургійні підприємства цих міст теж одержали газ. Переведення їх на високоекономічне паливо, яким є газ, дало можливість різко підвищити продуктивність виробництва.

Після створення раднаргоспів Дніпропетровське УМГ перебазували в Харків і було організоване Харківське управління магістральних газопроводів. Це було викликано необхідністю фінансування робіт на Шебелинському родовищі та будівництві газопроводів у північному напрямку. Харків був великим машинобудівним центром не лише України, а й СРСР. Ми переїхали в адміністративний будинок, який розміщувався на проспекті Гагаріна. Поряд з адміністративним корпусом були зведені житлові будинки для наших працівників. Наш переїзд пройшов без особливих клопотів. Після облаштування ми були зобов'язані з'явитися у міськком партії і доповісти про свій переїзд.

Треба сказати, що між Дніпропетровськом і Харковом завжди йшло суперництво за лідерство. Харків'яни вважали, що промисловий потенціал їхнього міста вищий, до того ж воно у минулому було ще й столицею України, а Дніпропетровськ — це щось на зразок провінції. Навіть поміняти квартиру з Дніпропетровська на Харків було дуже важко.

Мене і Р.А. Комаровського прийняв секретар Харківського міськкому партії Лябога. Доповіли про те, що управління у повному складі переїхало в Харків і готове приступити до роботи. На що секретар міськкому партії, ще досить молода людина, менторським тоном зауважив: «Ми тут, у Харкові, могли б обійтися і без вас. Міськком у змозі укомплектувати будь-яке управління спеціалістами будь-якого профілю». На це Р.А. Комаровський відповів: «Я у 1918 році звільняв Харків і був поранений у ногу біля Червоних казарм. А тепер скажіть, хто з нас більше харків'янин — Ви чи я?». Після цього секретар пом'якшав і ми продовжили розмову, яка тривала не більше десяти хвилин.

Незадовго перед нашим переїздом у Харків було завершено будівництво газопроводу «Шебелинка – Белгород – Курськ – Брянськ» і на ньому почали будувати

компресорні станції. Це були станції нового покоління, оснащені потужними газоперекачувальними агрегатами та іншою сучасною технікою. Їх почали зводити в Белгороді та Курську і одночасно приступили до розширення компресорних станцій у Брянську.

Колективом Харківського УМГ контролювалась мережа газопроводів і технологічного обладнання, яке забезпечувало постачання газу споживачам Смоленської, Калузької, Орловської, Курської, Белгородської, Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської, Херсонської, Харківської областей і Молдови.

Я був переведений у Москву на посаду заступника начальника, а потім головного інженера Головного управління з експлуатації магістральних газопроводів, згодом — головного інженера управління з розподілу і використання газу в народному господарстві Мінгазпрому.

— Розкажіть про людей, які Вам найбільше запам'ятались.

— За тривалий час роботи в галузі на моєму шляху зустрічались різні люди. Про деякого я хочу розказати.

Я був особисто знайомий з В.В. Карповим і П.І. Семенякою. З останнім я деякий час працював у Харкові. Обидва — досить відомі в країні люди, фронтовики, Герої Радянського Союзу.

В.В. Карпов перед війною закінчив військове училище в Ташкенті. Серед товаришів по службі несхвально відгукувався про зовнішню політику Й. Сталіна, за що опинився у виправному таборі за 58 статтею — «антирадянська діяльність». На початку війни Червона Армія несла великі втрати у живій силі. На фронті стала гостро відчуватися нестача командирів. Підготовка нового командного складу вимагала часу, тому згадали про репресованих командирів, особливо молодшої і середньої ланок. Г.К. Жуков звернувся до Сталіна з проханням звільнити з ув'язнення засуджених офіцерів і терміново направити їх у діючу армію. Так В.В. Карпов опинився на фронті. Служив він у розвідроті полку, яким командував О.К. КОРТУНОВ (у майбутньому — перший міністр газової галузі СРСР). 17 разів ходив за лінію фронту у тил ворога, роздобуваючи там цінні розвіддані. Багато разів

відзначався в боях. За успішне виконання завдань командування В.В. Карпов був нагороджений медаллю «Золота Зірка» і званням Героя Радянського Союзу.

Після війни він написав низку книг, статей і нарисів, в яких щиро і відверто розповів про її героїчні сторінки, мужність і стійкість солдатів і командирів, проявлені на фронтах. Одна з цих книг присвячена генералу І.Є. Петрову, з яким В.В. Карпов був особисто знайомий. І.Є. Петров командував військами Окремої Приморської армії, яка у 1941 році відзначилася під час оборони Одеси та Севастополя. У ній воював також Р.А. Комаровський.

П.І. Семеняко служив у тому ж полку, що й В.В. Карпов, під командуванням О.К. КОРТУНОВА. Своєму командирові П.І. Семеняко зобов'язаний життям. Сталося це у 1944 році. Їх полк у складі Ковельського ударного угруповання 1-го Білоруського фронту вів бойові дії, розвиваючи наступ на Віслу. Біля с. Любимів П.І. Семеняко був тяжко поранений. Під ворожим обстрілом О.К. КОРТУНОВ виніс з поля бою свого однополчанина і тим самим врятував йому життя. Весною 1945 року полк, яким командував О.К. КОРТУНОВ, брав участь у Вісло-Одерській операції. Прорвавши лінію оборони німців, він вийшов на оперативний простір. Приблизно через день німці, стягнувши значні піхотні й танкові частини, атакували наші позиції. Створилась тяжка обстановка. Полк витримав натиск і позицію не залишив. За цю операцію багатьом воїнам присвоїли звання Героя Радянського Союзу, у тому числі О.К. КОРТУНОВ і П.І. Семеняко.

— Ваші побажання працівникам колективу Управління магістральних газопроводів «ХАРКІВТРАНСГАЗ»?

— Мені дуже приємно, і я зворушений тим, що ми святкуємо 60-річчя управління, в організації якого я брав безпосередню участь. Мій загальний стаж роботи в газовій галузі теж складає 60 років. На моїх очах виросла і склалась ціла плеяда молодих працівників газової промисловості України. Виросли досвідчені спеціалісти. Я хотів побажати їм успіхів у роботі, добробуту і щастя в сім'ях, а також успішно розвивати і удосконалювати газову галузь України.

М.В. Беккер,
ветеран ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»
В.М. Коломєєв,
ветеран ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»

Історія колективу Управління магістральних газопроводів тісно пов'язана з відкриттям у Східній Україні Шебелинського газоконденсатного родовища — найбільшого в Європі.

Пошукові роботи в районі Шебелинки розпочались ще в кінці 1940 року під керівництвом Миколи Федоровича Балуховського. Перша свердловина була пробурена лише в 1950 році бригадою майстра А.І. Мелешкова — на глибину 1500 метрів і дала потужний газовий фонтан. Але всі наступні пробурені свердловини були пустими. Пішли розмови, що перша свердловина була випадкова і роботи потрібно припинити.

Вчені-ентузіасти наполягли на продовженні робіт, серед них був і харків'янин Б.С. Воробйов. В одну із «пустих» свердловин опустили броньований кабель з торпедним апаратом. Після вибуху торпеди струмінь газу вирвався на поверхню землі. Відкриття Шебелинського родовища було назване видатним науково-технічним досягненням, і групі фахівців — М.Ф. Балуховському, Б.С. Воробйову, М.О. Гореву, В.Р. Литвинову, О.С. Палець і С.Є. Черпаку — була присуджена Сталінська премія.

У 1956 році розпочалась промислова експлуатація цього родовища. Для транспортування газу і подачі його споживачам Харкова, Дніпропетровська, Кривого Рогу, Одеси тощо були створені Дніпропетровське і Харківське районні управління у складі Управління експлуатації газопроводу «Дашава – Київ», а потім — самостійне

Харківське управління магістральних газопроводів.

Керівником Харківського управління магістральних газопроводів у 1960 році був призначений Роман Антонович Комаровський. Під час Громадянської війни він служив сабельником ескадрону, був поранений в бою біля Червоних казарм у м. Харкові. У Другу світову війну воював заступником командира танкової бригади. У 1949 році був призначений начальником спочатку 1-го потім 3-го районного управління газопроводу «Дашава – Київ» в м. Красилів. У 1966 році відзначений званням Героя Соціалістичної Праці.

Головним інженером був призначений Петро Михайлович Мужилівський, полтавчанин, який 1952 року закінчив Львівську політехніку, працював на посаді начальника зміни КС-3 3-го районного управління «Дашава – Київ» в м. Красиліві, потім — головного інженера Бердичівського, Дніпропетровського районних управлінь, а з 1957 року — Харківського УМГ.

Під керівництвом Р.А. Комаровського і П.М. Мужилівського Харківське управління магістральних газопроводів перетворилось в одне з найбільших управлінь Мінгазпрому СРСР. До його складу входили 13 райуправлінь. Мережа газопроводів, яку контролювало Харківське УМГ, охоплювала територію 6 областей Росії, 6 областей України і Молдову.

Пізніше П.М. Мужилівського було переведено в Москву на посаду головного

інженера Головного управління з експлуатації магістральних газопроводів. Нині він на пенсії, проживає в Москві, але щорічно влітку приїжджає в Україну і проводить час на своїй присадибній ділянці.

Найбільшого розвитку Харківське управління магістральних газопроводів досягло в 1970–1980-ті роки після введення в експлуатацію потужних газопроводів від родовищ Харківської, Полтавської областей до Києва, Дніпропетровська, Запоріжжя, Кривого Рогу, Одеси, Ізмаїла, Донбасу.

УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» у складі ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» продовжує виконання робіт із постачання газу споживачам 6 областей України, машинобудівним, металургійним, хімічним підприємствам, електростанціям, побутовим споживачам.

На сьогодні УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» є одним з найбільших колективів ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» і обслуговує 28% газопроводів України, через систему прокачується 11,3% транспортованого газу, обслуговується 20% компресорних станцій, 19,3% цехів, на них встановлено 128 ГПА, що складає 19,2%; обслуговується 383 ГРС, що складає біль-

ше 25% від загальної кількості в ПАТ «УКРТРАНСГАЗ».

На магістральних газопроводах Харківського УМГ побудовано понад 4 тис. км газопроводів-відгалужень, що складає 30% загальної кількості побудованих в УКРТРАНСГАЗі, це забезпечує газопостачання найбільших промислових споживачів Харківської, Дніпропетровської, Запорізької, Луганської, Донецької, Миколаївської, Херсонської областей та побутових споживачів.

З надр Харківського УМГ вийшла ціла когорта інженерів, які пізніше зайняли високі керівні посади в газовій галузі України та інших держав. Це П.М. Мужилівський, Р.І. Белобров, П.М. Алексієнко, А.А. Руднік, Г.П. Горностаєв, М.О. Петухов, П.Ф. Слесар, І.І. Слащев, С.О. Лещенко, С.М. Білостоцька, І.І. Устінов, А.А. Деркач, А.С. Анохін, Є.Л. Гропус, В.О. Лопатін та багато інших.

Ми, ветерани газової промисловості України, пам'ятаємо про них, а також — про молоде покоління УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», яке достойно продовжує роботу ветеранів і підтримує газотранспортну систему України в робочому стані.

Вітаємо працівників колективу з 60-річчям від дня заснування Управління магістральних газопроводів «ХАРКІВТРАНСГАЗ», бажаємо великих творчих успіхів, щастя і добробуту сім'ям газувиків!

Геннадій Петрович Горностаєв,
ветеран газової промисловості,
директор УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» у 1998–2007 рр.
(стаж роботи в галузі — 33 роки)

По життю мені завжди улыбалась удача на зустрічі і спільну роботу з прекрасними отзывчивими людьми. Сталася, конечно, и исключения, но это были имен-

но исключения. Несколько строк о том, как судьба подарила мне работу в коллективе ХАРЬКОВТРАНСГАЗа. В 1975 году я трудился в пусконаладочном управлении «Оргэнергогаз». Работа была интересной, познавательной, нормально оплачиваемой, отчасти романтической из-за принадлежности к уникальной категории специалистов, которые выполняли наладку и пуск в эксплуатацию вновь смонтированных компрессорных станций. Характерная особенность — постоянные длительные командировки.

В конце апреля 1975 года после возвращения из очередной командировки ко мне подошел Николай Романович Тарасенко и с улыбкой сказал: «Я тебя продал», — и добавил, что в ХАРЬКОВТРАНСГАЗ требуется

диспетчер, и он меня рекомендовал. Это предложение совпало с моими планами поменять работу. После майских праздников состоялась беседа с начальником диспетчерской службы ХТГ Юрием Павловичем Лукьяновым, затем с генеральным директором производственного объединения «ХАРЬКОВТРАНСГАЗ» Рудольфом Игнатьевичем Белобровом. Один вопрос был очень неожиданным. Мне была предложена схема и параметры простейшего газопровода, и нужно было рассчитать его пропускную способность. Я решил эту задачу и, можно сказать, свою судьбу.

В мае 1975 года я стал старшим сменным диспетчером диспетчерской службы, которая располагалась в довольно просторной по сравнению с другими отделами комнате на втором этаже старого здания аппарата ХТГ на Гагарина, 310. Комната для улучшения акустики была задрапирована пропыленной тканью, что-то наподобие балдахина. В штате было 6 человек: начальник — Юрий Павлович Лукьянов, инженер по режимам — Владимир Георгиевич Ковалевский, сменные диспетчеры — Оксана Антоновна Стоцкая, Сергей Иванович Гарбузенко, Марина Сергеевна Ковалевская. Все, как говорится, диспетчеры от Бога, профессионалы самого высокого уровня, очень ответственные люди.

Готовить меня к самостоятельной работе стал С.И. Гарбузенко — прекрасный специалист, эрудит, человек глубоких и широких знаний. Стажировка была очень короткой, где-то 7–10 дней. Первая самостоятельная смена, когда остался наедине с громадной, максимально загруженной газотранспортной системой, запомнилась тем, что сожалел, что не взял запасную рубашку. Та, в которой был, была насквозь мокрой от напряжения.

В те времена ХАРЬКОВТРАНСГАЗ транспортировал и распределял порядка 100–120 млн. м³ природного газа в сутки потребителям Украины, России и Молдавии: Смоленская область, города Рославль и Дорогобуш, Калужская, Брянская, Орловская, Курская, Белгородская, Харьковская, Днепропетровская, Запорожская, Николаевская, Херсонская, Одесская области, Крым и Молдавия, плюс транспорт на экспорт в Румынию и Болгарию.

ГТС ХТГ состояла из газопроводов «Шебелинка – Белгород – Курск – Брянск», «Шебелинка – Днепропетровск – Одесса», «Шебелинка – Днепропетровск – Кривой Рог – Измаил», «Шебелинка – Острогжск», «Шебелинка – Харьков», «Дашава – Киев – Брянск – Москва» на участке «Брянск – Бабынино». Основные газопроводы и компрессорные станции эксплуатировались в режиме максимальной производительности. На выходе КС давление составило 55 кг/см², даже было получено разрешение завода-изготовителя нагнетателя держать на выходе 56 кг/см² из расчета, что на входе в линейную часть будет максимальное разрешенное давление 55 кг/см². В ночной смене оставались только сменный диспетчер и охранник, вооруженный револьвером. Часов в 9–10 вечера охранник, который дежурил в моей смене, приходил в диспетчерскую и со словами «от греха подальше» оставлял оружие в столе диспетчера.

Работа диспетчера была очень напряженной, с большим объемом чисто ручной работы. Каждые два часа по телефону и селекторной связи принимались данные о режиме работы всех КС, ГРС с записью в журнал шириной почти два метра. Данные нужно обработать, осмыслить и передать в ОДУ Укргазпрома и ЦДУ Мингазпрома (два раза в сутки, в специальный журнал, данные со всех домиков линейных обходчиков). Постоянный поток телефонограмм с запросами на выполнение огневых, перевозку и заливку метанола и т. п. К 12 часам ночи диспетчеры ЛПУ передавали данные о расходе газа по всем ГРС, диспетчеры-смежники — о поступлении газа. После передачи в ОДУ полуночного оперативного режима приступали к суточному рапорту — суточный баланс поступления и потребления газа. Считали поступление в разрезе поставщиков, систем газопроводов и в целом по ХТГ, потребление газа — по городам, областям, республикам, крупным заводам, отдельно по системам газопроводов и в целом по ХТГ. Структура диспетчерской информации кардинально не изменилась, объем был значительно больше и обмен информацией по телефону, записи ручкой в журнал суточного отбора, считали на «калькуляторе» того времени — бухгалтерских счетах. Результаты записывались в журнал суточного

рапорта и по телефону диктовались в ОДУ Укргазпрома. Мне удалось легко и быстро вписаться в ритм диспетчерской службы, и работа мне очень нравилась.

В декабре 1979 года Государственными комиссиями приняты в эксплуатацию построенные лупинги расширения «ШДКРИ» в Николаевском и Кишиневском ЛПУМГ, расширение КС «Марьевка». С вводом новых мощностей был увеличен вдвое план экспорта природного газа в Болгарию. Ситуация в руководстве ХТГ и в диспетчерской была очень нервной. Новые мощности введены в работу, расчеты показывают реальность подачи на экспорт плановых объемов, но газ не идет. Проблема вышла на межгосударственный уровень. Для этого я предложил изменить схему работы газопроводов на участке КС «Марьевка» – КС «Березовка». Несмотря на скептическое отношение к моему предложению, Р.И. Белобров приказал сделать переключение — и газ пошел, через сутки ХТГ вышел на плановые показатели подачи газа на экспорт.

С февраля 1980 года я уже был на новом рабочем месте — зам. начальника отдела капитального строительства. Почти два года работал в отделе капстроительства. Расширение системы газопроводов «ШДКРИ», строительство второй нитки газопровода «Острогжск – Шебелинка», минимум полтора десятка газопроводов-отводов, проекты, сметы, комплектация оборудованием и материалами, взаимоотношения с десятками подрядных строительных организаций. Ежегодно осваивалось более 300 млн. руб. Большую практическую помощь в понимании процессов организации строительства и решении конкретных вопросов я получил от Анатолия Степановича Анохина. Без малого 40 лет, с 1974 года, с должности инженера до зам. директора по капитальному строительству, во всей зоне деятельности ХТГ — от Дуная и пгт Вулканешты в Молдавии до пгт Черемисиново и Курской области — строились при его активном участии газопроводы, КС, жилые дома, наши базы отдыха и другие объекты.

В октябре 1981-го — очередной поворот. В ноябре я был избран председателем профкома, уволен из ХТГ и оформлен работником областного комитета профсоюза. В том же ноябре генеральным директором

объединения был назначен Порфирий Михайлович Алексеенко. Начальником Днепропетровского ЛПУМГ стал Владимир Алексеевич Лопатин — специалист и руководитель высочайшего уровня, замечательный и отзывчивый человек.

Работа под руководством П.М. Алексеенко — незабываемое, почти легендарное время. Ветеран войны, опытный, властный, знающий и вникающий во все детали руководитель, проводивший большую часть рабочего времени на производственных и строящихся объектах. В частых длительных совместных поездках по объектам ХТГ мне очень помогал опыт работы в диспетчерской службе, так как я хорошо знал характеристики «материальной части» — протяженность, диаметр, производительность газопроводов, состав и мощности КС. В конечном итоге Порфирий Михайлович пришел к выводу, что я должен заниматься не общественной деятельностью, а производством. 10 ноября 1984 года я был назначен зам. начальника Молдавского ЛПУМГ по капстроительству.

Практически год работы в Молдавии и Одесской области был насыщен событиями, впечатлениями, встречами с интересными людьми. Строились и вводились в эксплуатацию газопроводы-отводы ГРС к городам Кагул, Измаил, Тараклия, Резина, Григориополь, селу Бурлачены, АГНКС в Кишиневе и Тирасполе, расширялась КС «Тирасполь». Работали с руководством Молдавской ССР: ЦК КПМ, Советом Министров, Госпланом, Минжилкомхозом (Н.М. Положенко), Минстроем, Молдгазом (Ф.В. Гарбуз). ЛПУ располагалось в Тирасполе с промплощадками в Одессе и Вулканештах. Трудолюбивый, высокопрофессиональный коллектив. Начальник — Валентин Николаевич Пьянков, главный инженер — Иван Алексеевич Подмазко, начальник ЛЭС — Иван Семенович Матненко, старший инженер по капстроительству — Светлана Вячеславовна Федосеева, начальник АГНКС «Кишинев» Иван Дмитриевич Генев и другие.

В последние дни сентября 1985 года телефонный звонок от П.М. Алексеенко: «Срочно приезжай в Харьков, назначаешься начальником отдела АГНКС». В начале 1980-х годов ЦК КПСС и Совет Министров

СССР приняли постановление об использовании природного газа в качестве моторного топлива и поручили строительство сети автомобильных газонаполнительных компрессорных станций (АГНКС) Мингазпрому. Контроль за исполнением данного решения был возложен на Комитет народного контроля СССР — очень действенный орган жесткого партийно-государственного контроля за выполнением государственных планов, постановлений правительства, расходованием ресурсов.

Из первых в СССР 15 АГНКС две были построены в Харькове — №1 и 2 (заводские номера 4 и 9). Все 15 строились по одному очень неудачному проекту, комплектовались практически неработоспособными компрессорами и все они оказались тем самым первым блином, который комом. Все недоработки устранялись длительное время в процессе эксплуатации совместно с заводом-изготовителем оборудования. АГНКС второй очереди — Харьков №3 и 4, Белгород №1 и 2, Курск №1 и 2, Орел, Брянск, Днепропетровск, Кривой Рог, Николаев №2, Херсон, Кишинев, Тирасполь — строились по типовому проекту ВНИПИ-трансгаз (директор, Николай Алексеевич Ишутин, карьеру газовика начинал в ХТГ). Оборудование современного уровня с агрегатной и общестанционной автоматикой и материалы для этих АГНКС поставлялись комплектно из Германской Демократической Республики.

В октябре 1987 года я был назначен начальником восстановленного Харьковско-го ЛПУМГ с промплощадками в Белгороде (Алексей Иосафович Мартынов) и в Панютино (Владимир Георгиевич Китченко). В предыдущие годы Харьковское ЛПУ подверглось серии необоснованных структурных реорганизаций и на момент его нового рождения управление имело довольно слабую производственную базу и техническую оснащенность. При этом в коллективе трудились прекрасные специалисты. Главным инженером ЛПУ был назначен Петр Федорович Слесар.

Одиннадцать лет работы начальником Харьковско-го ЛПУМГ — период активного развития управления на фоне исторических преобразований государства и общества. В эти одиннадцать лет уложились

перестройка, распад СССР, ликвидация компартии, независимость Украины, независимость Укргазпрома, резкое повышение цены на природный газ, рост неплатежей, дважды менялась валюта. В этих условиях коллективом Харьковско-го ЛПУ были построены газопроводы и ГРС в Дергачи, Близнюки, Смирновку, Печенеги, Старый Салтов, Великую Бабку, Слатино, Зачепиловку, знаменитую Прохоровку и Томаровку Белгородской области, АГНКС в Лозовой и Шебекино. Обустроено и освоено Безлюдовское газоконденсатное месторождение (ГКМ) природного газа. В эпопею обустройства Юльевского ГКМ коллектив в сверхсжатые сроки обеспечил строительство и пуск в эксплуатацию газопровода протяженностью 33 км от Юльевского ГКМ до ТЭЦ-5.

Чрезвычайно важным, практически революционным был осуществленный в 1996–1997 годах переход от измерений природного газа дифманометрами с регистрацией перепада давления на диаграммах к электронным вычислителям расхода газа с электронными преобразователями перепада давления. Ушли в прошлое определение «на глазок» текущего часового расхода газа, картограммы с расплывающимися чернилами, планиметры и, главное, субъективные ошибки и возможные злоупотребления операторов при обработке картограмм и вычислении расхода газа. На базе новых приборов учета и новых средств связи была создана информационная система коммерческого учета газа, позволяющая круглосуточно в любой момент времени получать информацию о режиме работы измерительных линий на ГРС.

В ноябре 1998 года после перевода Анатолия Андреевича Рудника в Киев я был назначен генеральным директором предприятия «ХАРЬКОВТРАНСГАЗ». Тогда это был большой высокопрофессиональный коллектив, развитая газотранспортная система. Пролетарское управление подземного хранения газа в стадии строительства второй очереди, газодобывающие подразделения на Юльевке, в Красном Куте, Перещепино, подсобное сельское хозяйство с двумя тысячами гектар пахотных земель и полумиллионным убытком в год, базы отдыха в Коблево и недостроенные —

в Кирилловке и Судаче. Системные неплатежи за газ и транспортные услуги. Как следствие — 1 млрд. 200 млн. грн дебиторской, 600 млн. грн кредиторской задолженности, до полугода долгов по невыплаченной заработной плате. Фактически прекращенное финансирование десятков объектов незавершенного строительства на миллионы гривен.

Глаза страшатся — руки делают; поговорка стопроцентно к месту. Почти весь 1999 год был посвящен реорганизации предприятия в связи с созданием НАК «Нефтегаз». ХТГ отдал все подразделения газодобычи и получил в свой состав газотранспортные: Купянское и Шебелинское ЛПУ, Кегичевское СПХГ. К середине года погасили долги по заработной плате и вышли на регулярную ежемесячную выплату. За полтора года удалось рассчитаться по налогам. Далее выборочно о некоторых решенных проблемах:

- закончили и ввели в эксплуатацию газопровод Ду 1000 протяженностью 45 км на участке «Павлоград – Пролетарка»;

- оснастили современными системами управления и ввели в эксплуатацию КЦ №3 КС «Шебелинка»;
- было найдено и, главное, принято решение о методе восстановления работоспособности КС «Краснополье». До этого много лет данный вопрос обсуждался на совещаниях в Днепропетровске, Харькове, Киеве. Работы были выполнены силами Криворожского РСУ и Днепропетровского ЛПУ;
- до 2000 года капитально отремонтировали 10–12 км линейной части, после — 45–50 км;
- при активном участии всего коллектива ХТГ был построен, испытан и введен в эксплуатацию газопровод «Джанкой – Феодосия – Керчь».

Трудно втиснуть в рамки данной юбилейной статьи все достижения, проблемы, радости и неудачи, встречи и расставания. К сожалению, в статье мало имен и фамилий замечательных людей, операторов ГРС, линтрубов, сварщиков, водителей, машинистов трубокладчиков и экскаваторов, машинистов КЦ, прибористов, инжене-

ров, економістів, керівників відделів і підрозділів, з якими мені випало щастя зустрічатися і разом працювати.

В моєй пам'яті всі вони є завжди. Спасибі вам всім!

Уважаемые друзья, сотрудники и ветераны УМГ «ХАРЬКОВТРАНСГАЗ», коллеги смежных и подрядных предприятий! Поздравляю вас с 60-летним юбилеем родного для всех нас предприятия. От всей души желаю всем крепкого здоровья, счастья, благополучия, оптимизма, вдохновения. Пусть в ваших семьях всегда будет мир и согласие, радость и любовь. И с улыбкой: «За нас и за ТРАНСГАЗ»!

**Олександр Федорович Литвинюк,
ветеран газової промисловості,
головний інженер Миколаївського ЛВУМГ у 1994–2010 рр.
(стаж роботи в галузі — 35 років)**

У 1975 році отримав атестат про середню освіту. Переді мною якось і не стояло питання вибору майбутньої професії. Мій батько працював у нафтогазовидобувному управлінні ВО «Україна», а в обласному центрі був єдиний на той час в Україні Івано-Франківський інститут нафти і газу. Так що з вибором професії я визначився давно, ще зі шкільної лави.

Після закінчення у 1980 році інституту нафти і газу я отримав розподіл на робо-

ту в УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Р.І. Белобров, на той час директор ХТГ, у розмові зі мною в своєму кабінеті розповів про перспективи газифікації південно-східних регіонів України, будівництво нових об'єктів магістральних газопроводів, компресорних станцій та ГРС. Молоді спеціалісти потрібні були у всі структурні підрозділи ХАРКІВТРАНСГАЗу, і я отримав направлення на роботу в Миколаївське ЛВУМГ, де начальником тоді був І.І. Устинов.

У грудні 1979 року була введена до експлуатації компресорна станція в с. Мар'ївка. Свою діяльність я розпочав змінним інженером КС. Спеціалістів на станції не вистачало. Пройшов за один тиждень стажування, і начальник КС В.В. Вікторов поставив мене першим раз у нічну зміну. А в роботі

було тоді 4 ГПА СТД-4000. Усю ніч я провів в цеху біля щитів управління ГПА. Напруга відповідальності спала тільки після здання зміни. За два роки роботи на КС я отримав значний досвід експлуатації компресорних станцій. Моїм наставником та вчителем був фахівець з великої літери, людина енергійна, ерудована, принциповий керівник, який, на жаль, рано пішов із життя, — В'ячеслав Васильович Вікторов.

Географія об'єктів газотранспортної системи управління була дуже розширена. До складу ЛВУМГ входили Миколаївська, Одеська, Херсонська області, частина Криму до Красноперекіпська та Молдавії до Тирасполя. У 1981 році на базі Миколаївського ЛВУМГ було створене Одеське ЛВУМГ, а у 1994 році — Херсонське.

У 1980-ті роки минулого століття газифікація в Миколаївській області велася інтенсивними темпами. До 1990 року були збудовані та введені в експлуатацію:

- АГНКС-1, АГНКС-2 м. Миколаєва (1985 р.);
- 28 газорозподільних станцій в населених пунктах області;
- газопровід Ду 400/300 довжиною 29,7 км до Миколаївського глиноземного заводу — блакитне паливо прийшло до найбільшого промислового споживача області. Проектна продуктивність ГРС складала 1314 млн. м³/рік, це найбільший споживач області по прямих трубах і дотепер;
- полігон в с. Каборга Очаківського району для випробування турбін вітчизняного виробництва ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект»;
- магістральний газопровід «ШДКРІ» Ду 1000 мм на ділянці Радушне – Мар'ївка;

- газопровід «Мар'ївка – Херсон – Крим» Ду 1000 мм довжиною 64,9 км та багато інших об'єктів ГТС.

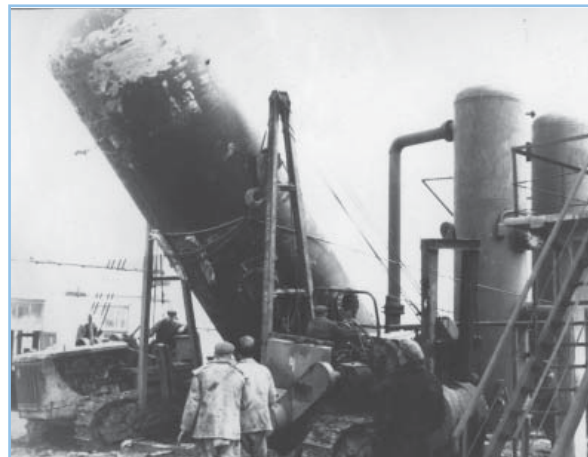
У 1994 році я був призначений на посаду головного інженера ЛВУМГ. З розпадом Радянського Союзу з 1991 року обсяги будівництва МГ, ГРС, АГНКС значно знизилися. Будівництво нових об'єктів майже не велося, проте гостро постало питання проведення капітального ремонту об'єктів ГТС з терміном експлуатації більше 30 років. У період з 1996 до 1999 року вперше в нашому управлінні був проведений ремонт газопроводів «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса-1» Ду 700 мм та «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса-2» Ду 1000 мм довжиною 17,5 км кожний. Це був наш перший сумісний з Криворізьким РБУ (начальник — М.С. Ковальов) досвід капітального ремонту труби. Ремонт проводили в основному з підваркою каверн та переізоляцією труби на брівці траншеї. Такого поняття, як реноваційна труба, ми і не чули, а нової і не бачили. Якість ремонту труби бажала бути кращою, і тому, напевно, через 8 років на газопроводі «Шебелинка – Дніпропетровськ – Одеса-1» нам повторно доводилось ліквідувати свищі на цій ділянці. У 2001 році було розпочато перший етап ремонту газопроводу-відгалуження до м. Херсон діаметром 500 мм, довжиною 5 км. Був відкритий рахунок першим відремонттованим кілометром одного з самих старих газопроводів управління.

Значну увагу у своїй професійній діяльності я приділяв питанням реконструкції газорозподільних станцій. У 2005 році ми закінчили роботу з реконструкції ГРС «Очаків». Разом із керівництвом ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» провели заміну регуляторів

тиску, трубопровідної арматури. Була змонтована і введена в дію система автоматичного керування «Нейрон-ГРС». Установлені 5 підігрівачів газу ПГ-10, ПГ-30. Капітально відремонтовано приміщення операторної та витратомірної на 8 ГРС. У 2009 році розпочато роботу з реконструкції ГРС «Горохівка» з будівництвом окремої вихідної нитки редукування та обліку газу на ТОВ «Сандора». Проведено реконструкцію ГРС «Ольшанське» з установкою першого в управлінні автоматичного одоризатора газу та реконструкцію витратомірних вузлів.

У 2012 році введено в експлуатацію ГРС м. Снігурівка. Був завершений об'єкт будівництва, розпочатий ще у далекому 1991 році — магістраль довжиною 38,4 км, діаметром 219 мм прокладена до останнього негазифікованого міста області. Безмірна радість та щасливі усмішки світилися

на обличчях снігурівців, коли будівельники вперше запалювали символічний газовий факел. Приємно усвідомлювати, що і колектив Миколаївського ЛВУМГ робить значний внесок у становлення, зміцнення та розвиток нашої галузі, нашого підприємства.

Микола Кирилович Твердохліб,
ветеран газової промисловості,
заступник начальника відділу ЕЛЧМГ, ГРС і ПКЗ з 1996 р.
(стаж роботи в галузі — 49 років)

Уся моя трудова діяльність, крім сезонних сільськогосподарських робіт в колгоспі на моїй благодатній Вінничині під час навчання у школі, пов'язана з паливно-енергетичним комплексом. Після закінчення школи у 1958 році і невдалої спроби стати інженером-радіотехніком, майже рік працював на будівництві шахт Донбасу, а потім і в самій шахті, де пізнав важку, сповнену небезпек працю шахтарів. Це був короткий період «хрущовської» відлиги, коли була зруйнована «залізна завіса», почалась перебудова економіки, освоєння цілини та космосу, поштовх екстенсивного розвитку промисловості з нарощуванням обсягів

видобутку корисних копалин, випуску різноманітної продукції тощо.

Характеристика цього періоду дуже неоднозначна через різні політичні події, але для мене він став визначальним у виборі професії і доленосним: саме тоді, як я дізнався пізніше, було засноване УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ», де я працюю останні 29 років. Після служби в армії, в ракетній частині, я за підказкою своєї сестри Ніни та її чоловіка Степана Порфіровича Чуйка (в майбутньому — ветеранів нафтогазової галузі) у 1961 році вступив на нафтовий факультет Львівського політехнічного інституту. З різних причин цей факультет з 01.09.1963 р. було переведено в Івано-Франківськ, де створено філію ЛПІ, яка стала прообразом Національного технічного університету нафти і газу. Я був у числі тих, хто у 1967 році стали першими випускниками цього рідного для багатьох колег навчального закладу. Запам'ятались викладачі І.Х. Хізгілов, К.Д. Фролов, Ю.Г. Гаген, І.П. Яблочкова, В.І. Горгула, В.К. Касперович та інші. Із випускників: І.Г. Палцан, М.Г. Грицишин, В.П. Юрченко, М.М. Лисовець, С.В. Коробченко, В.П. Бортнік, В.О. Стожук.

За період навчання в інституті на перших двох курсах у нас були обов'язкові виробничі практики по 6 місяців («хрущовські», як ми їх називали). Під час цих практик я працював по декілька місяців на будівництві нафтопроводу «Дружба» в ізолювально-укладальній колоні, на другому курсі — у Тернопільському ЛВУМГ слюсарем КВП. На будівництві першого магістрального нафтопроводу «Дружба» з СРСР до країн Західної Європи я був на ділянці по заплаві р. Прип'ять, по Пінських болотах. Враження від невлаштованого побуту та від низького рівня технічного оснащення пам'ятаю і сьогодні, хоча була і гордість від розуміння важливості цього об'єкта. На КС «Тернопіль» набув певного досвіду як по цеху КС, так і з експлуатації лінійної частини газопроводів. Захищав диплом за темою «Збільшення продуктивності газопроводу «Долина – Ужгород — Держкордон» («Братерство»), побудованого у 1967 році, — першого через Карпати.

Так сталося, що після закінчення інституту за спеціальністю «Експлуатація нафтогазопроводів, газосховищ і нафтобаз» 20 років працював у газовидобуванні на Слобожанщині. Важко переоцінити досвід, здобутий за цей час. У пам'яті зали-

шилися події, які вимагали надзвичайного напруження розумових і фізичних сил, коли рішення досягались концентрацією зусиль багатьох людей, залученням великої кількості технічних засобів.

У 1968–1976 роках я працював на Єфремівському промислі (запаси газу понад 100 млрд. м³), коли видобуток газу досягав 24 млн. м³ на добу (була свердловина-«рекордистка» №104 із дебітом 2,3 млн. м³). Приймання свердловин після закінчення буріння, випробування шлейфів, пуск і налагоджування УКПГ (5 шт.), забезпечення їх роботи, удосконалення сумісно з інститутами і заводами та освоєння нового обладнання, оптимізація схем збору, технологія підготовки газу до дальнього транспорту і ще було безліч питань, якими я опікувався як старший інженер (заступник начальника промислу).

Робота була напружена, газу завжди не вистачало, якість його підготовки при великих об'ємах видобутку і надвисоких швидкостях у технологічних трубопроводах і апаратах була невисокою, а звідси і безліч проблем, особливо зимою. Пам'ятаю один із аргументів того часу, наведених головним диспетчером Харківського ГПУ, до складу якого входив промисел, щодо необхідності

збільшення подачі газу: «Ти розумієш, що на вході в Одесу зараз тиск близько 2 атмосфер!?!». Я «розумів», хоча відповідальність за безпеку роботи і дотримання технології видобутку газу з мене ніхто не знімав. У 1975 році видобуток газу в Україні досяг 68,7 млрд. м³/рік — це 25% від показників СРСР, з них близько 7 млрд. м³/рік — це єфремівський газ.

Багато що було випробуване вперше: арматурні блоки ПівдНДІДІПрогаз, блоки сепарації УкрДІПрогаз (конструкція і тих, і інших була невдалою), запуск на промислову потужність перших зразків турбодетандера «Союзтурбогазу» та аміачної холодильної установки (для ознайомлення з нею приїжджав із Москви заступник міністра М.В. Сидоренко). Взагалі на промислі досить часто були «високі гості»: В.П. Максимів, Р.М. Макар, І.В. Діяк, Т.С. Михалевич та інші. Здебільшого вони приїжджали при нештатних ситуаціях — відкриті газові фонтани, початок чи закінчення будівництва об'єктів, аварії і тощо.

Із цих ситуацій найбільше запам'яталась аварія біля загорожі ПГРС на щойно побудованому газопроводі «Єфремівка – Диканька — Київ» Ду 1000, коли після розриву газопроводу на схилі балки здетонували і почали розриватися від температури пожежі артилерійські снаряди, що залишилися після Другої світової війни. Тоді всі земляні роботи почали виконувати тільки після обстеження саперів. Ще одна ситуація, яка сталася у 1971 році на Хрестищенському промислі (відкритий фонтан), вимагала компенсувати об'єми подачі газу, в т. ч. і на Єфремівському промислі. Лише в липні 1972 року був проведений підземний ядерний вибух в похилій свердловині біля аварійної №35, який майже нічого не вирішив. На щастя, аварію ліквідували простішим методом — шляхом установки під факелом заввишки до 30 м противикидного обладнання.

Ще 1970-ті роки запам'ятались дуже сніжними і морозними зимами, коли сніг засипав обладнання і вручну прокопували траншеї, щоб можна було контролювати його роботу, коли на свердловині, а інколи і на УКПГ, можна було дістатися тільки артилерійськими тягачами (були АТЛ, АТС, АТТ) або пішки. Незважаючи на невели-

ку відстань до смт Первомайський, де ми жили, багато ночей доводилось проводити на промислі, бо недосконалість технології очистки газу, високий водяний і конденсатний фактор, перезавантаження обладнання ставали причиною утворення гідратів. Газ вимагав великого напруження. Влітку, в сезон ремонтних робіт, не вистачало людей, бо, крім інтенсивного будівництва об'єктів та їх освоєння, були ще «рознарядки» місцевих органів влади на сільгоспроботи, а адмінкомісії району ще і штрафували за бур'яни вздовж доріг і біля об'єктів. У цей період боротьби з «націоналізмом», посилення ідеї «злиття націй», підняття ролі КПРС у суспільному житті неможливо було суперечити владі.

У 1977–1987 роках я працював заступником начальника ГКС, потім головним механіком — начальником механоремонтної служби Харківського ГПУ. Це знову період найбільшого видобутку газу, якого досягло Харківське газопромислове управління. За цей період облаштовувались родовища Березівське, Степівське, будувались УКПГ як на цих ГКР, так і «Меліховка-2», УКПГ-5 і головні споруди на Хрестищі, проводилась реконструкція існуючих УКПГ. Згадується виведення на робочий режим компресорів «Солар» виробництва США та аварія у старому цеху Кегичівської МДКС, яка була ліквідована тільки після детального обстеження і ремонту залізобетонних конструкцій цеху Полтавським ІБІ. Ще один характерний для того часу випадок, коли я відмовився приймати від залізниці «відремонтований» аж у Бухарі (за рознарядкою з Москви) трактор, з якого в дорозі було знято все, що тільки можна. Після нищівної статті в обласній газеті та «вказівки зверху» залишки цього трактора мовчки прийняли. Була і перемога у Вищому арбітражі в Москві, до якого ми подали позов проти Бакинського заводу, який поставив фонтанну арматуру для свердловин із великим браком, що призвело до аварії та втрат газу.

Я з великою повагою згадую своїх колег — таких висококласних фахівців, як С.П. Чуйко, М.М. Рогатюк, В.В. Бак, В.Т. Градюк, М.О. Пелехов, В.Й. Голубенко, І.Д. Степаненко, К.О. Майдан, Д.А. Іванченко, М.Й. Дмитровський, П.Ф. Слесар, О.І. Ткач, О.Г. Котельников, Ф.М. Колесніков,

В.А. Татарчук, М.Р. Тарасенко і багато інших, з якими було багато пережито.

З черговою перебудовою економіки СРСР і зміною структури об'єкти Харківського ГПУ у 1987 році передали Шебелинському і Полтавському ГПУ та ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ». З 1996 року я працюю заступником начальника відділу експлуатації магістральних газопроводів і ГРС ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Етап нарощування обсягів був на той час пройдений. І хоча було побудовано 46 ГРС, 1364 км магістральних газопроводів та газопроводів-відгалужень, все ж пріоритетом стала оптимізація структури, підвищення ефективності, виконання ремонтів, модернізація обладнання об'єктів, підвищення культури і технічного рівня експлуатації. Необхідно пам'ятати, що, за оцінками, значення газу як енергоносія у світі не буде надалі зменшуватись, і потреба в нашій ГТС залишиться надовго.

Можна ще назвати такі цифри: усього з надр України видобуто близько 2 трлн. м³ газу з прогнозних ресурсів близько 4,5 трлн. м³, хоча у перспективі приблизно 20% від споживання газу в Україні буде задовольнятися за рахунок імпорту. Отже, завдання зберігати нашу ГТС ще надовго залишиться актуальним.

1990-ті роки характеризувалися збільшенням обсягів капремонтів газопроводів — до 2000 року було відремонтовано близько 300 км, ремонтувались КС, ГРС та інші об'єкти. Найбільших показників було досягнуто у 2012 році — 56,6 км. Усього за останні 20 років переукладено близько 5 км підводних переходів, взято курс на збільшення обсягів діагностичних робіт (ККО, ВТД), які дають змогу визначити ділянки, де необхідний ремонт. Також пріоритетом стала реновація обладнання ГРС, засобів ПКЗ, використання нових технологій ремонту.

Безпосередню участь я брав у багатьох заходах, наведу тільки деякі з них:

- удосконалення конструкції кранів Ду 1000–1200 СМПО ім. Фрунзе;
- розробка програм обліку та звітності по ГТС разом із НДПІАСУТрансгаз;
- забезпечення на рівні Херсонської облдержадміністрації можливості робіт з випробовування газом відремонтованої ділянки «Херсон – Крим»;

- участь у доведенні характеристик обладнання виробництва Австрії до вимог наших НТД для застосування на ГРС смт Комсомольське;
- удосконалення видачі даних фірмою «ROSEN» після проведення ВТД;
- робота з ІЕЗ ім. Є.О. Патона щодо підвищення надійності газопроводів;
- участь у комісіях з приймання нового обладнання фірми «Факел»;
- удосконалення технічних вимог на будівництво та приєднання до ЄГТСУ;
- забезпечення надійної експлуатації газопроводів у зоні гірничих виробок.

У день ювілею з великою повагою хочу назвати керівників УМГ та відділу, з якими вирішувалось багато питань, висококласних спеціалістів своєї справи — це Г.П. Горностаєв, П.Ф. Слесар, М.П. Собчук, Р.Ю. Малютін, Р.Д. Карвасарський, П.З. Кузенко. Велика шана працівникам всіх відділів, керівникам і начальникам служб підрозділів, з якими я працював і працюю.

Усіх неможливо перелічити, кожна людина і працівник доклали багато зусиль, енергії, ініціативи, наполегливості, знань, здоров'я, безсонних ночей і позаурочного часу, витримки і розсудливості, організаторських здібностей, виявили кращі людські якості у стосунках з колегами і високу відповідальність за доручену справу. Назву хоча б деяких: Ю.М. Пензій, Є.О. Шапченко, О.І. Ткач, В.М. Грипась, О.П. Чепурний, С.Г. Койнаш, О.Я. Хандримайлов, І.В. Коваленко, В.І. Клименко, Д.О. Троценко, М.Г. Зінченко, С.Г. Ніколенко, Г.А. Овчаренко, В.П. Собчук, В.С. Сливканич, О.А. Моторя, С.В. Макаров, М.В. Зикін, О.А. Бондаренко, О.В. Іваньков, А.М. Бурдуленко, Ю.В. Хмелевський, В.М. Андрусів, О.М. Шеремет, А.А. Деркач, О.Б. Дереновський, В.Г. Бондаренко, А.М. Вельчев, Р.В. Матвієнко, В.П. Перетятко, В.І. Чушак, Є.О. Литвинюк, В.З. Литвинюк, С.М. Попов, С.О. Лещенко, О.П. Булах, Ю.О. Волянський, А.О. Охримчук, В.М. Фурсов, А.А. Сарабєєв та багато-багато інших. Цей перелік можна було б продовжувати ще дуже довго. Приємно зазначити, що працівники, які нещодавно прийшли в ХАРКІВТРАНСГАЗ, також заслуговують на велику повагу і розуміння. Я дуже вдячний усім за постійну підтримку під час роботи, розуміння, взаємодопомогу та людяність.

Безмежно вдячний своїм учителям та колегам і радий думці, що мої знання й досвід були або ж і стануть допомогою для зростання професіоналізму, знань, а звідси й впевненості у виборі правильних рішень складних питань, якими наповнені наші виробничі будні! З ювілеєм усіх вас! Будьмо!

Віктор Петрович Пархоменко,
ветеран газової промисловості,
заступник начальника Краматорського ЛВУМГ у 1979–2002 рр.
(стаж роботи в галузі — 28 років)

У Краматорському ЛВУМГ я працював з 1974 до 2005 р. З них перші чотири роки — старшим інженером з експлуатації ГРС, наступні два — начальником лінійної експлуатаційної служби, ще 22 роки — заступником начальника управління.

Першим моїм учителем був начальник управління у 1974–1984 роках Олексій Федосійович Петрусенко, самовіддана праця якого, відповідальність та дисциплінованість були для мене прикладом добросовісного ставлення до дорученої справи, кваліфікованого вирішення складних питань нашої галузі.

Пам'ятним періодом моєї роботи у Краматорському ЛВУМГ були роки будівництва та виведення на робочий режим магістрального газопроводу «Новопсков – Краматорськ» діаметром 1000 мм, довжиною на Краматорській ділянці 74 км. У грудні 1980 року державна комісія підписала акт прийняття в експлуатацію першої черги цього газопроводу. Взагалі 1978–1988 роки були дуже напруженими, газопроводи будувалися швидкими темпами, щорічно в ДОНБАСТРАНСГАЗі будувалося близько 300 км магістральних газопроводів, разом із тим

будувалися газопроводи-відгалуження до населених пунктів, промислових об'єктів, металургійних комбінатів тощо.

Пуск газу по газопроводу «Новопсков – Краматорськ» був здійснений 6 січня 1981 року. Після розпорядження від диспетчерської служби за моєю командою був відкритий байпас крана для наповнення газопроводу, а далі газ був поданий в діючі газопроводи «Амвросіївка – Горлівка – Слов'янськ», «Амвросіївка – Горлівка – Краматорськ». Великий газ із Середньої Азії надійшов із побудованого у 1977–1979 роках газопроводу «Союз». Пізніше було запущено другу чергу газопроводу «Краматорськ – Донецьк» діаметром 1000 мм. А вже коли я пішов на пенсію, цей газопровід був доведений до Маріуполя.

Далі розпочалася велика газифікація всього промислового Донбасу. Особливо мені запам'яталося будівництво газопроводу до Вуглегірської ГРЕС довжиною 46 км і діаметром 700 мм. У листопаді 1983 року мені пощастило подати до неї газ. Ця ГРЕС була і є потужною і працювала на вугіллі, якого спалювалось сотні тонн. Скільки там утворювалось золи, скільки кіптяви висипалося на навколишню територію, і раптом із труби йде білий димок, горить газ — і ніякої золи, ніяких відходів!

Мене завжди вражала міцна дружба, взаємодопомога, взаєморозуміння серед газників. У газовій промисловості це свята справа — допомагати один одному.

З нагоди 60-річчя УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» бажаю всьому колективу міцного здоров'я, успіхів і мирного неба!

Володимир Миколайович Гусак,
ветеран газової промисловості,
начальник Борівської ГКС Первомайського ЛВУМГ з 2003 р.
(стаж роботи в галузі — 39 років)

Генеральное соглашение о сотрудничестве в освоении Оренбургского газоконденсатного месторождения и строительстве магистрального газопровода «Оренбург –

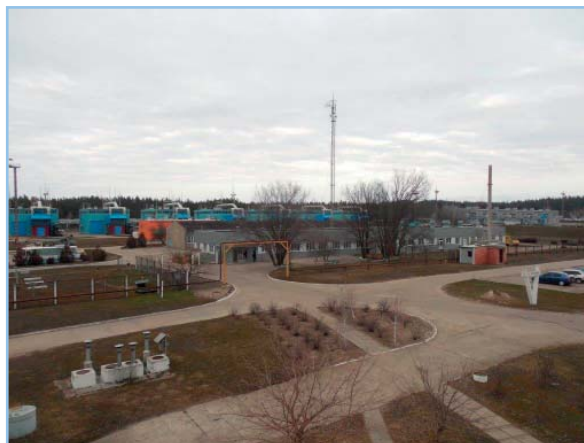
Западная граница СССР» было подписано 21.06.1974 г. главами правительств в ходе заседания 28-й сессии СЭВ. Участие европейских государств — членов СЭВ в ре-

лизации этого соглашения заключалось в самостоятельном сооружении согласно проектной документации, разработанной специалистами проектных организаций, объектов магистрального газопровода «Оренбург – Западная граница СССР», который в 1977 году был переименован в газопровод «Союз».

Трасса газопровода была поделена на пять участков, закрепленных за государствами — участниками строительства. Первый — за Венгрией, второй — за Чехословакией, третий — за Польшей, четвертый — за ГДР, пятый — за Болгарией. Румыния финансировала закупку оборудования, труб и материалов для обустройства месторождения и строительства третьей очереди Оренбургского газоперерабатывающего завода. Кроме строительных организаций этих стран, в сооружении линейной части газопровода и компрессорных станций принимали участие также подразделения Миннефтегазстроя СССР. Проектирование газопровода осуществлял Всесоюзный институт по проектированию объектов газовой промышленности «Союзгазпроект» (г. Москва) — одна из лучших проектных организаций в то время.

Участок газопровода от Оренбурга до Новопскова был спроектирован параллельно уже построенному газопроводу «Оренбург – Новопсков» диаметром 1220 мм, а далее — к Западной границе СССР по новому коридору. Непосредственно строительство газопровода «Оренбург – Западная граница СССР» было начато во второй половине 1975 года. Практически весь первый год ушел на обустройство строительных городков, баз, отведенных под строительство самого газопровода и компрессорных станций.

Согласно первоначальным планам строители из Польской Народной Республики должны были работать на газопроводе на восточном участке, ближе к Оренбургу, но так сложилось, что польские специалисты осуществляли строительство линейной части от российско-украинской границы через Луганскую, Харьковскую и Полтавскую области. Здесь же были построены Новопсковская, Боровская, Первомайская, Машевская и Кременчугская компрессорные

станции. Заказчиком строительства на польском участке выступала Харьковская дирекция строящегося газопровода ВО «Союзинтергазпром», которую возглавлял директор Луговской, позже — В.В. Малушко и главный инженер А.В. Лукин. Генподрядчиком выступало Харьковское управление ВО «Союзинтергазстрой».

Мне довелось с 1976 года участвовать в строительстве Боровской КС, линейной части от границы Луганской области до Новопскова и Боровой, перехода через Краснооскольское водохранилище (три нитки Ду 1000); линейной части на участке Кременчуг – Козельщина Полтавской области. Среди строителей трассу газопровода называли «Дорогой солнца», т. к. она прокладывалась практически строго с востока на запад. Рабочий день начинался рано (выезд на работу — в 5 часов утра), работали до позднего вечера. На счету был каждый световой день. Техника на строительстве компрессорных станций и линейной части использовалась самая современная: сварочные комплексы, автоматы и полуавтоматы, землеройная техника, трубоукладчики, автокраны, комбайны для очистки и изоляции труб, изолировочные машины. Трубы Ду 1400 и краны для линейной части — «Грове», камеры приема и запуска поршней — «Италосидер» (Италия).

На газопроводе свыше 50% стыков труб выполнялись автоматической сваркой под флюсом. На сварочных базах для сварки двухтрубных секций БТС-142 было использовано двухстороннее автоматическое сваривание под флюсом поворотных стыков, что полностью исключало ручную подварку. Оборудование компрессорных станций

было в основном из Западной Германии, а также из Англии, США, Финляндии.

Строительство велось квалифицированными специалистами, большую часть которых составляли сотрудники польской строительной фирмы «Энергополь», специализирующейся на монтаже энергетического оборудования. Проблемы при строительстве практически не возникали, а если возникали, то решались очень оперативно. 27 сентября 1977 года на границе СССР и Чехословакии был сварен «красный стык» 2750-километрового магистрального газопровода «Союз», построенного из труб диаметром 1400 мм, рассчитанных на рабочее давление 7,5 МПа. Для обеспечения его работы было сооружено 20 компрессорных станций суммарной мощностью 1,58 млн. кВт, системы управления, телемеханики, центры производственно-ремонтных служб.

Большую помощь Харьковской дирекции строящегося газопровода оказывали специалисты ХАРЬКОВТРАНСГАЗа, и не случайно, что в 1978 году Первомайское ЛПУМГ вошло в состав УМГ «ХАРЬКОВТРАНСГАЗ». Основу эксплуатационного персонала ЛПУМГ составляли опытные работники газовой промышленности: начальник управления М.Т. Роцин, главный инженер Г.Г. Беззубов, начальник ГКС В.В. Бак, много рабочих и специалистов, получивших богатый опыт работы в Средней Азии, пополнили штатный состав Боровской станции. Этот коллектив неоднократно завоевывал призовые места в соревнованиях.

Несправедливо было бы не вспомнить о вкладе, который был сделан в развитие райцентра Боровая. Благодаря строительству газопровода «Союз» в поселок и в район пришел газ, чем в те времена не могли гордиться и более крупные населенные пункты. Были построены очистные сооружения, водозабор, водопроводы, электрические сети, дороги, котельная и детский сад на 120 мест, три четырехэтажных образцовых дома на 120 квартир, что дало перспективу для развития поселка и вывело Боровской район в число передовых в Харьковской области.

Спустя 5 лет, в 1983 году, возникла необходимость в строительстве газопро-

вода «Новопсков – Шебелинка» и цеха №2 Боровая. Проектирование газопровода осуществлял государственный НИПКИ «Южгипрогаз» (г. Донецк). Строительство начало СУ №13 «Укрвостокнефтегазстрой», была проложена линейная часть газопровода диаметром 1200 мм, выполнена часть фундаментов КС. Сооружался подводный переход через Краснооскольское водохранилище — две нитки Ду 1200. Затем объект — компрессорную станцию — передали строителям из Польши, а генподрядчиком было определено Сумское управление строительства ВО «Союзинтергазстрой». Несмотря на то, что качество поставляемого оборудования могло бы быть лучше, строители и специалисты эксплуатации приложили все силы для устранения проблемных мест — и цех №2 был введен в эксплуатацию.

Турбоагрегаты ГТН-6-750 цеха №2 оборудовались теплоутилизаторами большой производительности, и благодаря этому в с. Новоплатоновка харьковским заводом «Протон» были построены и давали продукцию теплицы площадью 1 га, а затем был собран, но не введен в эксплуатацию еще 1 га теплиц дополнительно. К сожалению, завод «Протон» претерпел реорганизацию и тепличное хозяйство ликвидировали.

Благодаря строительству газопровода «Новопсков – Шебелинка» в поселке были расширены и модернизированы очистные сооружения, тепловые, водопроводные и канализационные коммуникации, электрические сети, построена еще одна районная котельная, детский сад на 160 мест, два пятиэтажных дома на 100 квартир и районная поликлиника на 180 посещений — гордость нашего поселка. Так сложилось, что «Дорога солнца», прошедшая через Боровую, дала толчок ее активному развитию.

Сейчас на Боровской станции работают более 100 специалистов, среди которых много представителей трудовых династий: теперь уже взрослые дети продолжают дело своих родителей, которые пришли на станцию в 1970–1980-е годы. История «Дороги солнца» стала и их историей, а поселок Боровая — их малой родиной.

Віктор Іванович Жебко,
ветеран газової промисловості,
начальник ОВС Пролетарського ВУПЗГ у 1987–2007 рр.
(стаж роботи в галузі — 28 років)

У 1969 році після демобілізації з армії почав трудову діяльність на заводі «Промзв'язок» в Охтирці, паралельно вступивши на заочне відділення Івано-Франківського інституту нафти і газу.

У 1972 році влаштувався слюсарем з ремонту нафтопромислового обладнання на Павлівський нафтогазпромисел Полтавського НГДУ, де і розпочав свою діяльність безпосередньо вже у цій сфері. Не завжди було легко, але завдяки своєму бажанню працювати та колегам, які мали немалий досвід, я впевнено вивчав процеси добування нафти, газу та газового конденсату на виробництві. Це мало неабиякий вплив на майбутню раціоналізаторську діяльність.

Там освоїв професію оператора ГРС, оператора з добування газу, потім працював механіком технологічних установок, а згодом і майстром. У 1978 році мене як молодого спеціаліста запросили працювати начальником Пролетарської міжпромислової дотискувальної компресорної станції Полтавського ГПУ, яка на той час тільки будувалась. Уперше на власні очі Пролетарську землю я побачив з гелікоптера. З висоти пташиного лету, як на долоні, було видно прекрасні родючі землі, ліси, лани, поля і річки Оріль та Кільчень, щойно побудований канал «Дніпро – Донбас», трасу міжреспубліканського значення «Москва – Сімферополь». Одразу ж погодився тут працювати. Через деякий час

перевіз сюди сім'ю. З часом і моя дружина, Ольга Василівна Жебко, приєдналась до колективу газовиків Пролетарського ВУПЗГ, де сумлінно працювала інженером з охорони праці до виходу на пенсію. Тож ми з нею пліч-о-пліч пройшли трудовий шлях. На першому місці завжди були безпека виробництва, виконання планових показників та забезпечення раціоналізаторської діяльності.

Дуже пишаюсь тим, що під час роботи на «Пролетарці» мав можливість тісно співпрацювати з висококласними фахівцями галузі, такими як Анатолій Іванович Мороз, Василь Родіонович Іваньков, Микола Сергійович Токар, Петро Михайлович Поволокін, Іван Сергійович Вовк, Василь Федорович Мігур, Михайло Петрович Собчук, Петро Федорович Слесар, Микола Кирилович Твердохліб, Михайло Петрович Ковалко. І весь свій здобутий роками досвід, завжди намагався передавати гідним цієї справи молодим спеціалістам — Володимирі Михайловичу Андрусіву, Андрію Миколайовичу Панасюку, Володимирі Олександровичу Анань'єву та сину — Володимирі Вікторовичу Жебку; які після мого виходу на пенсію у 2007 році продовжують забезпечувати країну блакитним паливом.

Останнім часом переглядаючи фотографії минулих років, розумію, що обрав правильний життєвий шлях, адже той колектив, умови праці, гідна заробітна

платня, великий авторитет підприємства, а найголовніше — розуміння того, що твоя праця є запорукою добробуту родин по всій

країні і навіть за її межами, дають мені право ним пишатись.

Користуючись нагодою, передаю вітання всім, хто мене пам'ятає. Вітаю УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» з 60-річчям, і дай Бог процвітання газовій галузі та мирного неба усій Україні!

**Ольга Борисівна Кощій,
ветеран Харківського ЛВУМГ
(стаж роботи в галузі — 29 років)**

У 1977 році — у період інтенсивного розвитку країни — було потрібно багато дешевого палива і, відповідно, активно розвивалася газотранспортна галузь.

Волею долі прийшла працювати у відділ матеріально-технічного постачання і комплектації ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ» під керівництвом Рудольфа Ігнатовича Белоброва. План капітального будівництва був величезний. Потрапила якраз на будівництво КС «Мар'ївка», «Березівка» та реконструкцію газопроводу «ШДКРІ», II і III ниток газопроводу «Шебелинка – Харків», брала участь в постачаннях устаткування на газопроводи-відгалуження для України, Молдови, Росії, газопроводу «Уренгой – Помари – Ужгород», перші АГНКС.

У групі комплектації будівництв устаткуванням робота дуже цікава і творча, та ще й чудовий колектив грамотних і відповідальних фахівців, таких як головний інженер Михайло Олександрович Петухов, працівник техвідділу Роман Антонович Комаровський, головний енергетик Василь

Федорович Лобяк, а також Юрій Павлович Лук'янов, Антон Павлович Швайковський, Євген Леонідович Гронус та інші, у них було чому повчитися нам, молодим.

Ці знання стали в нагоді, коли прийшла працювати диспетчером в Харківське ЛВУМГ, яке на той період очолював Геннадій Петрович Горностаєв, а потім інженером в службу енерговодопостачання.

Для успішного виконання виробничих завдань необхідна програма соціального захисту працівників. У профкомі працювала з першого року своєї діяльності у ВО «ХАРКІВТРАНСГАЗ», а потім Харківського ЛВУМГ. Брала участь в організації першої Спартакіади ДК «УКРТРАНСГАЗ» в Черкасах, першого фестивалю художньої самодіяльності у Кривому Розі, також ми організували творчі зустрічі з дітьми мистецтв, акторами театрів, проводили екскурсії по історичних місцях, до різних міст України, до Москви, Санкт-Петербурга.

За 31 рік роботи в колективі набуто великого досвіду, є чим поділитися з молоддю. Ще працюючи в Харківському ЛВУМГ, отримала запрошення читати лекції в Харківському державному навчально-курсовому комбінаті для підготовки молодих фахівців, де і працюю дотепер. Ось і виходить, що навіть після виходу на пенсію продовжую підтримувати зв'язок із газотранспортною галуззю.

Історія та сьогодення підприємства у фото

*Директор —
Собчук Михайло Петрович*

*Головний інженер —
Малютін Роман Юрійович*

*Заступник директора з виробництва —
Слесар Петро Федорович*

*Заступник директора
з капітального будівництва
і матеріально-технічного постачання —
Задорожний Валерій Вікторович*

*Заступник директора —
Самсоненко Віктор Володимирович*

*Заступник директора
з фінансово-економічних питань —
Луценко Наталія Миколаївна*

*Заступник головного інженера —
начальник відділу охорони праці, технічного
нагляду та пожежної безпеки —
Овчаренко Геннадій Ананійович*

*Головний бухгалтер —
Лазебна Ірина Віталіївна*

Відділ організації праці та заробітної плати

Фінансовий відділ

Бухгалтерія

Відділ охорони праці, технічного нагляду та пожежної безпеки

Юридичний відділ

Відділ із закупівель товарів, робіт та послуг

Відділ планування та обліку ремонтів

Відділ обліку надання послуг із транспортування газу

*Начальник відділу екології,
природних ресурсів та
енергозбереження —
Ткач Олег Іванович*

*Відділ екології, природних ресурсів та енергозбереження
(мобільна лабораторія)*

Відділ матеріально-технічного постачання

Відділ безпеки

Відділ майна та соціального розвитку

Служба «Автотранспортне господарство»

Загальний відділ

*Провідний інженер —
Курбатов Анатолій Вікторович*

*Помічник керівника —
Комір Юлія Ростиславівна*

*Помічник керівника —
Мельник Світлана Володимирівна*

*Бухгалтер об'єднаного
профспілкового комітету—
Язвінюк Лариса Іванівна*

*Інженер технічного сектору —
Бубна Василь Григорович*

*Помічник керівника —
Бубна Анжела Володимирівна*

*Начальник сектору
з реєстрації та обліку договорів —
Каспрук Діана Леонідівна*

*Інженер сектору з реєстрації
та обліку договорів —
Губа Євген Володимирович*

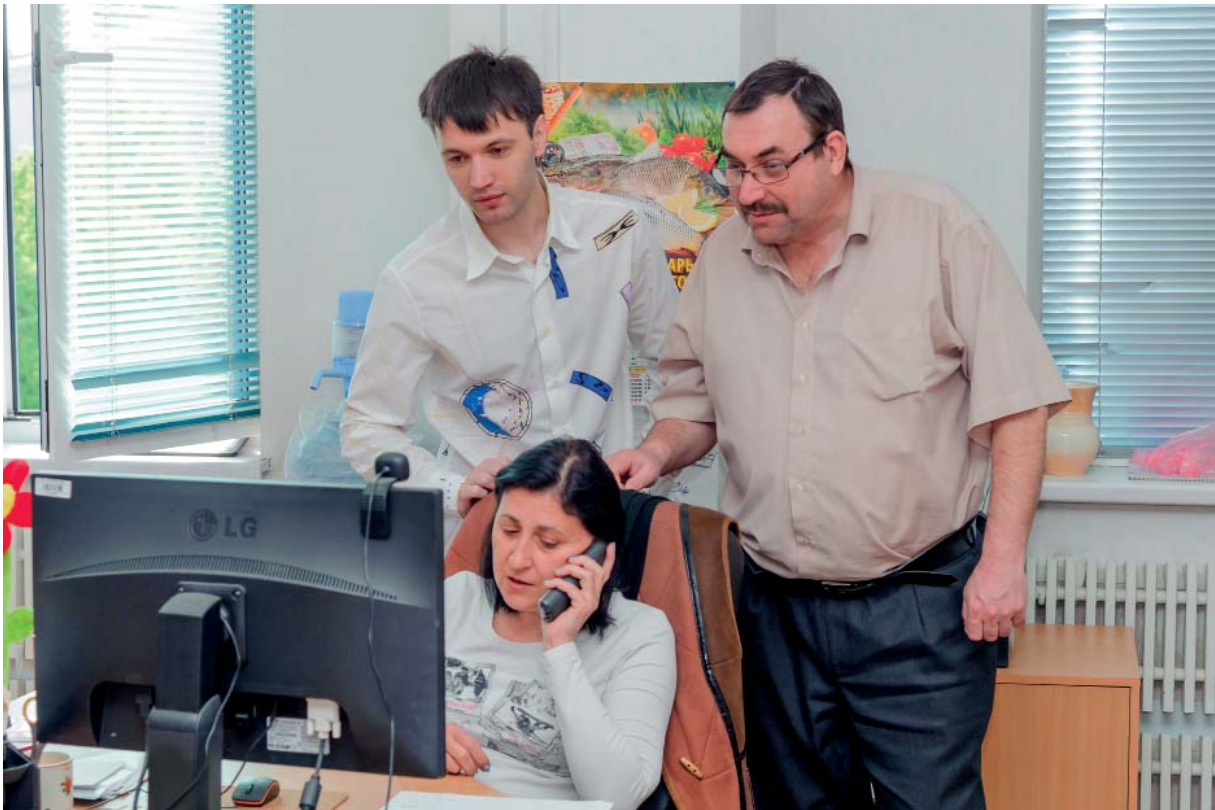
*Інженер технічного
сектору —
Бєлоброва
Ольга Рудольфівна*

Сектор інтегрованих систем управління

Відділ нормування праці

Сектор обслуговування засобів автоматизації

Працівники їдальні

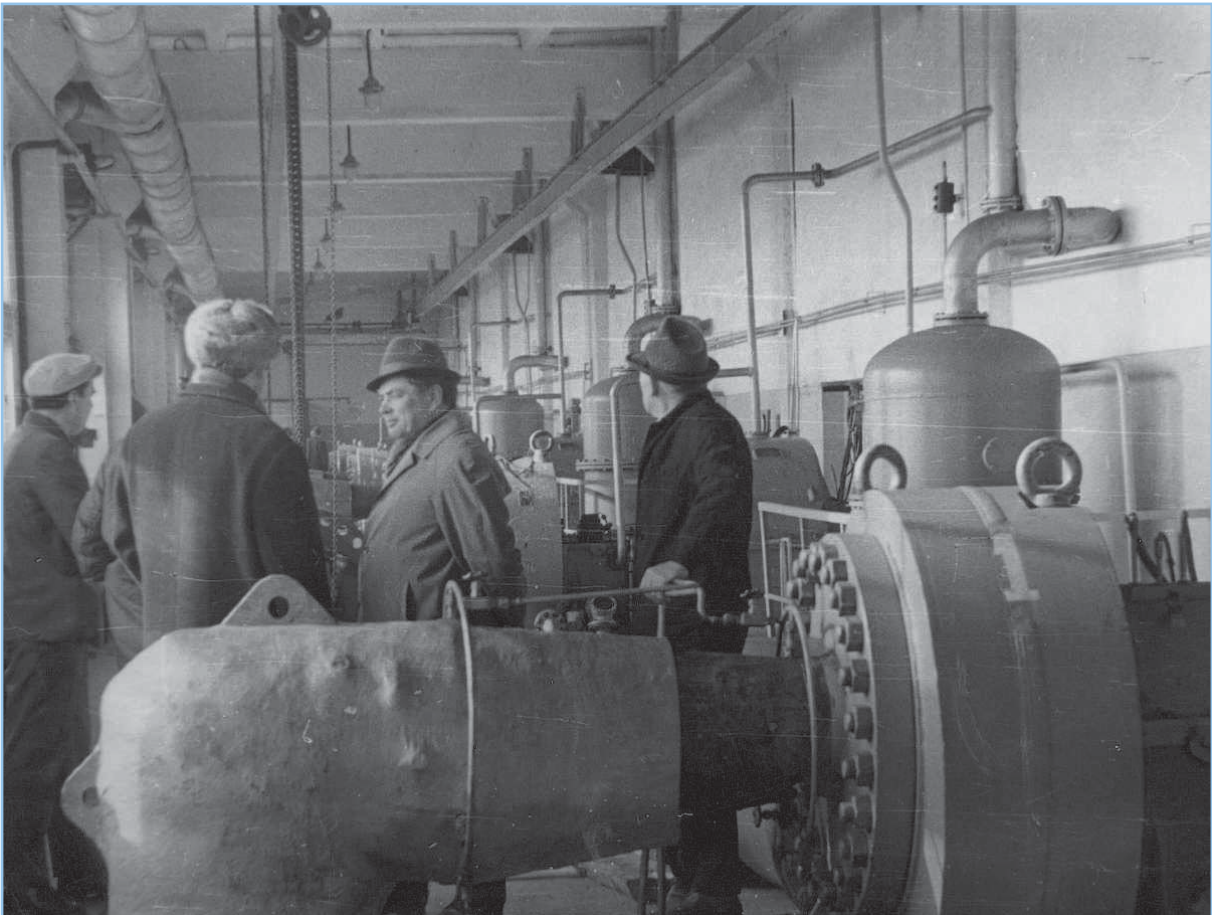

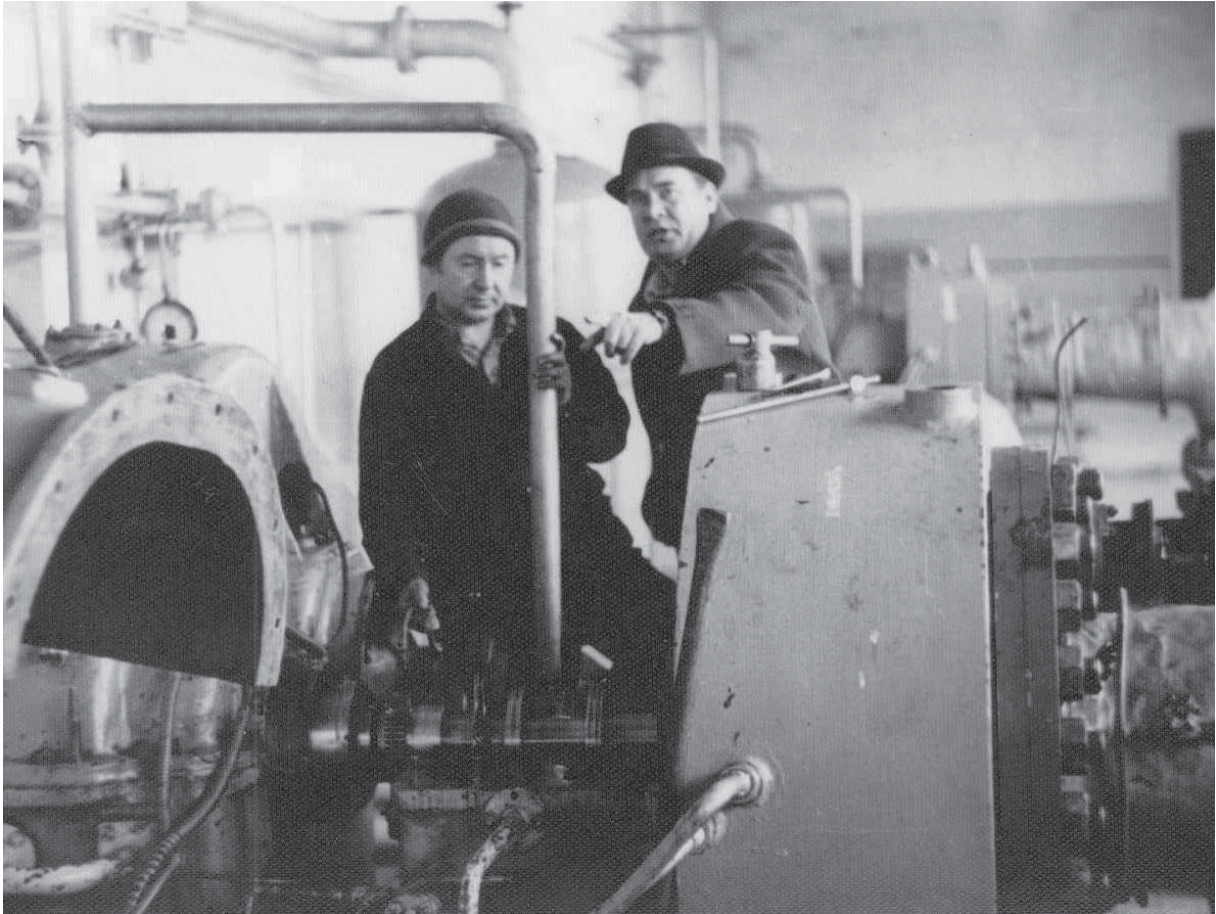

Післямова

*Вчитися у вчора, жити сьогодні,
сподіватися на завтра!*

Альберт Ейнштейн

Ми перегорнули останню сторінку книги про історію створення, розвитку, становлення та досягнення колективу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ» за 60 років існування підприємства і впевнені, що це розповідь тільки про початковий етап нашої діяльності. За цей період у нас змінювались назва, форма власності, структура, географія нашої діяльності, обсяг транспортування газу, технічна оснащеність та економічний стан і багато чого іншого, але наш стрижень, наші завдання і мета залишились такими, як і раніше, — надійне забезпечення подачі природного газу для населених пунктів і підприємств.

Ми стали сильнішими, досвідченішими, у нас з'явилося більше можливостей — як технічних, так і організаційних, ми оперативніше вирішуємо складні питання експлуатації і ремонту об'єктів, в цілому ми підняли на порядок вище надійність

нашої газотранспортної системи. Ми знаємо, над чим треба працювати, у нас є чим пишатися в минулому, і впевнені, що так буде і надалі.

Незважаючи на тенденцію зменшення об'ємів транспортування газу для внутрішнього споживання, Україна забезпечує в повній мірі об'єми експорту газу, в чому є і значна частка діяльності колективу УМГ «ХАРКІВТРАНСГАЗ». Саме колектив є головним нашим досягненням. У свої 60 років — це зрілий, високопрофесійний колектив, націлений на кропітку, відповідальну і не легку роботу з транспорту газу. Це висококласні фахівці та обдаровані люди, серед яких є філософи, поети, спортсмени, мисливці, рибалки, пасічники, співаки, грибники, історики, з якими приємно працювати і цікаво спілкуватись.

З ювілеєм усіх вас!

Здоров'я, наснаги, ініціативи і перемог!

Зміст

Передмова	7
Початок становлення	9
Змужніння і нарощування об'ємів	11
Оновлення та підвищення ефективності	14
Сучасні досягнення	16
Ми працюємо для тебе, країно!.....	37
ХАРКІВСЬКЕ ЛВУМГ	37
КУП'ЯНСЬКЕ ЛВУМГ	40
ШЕБЕЛИНСЬКЕ ЛВУМГ.....	42
ПРОЛЕТАРСЬКЕ ВУПЗГ.....	44
ЗАПОРІЗЬКЕ ЛВУМГ	46
КРИВОРІЗЬКЕ ЛВУМГ	48
МИКОЛАЇВСЬКЕ ЛВУМГ	50
ХЕРСОНСЬКЕ ЛВУМГ	53
ПЕРВОМАЙСЬКЕ ЛВУМГ	55
КРАМАТОРСЬКЕ ЛВУМГ.....	58
СЄВЕРОДОНЕЦЬКЕ ЛВУМГ.....	60
Спогади ветеранів.....	63
Історія та сьогодення підприємства у фото.....	85
Післямова.....	117

Науково-популярне видання

**УПРАВЛІННЮ
МАГІСТРАЛЬНИХ
ГАЗОПРОВІДІВ
«ХАРКІВТРАНСГАЗ»**

60 РОКІВ

Коректор *І. Байда*

Комп'ютерне верстання та оформлення обкладинки *С. Нурахметова*

Формат 60×84 1/8. Ум. друк. арк. 15,95.

Тираж 500 пр. Зам. № 517.

Видавець та виготовлювач ТОВ «Золоті сторінки»

вул. Маршала Бажанова, 28, м. Харків, 61002

Тел./факс (057) 701-0-701

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серії ДК № 276 від 12.12.2000.